

STORTINGET

Innst. 15 S

(2020–2021)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Arbeids- og sosialdepartementet, Kulturdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7)

Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
1.1	Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7	1
1.2	Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7	6
2.	Komiteens generelle merknader	6
2.1	Generelle merknader fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.....	6
2.2	Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti.....	7
2.3	Generelle merknader fra Arbeiderpartiet	8
2.4	Generelle merknader fra Senterpartiet	12
2.5	Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti.....	16
2.6	Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7	18
2.7	Programkategori 09.00 Administrasjon	23
2.7.1	Kap. 600 og 3600 Arbeids- og sosialdepartementet.....	23
2.7.2	Kap. 601 og 3601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	24
2.8	Programkategori 09.10 Administrasjon av velferds- og arbeidspolitikken.....	26
2.8.1	Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	26
2.8.2	Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten	27
2.8.3	Kap. 606 Trygderetten	29
2.9	Programkategori 09.20 Tiltak for bedre levekår mv.....	30
2.9.1	Kap. 621 og 3621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering.....	30
2.10	Programkategori 09.30 Arbeidsmarked.....	31
2.10.1	Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak	31
2.10.2	Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn.....	36
2.11	Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet	36
2.11.1	Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet.....	36
2.11.2	Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet	40
2.11.3	Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI).....	42
2.11.4	Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen	42
2.11.5	Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.....	42
2.11.6	Kap. 649 Tre-parts bransjeprogrammer	43
2.12	Programkategori 09.50 Pensjon mv. under Statens pensjonskasse.....	43
2.12.1	Kap. 611 Pensjon av statskassen.....	43
2.12.2	Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse	43
2.12.3	Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden	43
2.12.4	Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	43
2.12.5	Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse.....	44
2.12.6	Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskadeforsikring	44
2.12.7	Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring	44
2.12.8	Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse	44
2.13	Programkategori 09.60 Kontantytelser	45
2.13.1	Kap. 660 Krigspensjon	45
2.13.2	Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn	45
2.13.3	Kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere.....	45
2.13.4	Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP).....	45
2.13.5	Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år	46
2.14	Programkategori 29.20 Enslige forsørgere	47
2.14.1	Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far	47
2.15	Programkategori 29.50 Inntektssikring ved sykdom og uførhet	48
2.15.1	Kap. 2650 Sykepenger	48
2.15.2	Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger	49

	Side
2.15.3	Kap. 2655 Uførhet..... 51
2.16	Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv..... 53
2.16.1	Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv..... 53
2.17	Programkategori 29.70 Alderdom 55
2.17.1	Kap. 2670 Alderdom 55
2.18	Programkategori 29.80 Forsørgertap og eneomsorg for barn mv. 57
2.18.1	Kap. 2680 Etterlatte..... 57
2.18.2	Kap. 2686 Stønad ved gravferd..... 58
2.19	Programkategori 29.90 Diverse inntekter 58
2.19.1	Kap. 5701 Diverse inntekter 58
2.20	Programkategori 33.30 Arbeidsliv 58
2.20.1	Kap. 2541 Dagpenger..... 58
2.20.2	Kap. 5705 Refusjon av dagpenger 62
2.20.3	Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv. 62
2.20.4	Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs 62
2.20.5	Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger 62
2.21	Kapitler under andre departement..... 63
2.21.1	Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne..... 63
2.21.2	Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn 65
3.	Anmodningsvedtak..... 65
4.	Forslag fra mindretall..... 65
5.	Komiteens tilråding..... 67

STORTINGET

Innst. 15 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra arbeids- og sosialkomiteen

Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021)

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021, kapitler under Arbeids- og sosialdepartementet, Kulturdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 7)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Elise Bjørnebekk-Waagen, Lise Christoffersen, Arild Grande og Rigmor Aasrud, fra Høyre, Margret Hagerup, Heidi Nordby Lunde og Kristian Tønning Riise, fra Fremskrittspartiet, Gisle Meininger Saudland og lederen Erlend Wiborg, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Sosialistisk Venstreparti, Solfrid Lerbrekk, og fra Kristelig Folkeparti, Torill Selsvold Nyborg, viser til Meld. St. 1 (2020–2021) og Prop. 1 S (2020–2021), som ble lagt frem av regjeringen Solberg 7. oktober 2020, samt Prop. 1 S (2020–2021) Tillegg 1 (2020–2021), som ble lagt frem 10. november 2020.

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2021 for de kapitler som er fordelt til komiteen på rammeområde 7 i Stortingets møte 13. oktober 2020, jf. Innst. 1 S (2020–2021).

Stortinget har i møte 3. desember 2020 vedtatt netto rammer på de ulike rammeområder. De fremsatte bevilgningsforslag i denne innstillingen bygger på vedtaket om rammenes størrelse, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Det vises i denne sammenheng til de ulike kapitlene i denne innstillingen som tar for seg det aktuelle rammeområdet.

Komiteen viser for øvrig til sine respektive partiers merknader i Innst. 2 S (2020–2021).

Komiteen viser til at det 1. desember 2020 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2021 mellom regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre, og Fremskrittspartiet. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) med løse forslag 3. desember 2020. Det vises videre til de respektive partiers merknader i denne innstillingen.

Komiteen viser for øvrig til sine merknader under innstillingens kapittel 3, der proposisjonenes kapittel 4 Anmodningsvedtak er nærmere behandlet.

1.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 7

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 7 slik de fremkommer i Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S (2020–2021) Tillegg 1 (2020–2021).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 7

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Utgifter			
Kulturdepartementet			
352		Nedsatt funksjonsevne	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71	21 960 000
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	238 350 000
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet, kan overføres, kan nyttes under post 21	30 560 000
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	19 495 000
Arbeids- og sosialdepartementet			
600		Arbeids- og sosialdepartementet	
	1	Driftsutgifter	223 104 000
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter	76 175 000
	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv., kan overføres	33 885 000
	50	Norges forskningsråd	119 000 000
	70	Tilskudd	52 510 000
	71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv., kan overføres	72 240 000
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk	17 250 000
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 45	254 820 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres, kan nyttes under post 21	184 700 000
605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Driftsutgifter	12 660 872 000
	21	Spesielle driftsutgifter	35 130 000
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter	60 210 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	315 215 000
606		Trygderetten	
	1	Driftsutgifter	91 320 000
611		Pensjoner av statskassen	
	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	16 400 000
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	9 413 000 000
	22	Sluttoppgjør, overslagsbevilgning	-25 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, overslagsbevilgning	249 000 000
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden	
	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	1 000 000
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, overslagsbevilgning	21 000 000
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Driftsutgifter	32 000 000
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000
615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	70 000 000
616		Grupplivsforsikring	
	1	Driftsutgifter, overslagsbevilgning	187 000 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Kap.	Post	Formål	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	
	21	Spesielle driftsutgifter.....	87 080 000
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	152 085 000
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	119 260 000
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	14 550 000
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	1	Driftsutgifter	309 710 000
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 956 475 000
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 710 180 000
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	72 550 000
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet	76 265 000
635		Ventelønn	
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	4 000 000
640		Arbeidstilsynet	
	1	Driftsutgifter	728 212 000
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud	16 600 000
642		Petroleumstilsynet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	309 621 000
	21	Spesielle driftsutgifter	31 010 000
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt	
	50	Statstilskudd	156 285 000
646		Pionerdykkere i Nordsjøen	
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 496 000
648		Arbeidsretten, Riksmekleren mv.	
	1	Driftsutgifter	20 962 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 130 000
	70	Tilskudd til faglig utvikling.....	2 064 000
649		Treparts bransjeprogrammer	
	21	Spesielle driftsutgifter – Treparts bransjeprogrammer	2 475 000
660		Krigspensjon	
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	119 000 000
664		Pensjonstrygden for sjømenn	
	70	Tilskudd.....	29 000 000
665		Pensjonstrygden for fiskere	
	70	Tilskudd.....	42 900 000
666		Avtalefestet pensjon (AFP)	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 010 000 000
667		Supplerende stønad til personer over 67 år	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	349 800 000
<i>Statens forretningsdrift</i>			
2470		Statens pensjonskasse	
	24	Driftsresultat.....	-17 000 000
		1 Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-654 000 000
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	512 000 000
		3 Avskrivninger	100 000 000
		5 Til investeringsformål	60 000 000
		6 Til reguleringsfond	-35 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	163 640 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Kap.	Post	Formål	
Folketrygden			
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
2541		Dagpenger	
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	19 086 000 000
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.	
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 170 000 000
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger	
	71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i>	20 000 000
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000
2620		Stønad til enslig mor eller far	
	70	Overgangsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 650 000 000
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	120 000 000
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000 000
	76	Bidragforskott	705 000 000
2650		Sykepenger	
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv., <i>overslagsbevilgning</i>	40 565 000 000
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 575 000 000
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv., <i>overslagsbevilgning</i>	1 445 000 000
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 730 000 000
	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, <i>kan overføres...</i>	105 265 000
2651		Arbeidsavklaringspenger	
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	31 380 000 000
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	146 000 000
	72	Legeerklæringer	400 000 000
2655		Uførhet	
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	103 950 000 000
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000 000
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.	
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 576 300 000
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 652 400 000
	72	Stønad til servicehund	5 480 000
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	117 500 000
	74	Tilskudd til biler	759 600 000
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	3 728 300 000
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	318 700 000
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 765 600 000
	78	Høreapparater	814 800 000
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år	83 730 000
2670		Alderdom	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	79 950 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	158 480 000 000
	72	Inntektpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	6 510 000 000
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv., <i>overslagsbevilgning</i>	6 250 000 000
2680		Etterlatte	
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 080 000 000
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	785 000 000

			Prop. 1 S med
			Tillegg 1
Kap.	Post	Formål	(2020–2021)
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	83 000 000
	74	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	3 000 000
2686		Stønad ved gravferd	
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	235 000 000
Sum utgifter rammeområde 7			509 577 221 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3605		Arbeids- og velferdsetaten	
	1	Administrasjonsvederlag.....	10 025 000
	4	Tolketjenester.....	4 128 000
	5	Oppdragsinntekter mv.....	25 310 000
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag.....	26 420 000
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	1	Gebyrinntekter, lån.....	28 000 000
3615		Yrkesskadeforsikring	
	1	Premieinntekter.....	79 000 000
3616		Gruppelivsforsikring	
	1	Premieinntekter.....	100 000 000
3634		Arbeidsmarkedstiltak	
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak.....	3 000 000
3635		Ventelønn mv.	
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.....	3 000 000
3640		Arbeidstilsynet	
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer.....	4 875 000
	5	Tvangsmulkt.....	6 790 000
	6	Refusjoner.....	3 405 000
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer.....	22 420 000
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud.....	16 945 000
	9	Overtredelsesgebyr.....	27 865 000
3642		Petroleumstilsynet	
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet.....	8 020 000
	3	Gebyr tilsyn.....	77 800 000

Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forretningsdrift i samband med nybygg, anlegg mv.

5470		Statens pensjonskasse	
	30	Avsetning til investeringsformål.....	60 000 000

Renter og utbytte mv.

5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse	
	80	Renter.....	378 000 000

Folketrygden

5701		Diverse inntekter	
	71	Refusjon ved yrkesskade.....	879 750 000
	73	Refusjon fra bidragspliktige.....	205 000 000
	80	Renter.....	1 000 000
	86	Innkrevning feilutbetalinger.....	1 327 000 000
	87	Diverse inntekter.....	18 150 000

			Prop. 1 S med Tillegg 1 (2020–2021)
Kap.	Post	Formål	
	88	Hjelpemiddelsentraler mv.....	82 000 000
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs	
	70	Dividende	225 000 000
5705		Refusjon av dagpenger	
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs.....	27 000 000
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge	100 000
Sum inntekter rammeområde 7			3 650 003 000
Netto rammeområde 7			505 927 218 000

1.2 Stortingets vedtak om rammesum for rammeområde 7

Ved Stortingets vedtak 3. desember 2020 er netto utgiftsramme endelig fastsatt til 508 137 123 000 kroner for rammeområde 7, jf. Innst. 2 S (2020–2021). De fremsatte bevilgningsforslag nedenfor under rammeområde 7 er i samsvar med denne netto utgiftsrammen, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

I henhold til vedtak i Stortinget, jf. Innst. 1 S (2020–2021), skal arbeids- og sosialkomiteen også behandle følgende kapitler:

- Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne under Kulturdepartementet.
- Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn under Nærings- og fiskeridepartementet.

2. Komiteens generelle merknader

2.1 Generelle merknader fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom regjeringspartiene Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet av 1. desember 2020. Forliket medførte 2 259,4 mill. kroner i økte utgifter og 49,495 mill. kroner i innsparinger sammenlignet med regjeringens forslag på rammeområde 7. Totalt beløper nettoendringene seg på 2 209,905 mill. kroner i økte utgifter på rammeområde 7. Forliket legger opp til følgende endringer under rammeområde 7:

- Kap. 601 post 21 med 1 mill. kroner i økte utgifter for tilskudd til Hopeful-stiftelsen i Kristiansand som gir arbeidstrening for ungdom.
- Kap. 601 post 50 med 1 mill. kroner i innsparinger for reduserte overføringer til Norges forskningsråd.
- Kap. 601 post 70 med 1 mill. kroner i økte utgifter for tilskudd til «Hjelp med NAV» i regi av Stiftelsen Rettferd.
- Kap. 612 post 1 med 22 mill. kroner i innsparinger for å redusere bevilgningen til Statens pensjons-

kasse som følge av økningen i minste pensjonsnivå for enslige og relevante samordningsregler.

- Kap. 621 post 70 med 10 mill. kroner i økte utgifter for å videreføre tilskuddsordningen for humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere på samme nivå som i 2020.
- Kap. 640 post 1 med 2 mill. kroner i økte utgifter som ekstraordinært tilskudd til sentrene mot arbeidslivskriminalitet.
- Kap. 640 post 1 med 2 mill. kroner i økte utgifter til Arbeidstilsynet for økt kontrollvirksomhet.
- Kap. 642 post 1 med 8 mill. kroner i innsparinger for å redusere bevilgningen til Petroleumsstilsynet.
- Kap. 2541 post 70 med 1 mill. kroner i økte utgifter for å utsette innføringen av arbeidsgiverperiode II under dagpengeordningen til 1. mars 2021.
- Kap. 2543 post 70 med 166 mill. kroner i økte utgifter for å videreføre den midlertidige kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere ut februar 2021.
- Kap. 2543 post 71 med 4 mill. kroner i økte utgifter for å forlenge den midlertidige inntektssikringsordningen for lærlinger som blir permittert eller mister lærlingplassen i forbindelse med virusutbruddet, til 31. mars 2021.
- Kap. 2670 post 70 med 184 mill. kroner i økte utgifter for å øke minste pensjonsnivå for enslige med 5 000 kroner i året, med virkning fra 1. juli 2021.
- Kap. 2670 post 70 med en samlet økning på 1 878 mill. kroner for å øke alderspensjonen i folketrygden i 2021. Det legger til rette for at det i forbindelse med trygdeoppjøret tas utgangspunkt i at alderspensjonistene i 2021 får en vekst tilsvarende gjennomsnittet av lønns- og prisvekst dersom lønnstakerne anslås å få positiv realvekst, og ikke taper mer enn lønnstakerne dersom realveksten for lønnstakerne anslås å bli negativ. Endringene fordeler seg slik på kap. 2670:
 - Post 70 med 614 mill. kroner i økte utgifter.
 - Post 71 med 1 217 mill. kroner i økte utgifter.
 - Post 72 med 51 mill. kroner i økte utgifter.
 - Post 73 med 4 mill. kroner i reduserte utgifter.

- Kap. 352 post 70 med 1 mill. kroner i økte utgifter for tilskudd til TV BRA.
- Kap. 352 post 72 med 5,4 mill. kroner i økte utgifter for tilskudd til HELT MED.
- Satsen i avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen økes med 0,1 prosentpoeng fra 0,5 til 0,6 under alle rammeområder, med en budsjettendring på 14,495 mill. kroner innenfor rammeområde 7.

Flertallet slutter seg til forslagene i budsjettforliket.

2.2 Generelle merknader fra Høyre og Kristelig Folkeparti

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at statsbudsjettet for 2021 bygger opp under regjeringens mål om høy sysselsetting og lav arbeidsledighet for å sikre et bærekraftig velferdssamfunn som skaper muligheter for alle.

Disse medlemmer viser til at covid-19-pandemien har preget norsk økonomi og arbeidsmarkedet sterkt i 2020. Inngripende tiltak har vært nødvendig for å begrense smittespredning og redde liv og helse, og Norge gikk fra historisk lav til historisk høy ledighet i løpet av mars måned. Selv om det raskt kom på plass kraftfulle tiltak for å dempe konsekvensene i arbeidslivet og samfunnet for øvrig, så er mange, både enkeltpersoner og bedrifter, fortsatt mer berørt enn andre. De midlertidige ordningene blir fortløpende vurdert og tilpasset utviklingen, og regjeringen tar høyde for at det kan være nødvendig med nye eller andre tiltak. De gradvise lettelsene i smitteverntiltakene har gjort at mange permitterte nå er tilbake i jobb, men ledighetstallene er fortsatt høye og arbeidsmarkedspolitikken må nå innrettes slik at flest mulig skal kunne komme tilbake til eller inn i arbeidslivet. Gode velferdsordninger er viktig både for den enkelte og samfunnet, gitt at disse både demper konsekvensene av store endringer i arbeidslivet og legger til rette for omstilling.

Et omstillingsdyktig arbeidsliv med høy sysselsetting

Disse medlemmer viser til at arbeidsmarkedspolitikken skal bidra til et velfungerende arbeidsmarked, der det legges til rette for opplæringstilbud som bidrar til at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger, og som blant annet sikrer tilgang på arbeidskraft med relevant yrkesfaglig bakgrunn. Derfor forlenges blant annet den midlertidige ordningen som gjør det lettere å ta opplæring og samtidig beholde retten til dagpenger frem til 1. juli 2021.

For at alle som kan jobbe skal få muligheten til det, så trenger vi en god skole med lavt frafall, tilgjengelig helsehjelp av høy kvalitet og et næringsliv som skaper de jobbene folk skal inkluderes i. Men enkelte grupper opplever særlige utfordringer med å få innpass i ar-

beidslivet, og har behov for bistand som styrker deres muligheter til å komme i jobb. Helt siden tiltredelsen i 2013 har regjeringen Solberg arbeidet med å sikre at færre faller ut og flere inkluderes i arbeids- og samfunns- liv. Inkluderingsdugnaden legger til rette for at flere med nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV-en skal kunne delta i arbeid. Samarbeid med relevante aktører og satsing på virkemidler som gjør det enklere for arbeidsgivere å ansette personer i målgruppen, er en viktig del av dette arbeidet.

Disse medlemmer viser til at regjeringens ungdomsinnsats bidrar til at unge raskt får hjelp til å komme i arbeid eller utdanning fra Nav. Alle under 30 år følges opp personlig etter 8 uker uten arbeid, utdanning eller aktivitet. Regjeringens integreringsløft legger blant annet til rette for at innvandrere kommer i jobb og blir aktive deltakere i samfunnet. Disse medlemmer viser til at arbeidsmarkedstiltak rettet mot arbeidssøkere blir styrket med om lag 7 000 tiltaksplasser for å møte situasjonen i arbeidsmarkedet. Dette styrker inkluderingsdugnaden og ungdomsinnsatsen, samt oppfølgingen av unge mottakere av arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer viser til at regjeringen og partene i arbeidslivet har inngått avtale om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen 2019–2022) med mål om å bidra til høy sysselsetting gjennom å forebygge og redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet.

Disse medlemmer viser til at en mest mulig effektiv forvaltning frigjør ressurser til oppfølging av dem som trenger det mest. Det er derfor viktig å automatisere og digitalisere arbeidsoperasjoner som egner seg for dette. Automatiseringen av foreldrepengeordningen i Nav har gjort rundt 184 000 søknader årlig hovedsakelig selvbetjente, og frigjort nesten 200 saksbehandlere til andre saker. En målrettet satsing på IKT i Arbeids- og velferdsetaten vrir flere ressurser til hjelp som er tilpasset den enkeltes behov og som bidrar til raskere overgang til arbeid.

Økonomisk og sosial sikkerhet

Disse medlemmer viser til at det norske velferdssamfunnet til enhver tid er mer enn summen av offentlige ytelser. Men økonomisk og sosial sikkerhet gjennom gode velferds- og inntektssikringsordninger er viktig både for den enkelte og for arbeidslivets omstillingsevne. Derfor må vi lykkes med å inkludere flere av dem som står utenfor arbeidslivet, også for å trygge gode velferdsordninger for fremtiden. Arbeidsdeltakelse er det viktigste tiltaket for å bekjempe fattigdom og redusere forskjeller. Derfor er det viktig, både for den enkelte og for samfunnet, at velferdsordninger, insentiver til omstilling og inkludering av flere i arbeid må spille sammen. Arbeid gir inntekt, fellesskap og bedrer levekårene og livsmulighetene til enkeltpersoner og familier.

Kompetanse og utdanning øker videre mulighetene på arbeidsmarkedet.

Disse medlemmer viser til at en forsterket arbeidslinje og krav til aktivitet i velferdsordningene er viktige virkemidler for å hindre utenforskap og bidra til at folk kommer inn i eller tilbake i arbeid. Ifølge Arbeid og Velferd nr. 3-2017 mottok i underkant av 20 pst. av befolkningen en livsoppholdsytelse fra Nav i 2017, mot 24 pst. i 1992. Dette forklares med innføring av aktivitetskrav for sykepengene og endringer i dagpengeordningen under regjeringen Bondevik, en linje som er fulgt opp av regjeringen Solberg gjennom å gjøre nødvendige endringer i ytelse og ordninger slik at folk faktisk løftes inn i fellesskapet, ikke skyves ut av det. Ideelle organisasjoner og sosiale entreprenører er viktige aktører med et mangfold av virkemidler som bidrar til å løse sosiale utfordringer i samfunnet, blant annet ved å få flere inn i arbeidslivet og hindre at mennesker faller utenfor sosiale arenaer.

Disse medlemmer viser til at en stor andel av dem som står utenfor arbeidslivet, mottar en helserelatert ytelse, som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Det er grunn til å bekymre seg over den samlede veksten i disse to ytelsene blant personer under 30 år i løpet av de siste tjue årene. Det er viktig at unge mennesker med svak tilknytning til arbeidslivet får rask og riktig oppfølging for å komme inn i arbeid, aktivitet eller utdanning. Derfor styrkes oppfølgingen av personer med psykiske lidelser og/eller rusproblemer, blant annet med iverksettelse av forsøk med individuell jobbstøtte for unge, IPS-ung. Dette styrker også tilbudet til unge mottakere av arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har lagt vekt på å kunne kombinere trygd og arbeid. Plikt for kommunene til å stille vilkår om aktivitet til sosialhjelpsmottakere under 30 år ble innført i 2017. Endringene i regelverket for arbeidsavklaringspenger i hhv. 2018 og 2020 gir bedre og mer målrettede stønadsløp, øker insentivene for arbeid og skal gjøre overgangen tilbake til arbeid enklere.

Disse medlemmer viser til at det fra 2006 ble lovfestet obligatorisk tjenstepensjon til alle arbeidstakere, som tillegg til alderspensjon fra folketrygden. Det er viktig at også tjenstepensjonene er utformet slik at de støtter opp under målene med pensjonsreformen samt legger til rette for mobilitet mellom privat og offentlig sektor.

Disse medlemmer mener at for å sikre økonomisk bærekraft i velferdssamfunnet og et robust og forutsigbart pensjonssystem, må hovedprinsippene i pensjonsreformen ligge fast over tid. På enkelte punkter er det imidlertid behov for å videreutvikle innretningen av pensjonssystemet for å sikre både insentiver til arbeid, men også økonomisk og sosial bærekraft.

Et sikkert og seriøst arbeidsliv

Disse medlemmer viser til at et seriøst og inkluderende arbeidsliv er grunnlaget for vår felles velferd, og at hovedregelen i norsk arbeidsliv er og skal være faste, hele stillinger. Etter endringene i arbeidsmiljøloven i 2015 er det derfor gledelig å slå fast at antallet som jobber deltid går ned, og at det særlig er flere kvinner som jobber heltid. En ny studie fra Institutt for samfunnsforskning slår fast at andelen fast ansatte var litt høyere i 2018 enn i 1995, og at antall midlertidige ansatte ikke har gått opp. Deres analyser tyder også på at midlertidige ansettelse i større grad fungerer som et «springbrett» mot fast jobb nå enn tidligere, særlig for yngre aldersgrupper. Endringene har bidratt til å redusere uønsket deltid gjennom mer fleksible turnuser og inntil 12,5 timers vakter. En mer forutsigbar arbeidshverdag er en forutsetning for både et mer familievennlig arbeidsliv og et godt arbeidsliv med plass til alle.

Disse medlemmer viser til at useriøse aktører og arbeidslivskriminalitet undergraver både den enkelte arbeidstakers rettigheter, men også seriøst næringsliv og velferdsgrunnlaget for Norge. Innsatsen mot useriøse aktører i utsatte bransjer intensiveres i dette budsjettet i samarbeid med partene i arbeidslivet og særlig utsatte bransjer, og et samordnet og bredt myndighetssamarbeid bidrar til en helhetlig innsats mot arbeidslivskriminalitet. Både Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet styrkes, og oppfølging av useriøsitet og arbeidslivskriminalitet styrkes gjennom økt tilsynsoppfølging. Regjeringen arbeider for et arbeidsliv som gir trygge rammer for både arbeidstakere og seriøse arbeidsgivere. Regjeringen vil vektlegge og bygge videre på et velfungerende og effektivt trepartssamarbeid.

2.3 Generelle merknader fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener at arbeid til alle er jobb nummer én. Covid-19-pandemien utløste i år en bølge med permitteringer og oppsigelser som medførte det høyeste nivået på arbeidsledighet siden andre verdenskrig. Ved inngangen til desember er det nærmere 200 000 nordmenn som står som arbeidssøkere hos Nav. Allerede før pandemien var utviklingen i arbeidsmarkedet urovekkende. Stadig flere unge blir stående utenfor arbeidslivet og antallet uføre har økt kraftig under denne regjeringen. Under dagens regjering har vi fått 50 000 flere uføretrygdede, og antallet uføre under 30 år har doblet seg. Ledighet er alvorlig for den enkelte, for familiene og for samfunnet. Arbeid er bærebjelken i livet og samfunnet. Vår samfunnsmodell bygger på at alle skal bidra – fordi alle trengs.

I møte med krisen er det et politisk ansvar å gi folk trygghet og forhindre at forskjellene i samfunnet forsterkes. Disse medlemmer mener at politikken regjeringen har ført siden 2013, har gitt økte forskjeller og

svekket det sosiale sikkerhetsnettet som har vært avgjørende for mange i 2020. Regjeringen har lagt frem et budsjettforslag som selv med optimistiske premisser for smitteutviklingen og optimistiske anslag for økonomien legger opp til en fortsatt høy ledighet og 30 000 færre sysselsatte ved utgangen av 2021 enn ved inngangen til 2020. Disse medlemmer mener at regjeringen Solberg ikke tar utfordringene folk opplever i hverdagen på alvor og poengterer at regjeringen i sitt forslag til budsjett foreslår å avvikle en rekke inntektssikringsordninger samtidig som arbeidsledigheten fortsatt er rekordhøy og mange næringer sliter.

Tiltak for å få folk tilbake til arbeid

Disse medlemmer mener at ledigheten fortsatt er urovekkende høy. I året som kommer er det avgjørende at ledigheten ikke biter seg fast. Spesielt for de unge vil langvarig fravær fra arbeidslivet være skadelig. Til tross for dette har regjeringen ikke styrket satsingen på arbeidsrettede tiltak i hverken krisepakker eller revidert budsjett i 2020 og har begrenset seg til en økning på 11 pst. i budsjettet for 2021.

Disse medlemmer mener at i tider der det er vanskelig å finne arbeid er det gunstig at fellesskapet gir folk noe nyttig å gjøre. Det må satses kraftigere på arbeidsrettede tiltak, kombinert med bedre og tettere oppfølging av arbeidsledige. Det må sikres en god sammenheng mellom inntektssikringsordninger og tiltak for å stimulere til arbeid og aktivitet. Systemet må stimulere til at perioder med arbeidsledighet kan benyttes til for eksempel å heve egen kompetanse heller enn å forbli passive.

Disse medlemmer slutter seg til innspill fra blant andre Fellesforbundet, LO, Fellesorganisasjonen, NITO og YS som påpeker at regjeringens forslag til bevilgning til arbeidsrettede tiltak ikke er tilstrekkelig. Fellesforbundet har påpekt i sitt høringssvar til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021 at den foreslåtte økningen på 7 000 tiltaksplasser fortsatt vil ligge betydelig under nivået ved tidligere perioder der man har opplevd tilsvarende ledighet.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å bruke ytterligere 508 mill. kroner for at flere skal kunne delta i arbeidsrettede tiltak, samt 50 mill. kroner for å sikre tettere oppfølging av unge arbeidssøkere. For å sikre personer som har behov for varig tilrettelegging for å delta i arbeidslivet, foreslår Arbeiderpartiet også å bruke 40 mill. kroner for å opprette flere VTA-plasser.

Disse medlemmer har merket seg den store økningen i antall uføretrygdede, samtidig som regjeringen Solberg ikke har fulgt opp målsettingen om forsterket oppfølging av de som mottar arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer er særlig bekymret for at mange ikke får nødvendig oppfølging etter at lengden på arbeidsavklaringspenger ble redusert fra fire til tre år.

Trygghet i møte med pandemien

Disse medlemmer mener at det er en politisk oppgave å bidra til å gi trygghet i en usikker tid. Disse medlemmer viser til at det i 2020 har blitt innført en rekke midlertidige tiltak for å styrke eksisterende ordninger for inntektssikring samt innføringen av egne ordninger for blant andre lærlinger, selvstendig næringsdrivende og frilansere.

Disse medlemmer viser til at da landet ble rammet av pandemi, reduserte regjeringen Solberg arbeidsgivernes lønnspliktperiode fra 15 til 2 dager. Gjennom behandlingen i Stortinget ble arbeidstakerne sikret mer rettferdige ordninger for inntektssikring. Dette har gitt arbeidstakerne 16 500 mill. kroner mer enn det regjeringen opprinnelig foreslo i Prop. 52 S (2019–2020).

Disse medlemmer påpeker at det fortsatt vil være omfattende smitteverntiltak ut 2020 og stor usikkerhet om hvordan situasjonen vil utvikle seg i 2021.

Disse medlemmer påpeker at smitteverntiltakene har rammet bredt. Mange yrkesgrupper, blant annet innen kulturlivet, risikerte å bli rammet dobbelt opp, først ved at smitteverntiltakene gjorde det umulig å holde konserter eller andre arrangementer, deretter ved at mange i slike yrkesgrupper er organisert som selvstendig næringsdrivende eller frilansere. Dersom ikke flertallet på Stortinget hadde støttet forslaget om å innføre en midlertidig inntektssikringsordning for selvstendig næringsdrivende og frilansere, fremmet av Jonas Gahr Støre under behandlingen av Prop. 53 LS (2019–2020), ville mange ha stått på bar bakke i 2020.

Disse medlemmer påpeker at regjeringen Solberg allerede i sist første statsbudsjett etter at de tilrødte fjernet feriepengetillegget på dagpenger.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet flere ganger har foreslått i Stortinget å gjeninnføre en ordning der dagpengeutbetalinger gir rett til feriepenger slik ordningen var i 2013 uten at det har vært flertall for dette i Stortinget. Det vises blant annet til forslaget fremmet i frontaledebatten og i Innst. 45 L (2020–2021) der mindretallet foreslo en lovendring for å gjeninnføre ferietillegget.

Disse medlemmer viser til Innst. 2 S (2020–2021) og forslag 253 til behandlingen av denne innstillingen, der det bevilges 2 959 mill. kroner til dette formålet.

Kompetansereform: Ingen skal stå alene i omstillingen

Disse medlemmer understreker at arbeidslivet vil stå overfor store omstillinger. Endringene skjer raskt, og mange føler en utrygghet i og for jobben sin. Disse medlemmer mener det er en politisk oppgave å legge

til rette for et arbeidsliv som gir alle muligheter til å delta og ikke skyver noen ut. Disse medlemmer mener den norske modellen har gjort oss omstillingsdyktige, fordi den gir trygghet for arbeid. Skal vi gripe nye muligheter offensivt, kreves det nye politiske løsninger som gjør oss trygge på at vår kompetanse sikrer oss en plass innenfor arbeidslivet. Disse medlemmer mener regjeringen Solberg ikke bidrar til et nødvendig kompetanseløft for norske arbeidstakere. Disse medlemmer mener fellesskapet må ta et større ansvar for at folk skal få utvikle kompetansen de trenger for å stå i jobb. Disse medlemmer er bekymret for at det skal bli opp til sjefen og størrelsen på den enkeltes lommebok om man får nødvendig kompetansepåfyll. Det vil øke forskjellene mellom folk og svekke næringslivet.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2020 foreslo opprettelsen av et program for arbeidslivsdrevet kompetansebygging og et kompetansefond på 130 mill. kroner i samarbeid med partene i arbeidslivet. Et slikt fond må underlegges Arbeids- og sosialdepartementet for å sikre partene i arbeidslivets tilslutning.

En god alderdom for alle

Disse medlemmer understreker at en verdig alderdom er umulig uten en pensjon det går an å leve av. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å øke minste pensjonsnivå for enslige med 4 000 kroner fra 2021 samt å videreføre skjermingstillegget for uføre pensjonister født i 1954.

Disse medlemmer mener at det også er avgjørende at man raskt sikrer endringer i lov om obligatorisk tjenstepensjon for å sikre opptjening av pensjon for alle fra første krone. I en tid der folk vil måtte tjene opp pensjon over et stadig lengre yrkesliv, blir det desto viktigere å sikre at alle tjener opp til sin pensjon gjennom alt arbeidet de utfører. Dette vil spesielt være viktig for de med lave inntekter, små stillinger og de yngste arbeidstakerne. Disse medlemmer viser i denne sammenheng til forslaget fremmet av Jonas Gahr Støre under årets trontaledebatt som ville innebære å gi en million ansatte i privat sektor rett til pensjon fra første krone.

Disse medlemmer mener det er i strid med intensjonen i pensjonsreformen at regulering av pensjoner under utbetaling over flere år nå har ligget betydelig under gjennomsnittet av lønns- og prisvekst i samfunnet. Disse medlemmer har lenge ønsket å endre reguleringen av pensjoner slik at pensjonistene ikke vil gå i minus de årene lønnsstakerne opplever reallønnsvekst. Disse medlemmer viser til forslaget fremmet av Jonas Gahr Støre under årets trontaledebatt som ville innebære at dagens praksis, hvor løpende pensjoner reguleres med lønnsveksten fratrukket 0,75 prosentpoeng, erstattes av en årlig regulering med faktisk snitt av

forventet lønns- og prisvekst. Disse medlemmer viser til Innst. 2 S (2020–2021) og forslag 253 der kap. 2670 styrkes med 1 884 mrd. kroner slik at folketrygden reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisvekst fra og med 1. mai 2021. Disse medlemmer mener denne metoden for regulering burde gjøres permanent.

Et trygt og rettferdig arbeidsliv

Disse medlemmer påpeker at Riksrevisjonen i en rapport i juni 2016 kritiserte regjeringen for svak og lite avskrekkende innsats mot arbeidslivskriminalitet, og slår fast at regjeringen må gjøre mer for å styrke Arbeidstilsynets kontroller og politiets etterforskning av denne typen saker. Til tross for dette, og til tross for en stadig økende oppgavemengde for kontrollmyndighetene, er antall ansatte i Arbeidstilsynet fortsatt under nivået for 2016–2017. Det er også kjent at offentlige kontrolltater ofte unnlater å politianmelde overtredelser fordi de vet at sakene uansett vil bli henlagt av politiet.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å styrke Arbeidstilsynets, politiets og Skatteetatens innsats mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping med 101,15 mill. kroner samt å øke overtredelsesgebyrene i Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet.

Disse medlemmer foreslår også å opprette et nytt a-krimsentre, lokalisert til Gjøvik i innlandet, for å nå Arbeiderpartiets mål om at hele landet skal dekkes av slike sentre. Disse medlemmer vil gjøre a-krimsentrene sterkere og mer operative, legge grunnlaget for bedre samarbeid mellom etatene og gi sentrene økte ressurser og virkemidler.

Et organisert arbeidsliv er førstelinjeforsvaret mot useriøse arbeidsgivere, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Derfor mener disse medlemmer det er kritikkverdige at regjeringen har ført en politikk de siste årene for å svekke fagbevegelsen ved blant annet å gjøre det dyrere å være medlem i en fagforening. Disse medlemmer foreslår å doble fradraget for fagforeningskontingenten. Sammen med forslag som er fremmet i Stortinget om blant annet kollektiv søksmålsrett, innstramminger i innleieregelverket og på bruk av gjennomsnittsberegning av arbeidstid vil dette gjøre det mer attraktivt å være fagorganisert og styrke fagforeningenes posisjon.

Disse medlemmer mener innsatsen mot arbeidslivskriminalitet må styrkes også for å stanse farlige vogntog på norske veier. Bedre lønns- og arbeidsvilkår til sjåførene øker trafikksikkerheten. Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 50 mill. kroner på utekontroll av kjøretøyer for å stanse farlige lastebiler med underbetalte sjåførere.

Arbeiderpartiets viktigste budsjettsatsinger på rammeområde 7	Mill. kroner
Regulere pensjoner for 2021 etter gjennomsnitt av lønns- og prisvekst	1 882
Gjeninnføre ferietillegget for dagpenger til 1. juli	2 959
Videreføring av midlertidige regler for dagpenger	1 005
Utvide maksimal periode for dagpenger til 1. juli	800
Opprette ytterligere 4 000 nye tiltaksplasser for å bekjempe arbeidsledighet	508
Videreføre ordning for inntektssikring for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger til 1. juli	480
Tettere oppfølging av permitterte og arbeidsledige, med spesielt fokus på unge	180
Utvide maksimal periode for mottak av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker	150
Øke minste pensjonsnivå for enslige med 4 000 kroner	126
Opprette ytterligere 300 nye plasser for varig tilrettelagt arbeid (VTA)	40

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er opptatt av å sikre gode velferdsordninger og et bærekraftig velferdssamfunn. Året 2020 er og har lenge vært preget av uro. Covid-19-pandemien har hatt en utbredelse som har skapt store utfordringer for samtlige land i verden. Pandemien vi står i skaper stor økonomisk usikkerhet i næringslivet, noe som også får store ringvirkninger for enkeltmennesker og samfunnsøkonomien. Stortinget gikk i våres sammen om en rekke tiltak og særregler for de som på kort tid stod uten inntekt. Mange av tiltakene er forlenget i løpet av høsten, slik situasjonen tilsa var nødvendig. Det er gjort en rekke unntak og justeringer i regelverk for samordning av pensjon, i arbeidstidsbestemmelser, senket minstekrav til inntekt for å ha rett på dagpenger, men også innlemmet selvstendig næringsdrivende og frilansere i en særskilt «dagpengeordning». For de som alt hadde stått uten arbeid i lengre tid før pandemien traff, valgte stortingsflertallet også å utvide retten til dagpenger og arbeidsavklaringspenger.

Stimulere til arbeid og målrette ytelser

Statsbudsjettet for 2021 vil som følge av situasjonen innebære en rekke usikkerhetsmomenter, ettersom vi ikke kan forutse verken varighet eller langsiktige konsekvenser av pandemien. I Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), legges det vekt på tiltak som både vil opprettholde formålet med velferdsytelsene og som samtidig bidrar til å sikre bærekraften i ordningene fremover. Det innebærer at det ligger inne flere tiltak for å stimulere til arbeid og utvikling av flere særytelser til funksjonsfriske mennesker som i hovedsak bidrar til å forlenge utenforskap på passive ytelser. Det gjelder for eksempel overgangsstonad for enslige forsørgere og en rekke ansatte i offentlig sektor med særaldersgrenser. Mange som går av med særpensjon, betalt av fellesskapet, fortsetter i arbeid annet sted etter å ha gått av. I enkelte tilfeller allerede i 40-årene. På den måten får flere dobbelt opp med full særpensjon og lønn frem til ordinær pensjonsalder. Slik innretning av ytelser kan ikke lenger fortsette dersom vi skal

opprettholde gode ordninger for de som er arbeidsledige eller syke. Fremskrittspartiet foreslår derfor å avvikle lovhjemlene som gir adgang til å fastsette særaldersgrenser. For de som ikke lenger kan gå av på særalder og har sviktende helse, finnes gode, allmenne inntektssikringsordninger som arbeidsavklaringspenger og uføretrygd.

Det er videre lagt inn forslag om harmonisering av ytelsesnivå mellom dagpenger og arbeidsavklaringspenger, som vil fjerne de økonomiske incentivene mot å aktivt søke seg mot helserelaterte ytelser. Samtidig legges det inn midler til nye tiltak for å stimulere til at flere aktivt søker alternativt arbeid, blant de som er arbeidsledige. Blant disse forslagene er at en i større grad kan kombinere dagpenger med arbeid, uten å miste retten til dagpenger. Det legges videre inn en styrking av arbeidsrettede tilbud til de som står utenfor arbeidslivet, gjennom gode tilpassede tiltak hos blant annet Frelsesarmeen. Det legges også inn flere VTA-plasser, slik at flere med behov for tilrettelagt arbeidsplass kan få det. For de som har inntektssikringsordning og tar studier legges det vekt på at en tidligere enn i dag må vises til ordinær studiefinansiering, og kan ikke ta et komplett studieløp på ytelser fra Nav. Likeledes legges det inn et noe snevrere tak på samlede ytelser, for å sikre at en ikke kan få mer i passive ytelser enn en vil kunne få i arbeid. Pandemien viser klart behovet for å sikre at velferdsytelsene primært sikres de som ikke kan stå i arbeid grunnet egen helse, og de som er blitt alderspensjonister.

Løfte alderspensjonistene

I tillegg til å målrette inntektssikringsordningene prioriterer derfor Fremskrittspartiet å løfte alderspensjonistene. Gjennom pensjonsreformen fra 2011 ble det bestemt at løpende pensjoner skulle reguleres med lønnsveksten fratrukket 0,75 pst. Fremskrittspartiet stemte mot en slik modell og vil ha en modell som sikrer pensjonistene årlig vekst lik lønnsinntakere. De siste årene har dagens reguleringsmodell resultert i at pensjonene har tapt seg i verdi, som følge av flere magre lønnsoppgjør. Fremskrittspartiet legger derfor inn mid-

ler i 2021 til å løfte løpende pensjoner tilsvarende det lønsmottakere er forventet å få. Det betyr at det ikke legges til grunn en avkortning. Det vises videre til Representantforslag 53 S (2020–2021) om et anstendighetsløft for pensjonistene, der Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti sammen fremmer forslag om både en ny reguleringsmodell og et betydelig løft for landets minstepensjonister.

Nav-ombud

Innsatsen for å løfte Nav-brukeres rettssikkerhet har den siste tiden hatt et betydelig fokus. Nav-skandalen avdekket store kompetanseshull hos en rekke offentlige instanser, inkludert Nav. Resultatet er at flere brukere har fått sterke reaksjoner, inkludert fengselsstraff, for forhold som etter EØS-rettslig forståelse ikke kan anses å være klanderverdig eller straffbart. Fremskrittspartiet har gjennom forhandlinger med regjeringen våren 2020 fått gjennomslag for å etablere et eget Nav-ombud. Ombudet skal være et tilbud til de som opplever seg feilaktig behandlet, slik at en kan søke både råd og veiledning, uten å gå veien via Trygderetten. For mange vil det å løfte saken til Trygderetten være en så vidt kostbar affære at det ikke er aktuelt. Nav-ombudet er således viktig å få på plass. Fremskrittspartiet har derfor prioritert midler til etableringen av ombudet. Det legges også inn penger til organisasjonen «Hjelp med Nav» som er et godt lavterskeltilbud for Nav-brukere.

Arbeidslivskriminalitet

De siste årene har arbeidslivskriminalitet vært et voksende problem i enkelte bransjer. Useriøse aktører står bak både sosial dumping, lønnsstyveri, trygdesvindler, id-tyveri og mye annet. Det har de senere årene vært lagt inn en omfattende innsats for å bekjempe slik kriminalitet, blant annet gjennom etablering av 7 a-krimentre hvor flere etater samarbeider målrettet. Innsatsen har gitt avkastning. Samtidig ser vi at det er behov for mer. Fremskrittspartiet legger derfor inn ytterligere midler til å styrke Arbeidstilsynet og få på plass flere a-krimentre.

2.4 Generelle merknader fra Senterpartiet

Et trygt og forutsigbart arbeidsliv for alle

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at et velorganisert arbeidsliv er en forutsetning for et trygt familieliv. Full sysselsetting, kontrollert arbeidsinnvandring fra land utenfor Norden, små lønnsforskjeller og et helhetlig velferdssystem er Senterpartiets overordnede mål i arbeidslivspolitikken. Covid-19-pandemien har skjøvet hundretusenvis av nordmenn ut av arbeid og over på ytelser fra Nav. Under pandemien har det derfor vært viktig å sikre trygghet for inntekt til menneskene som ikke lenger har en jobb å gå til.

Dette medlem mener at dagens situasjon viser at dette vil være nødvendig også langt inn i 2021.

Covid-19-pandemien har hatt en stor påvirkning på arbeidslivet i Norge

Dette medlem viser til at det norske arbeidsmarkedet har blitt dramatisk endret i løpet av noen få måneder. Tall per 1. desember 2020 viser at fra starten av covid-19-pandemien har i alt over 602 554 personer søkt om dagpenger, der over 459 193 av søknadene er fra permitterte. 1. desember meldte Nav at 195 800 personer i Norge var helt ledige, delvis ledige eller arbeidsøkende på tiltak. Dette utgjorde 6,9 pst. av arbeidsstyrken. I tillegg var 120 163 personer på arbeidsavklaringspenger ved utgangen av tredje kvartal (1. oktober 2020). Dette utgjør 3,5 pst. av befolkningen i alderen 18 til 66 år. Samlet omfatter dette mer enn 315 000 mennesker. Dette medlem mener dette viser alvoret i situasjonen. Det er dette statsbudsjettet for 2021 skal gi svar på. Svaret må skape større trygghet og fremtidshåp for disse 315 000 menneskene. Senterpartiets leder, Trygve Slagsvold Vedum, sa i sitt innlegg i Stortingets finansdebatt 3. desember 2020 at «det tas for lett på denne rekordhøye ledigheten». Finansminister Sanner uttrykte usikkerhet om verdiskapningen på nytt ville reduseres høsten 2021. Videre uttrykte han at regjeringen ville hindre at «ledigheten bet seg fast på et for høyt nivå». Dette medlem merker seg statsråd Sanners utsagn om «et for høyt nivå». Senterpartiets overordnede holdning til statsbudsjettet 2021 er full sysselsetting og kamp mot arbeidsledigheten. Det må utvikles en kriseplan. På kort sikt må det til en kraftfull satsing for å sikre bedre kjøpekraft til de mange som nå er utenfor det ordinære arbeidslivet, samt kompensere for en del av inntektsbortfallet i de bedrifter og næringer som rammes av myndighetenes covid-19-tiltak. På lengre sikt må det legges til rette for ny næringsvirksomhet gjennom «produktive foranstaltninger», som en ville sagt det i 1930-årene, slik at bedrifter ser muligheter i nye markedsområder for fremtiden. Et typisk eksempel kan være papirfabrikken Norske Skog Saugbrugs AS i Halden, hvor de nå har stengt ned én av tre papirmaskiner. De har planer for å bruke en del av tremassen som blir ledig til å produsere halvfabrikat av komposittmateriale fra tremasse, i stedet for dagens produksjon som i hovedsak skjer med basis i oljeprodukter. For å realisere dette må norske myndigheter bryte med prinsippet om næringsnøytralitet, og satse på fremtidige, miljøvennlige bedrifter hvor produksjon og foredling av fornybare naturressurser må være blant de viktigste. En slik omlegging av produksjonen krever omskolering av fagfolkene i bedriftene. Bevilgningene til bedriftsintern opplæring, som fra 1. januar 2020 er flyttet fra Nav til fylkeskommunen, må styrkes kraftig, og begrensningen på 2 mill. kroner per

bedrift i en periode på to år, såkalt bagatellmessig støtte, må fjernes.

Når dette medlem beskriver dette såpass detaljert i denne generelle merknaden, er det fordi dette medlem vil vise et konkret eksempel på nødvendige tiltak som må settes inn i arbeidet for å sikre full sysselsetting.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i denne situasjonen har vært en pådriver for å styrke ytelsene til arbeidsledige og arbeidssøkere. Da regjeringen ikke ville lage en lønnskompensasjonsordning og ekstra inntektssikring for frilansere og selvstendig næringsdrivende, stilte Senterpartiet opp. Det vil Senterpartiet fortsette å gjøre også i 2021. Derfor har Senterpartiet gjennom pandemien foreslått å øke satsene på dagpenger, forlenge perioden en kan motta arbeidsavklaringspenger og utvide retten til omsorgspenger.

Dette medlem påpeker at ledigheten fortsatt er svært høy, og utsiktene til jobb og en normal hverdag for mange er fjern. I Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021 foreslås det å forsterke en rekke ytelser i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2021, slik at de økonomiske belastningene av pandemien fordeles mest mulig rettferdig. Derfor vil Senterpartiet i første omgang videreføre de særskilte reglene for dagpenger til 1. juli 2021. Dette innebærer en lavere inntektsgrense for å ha rett til dagpenger, lavere krav til tappt arbeidstid, forhøyede satser på dagpenger og rett på dagpenger for lærlinger. Senterpartiet foreslår også å videreføre kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere med en økning til 80 pst. dekning, forlenge redusert arbeidsgiverperiode på 3 dager ved covid-19-sykefravær for arbeidstakere og å forlenge sykepenger for selvstendige næringsdrivende og frilansere fra fjerde dag til 1. juli 2021. Mens regjeringen vil fase ut disse endringene, mener vi folk fortsatt har behov for et forsterket sikkerhetsnett. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor covid-19-pakken for arbeidslivet inneholder en økning på 2 835 mill. kroner.

Den ukontrollerte arbeidsinnvandringen truer det norske arbeidslivet

Dette medlem påpeker at dagens ukontrollerte arbeidsinnvandring fra EØS-området utenfor Norden fører til at stadig flere norske arbeidere opplever større usikkerhet for sine lønns- og arbeidsvilkår. Norsk ungdom og mennesker med delvis arbeidsevne stiller stadig svakere i kampen om arbeidsplassene.

Derfor foreslår Senterpartiet å utvide ordningen med lønnstilskudd til personer med delvis arbeidsevne, slik at langt flere kan bli mer attraktive i det tøffe arbeidsmarkedet.

Dette medlem konstaterer at ukontrollert innvandring fra EØS-området utenfor Norden gir økt press

på norske lønns- og arbeidsvilkår. Dette presset er ulikt fordelt mellom yrkesgrupper, aldersgrupper og grupper med ulik arbeidsevne. Taperne er arbeidstakerne som har dårlige norskkunnskaper, manglende formelle kvalifikasjoner og lav fagorganisering, og som dermed blir hengende etter. Det er ikke mulig å oppnå full sysselsetting og et velorganisert arbeidsliv samtidig som vi har en ukontrollert arbeidsinnvandring. Derfor er Senterpartiet den største pådriveren for at Norge må få kontroll på arbeidsinnvandringen fra EØS-området utenfor Norden.

Senterpartiet er åpen for forslag om å regulere arbeidsinnvandringen slik at næringslivet får tilgang på kompetanse som ikke finnes i Norge, samtidig som den norske arbeidslovsmodellen beskyttes mot ukontrollert arbeidsinnvandring. Senterpartiet ønsker å ta i bruk sikkerhetsklausulen i EØS-avtalen (artikkel 112) når ukontrollert arbeidskraftinnvandring fra EØS-området truer det norske arbeidsmarkedet.

Dette medlem viser til at EU nå etablerer det som på regjeringens språk kalles et «arbeidsmarkedsbyrå», mens EUs engelske navn er European Labour Authority (ELA). Rett oversatt betyr dette at de vil opprette en europeisk arbeidsmarkedsmyndighet. Formålet er å lage felles regelverk for arbeidsmarkedet i hele EU/EØS-området. Dette vil gradvis innebære en svekkelse av lønns- og arbeidsvilkår i Norge. I Norge har vi en sterkere fagorganisering, et mer forpliktende trepartssamarbeid, et mye høyere reallønnsnivå og en relativt sterkere arbeidsmiljølovgivning enn i EU-området. Derfor er Senterpartiet imot norsk medlemskap i ELA.

Arbeidslivskriminalitet hindrer rettferdig konkurranse

Dette medlem viser til at arbeidslivskriminaliteten har blitt grovere, og omfanget har blitt større. Dette reduserer statens skatteinntekter betydelig, samtidig som trygdeytelser utbetales uriktig. I tillegg undergraver arbeidslivskriminalitet arbeidsforholdene for arbeidfolk og endrer konkurranseforholdene slik at seriøse bedrifter taper.

Dette medlem sier nei til sosial dumping på norske arbeidsplasser, og mener derfor det må stilles krav om fast ansettelse med norske lønns- og arbeidsvilkår, og at det må dokumenteres sikkerhet for bosted for at personer utenfor Norden skal få arbeidstillatelse.

Dette medlem mener de ulike a-krimsentrene bør kunne dele all informasjon som gjelder organisert kriminalitet. Et velfungerende samarbeid krever informasjonsdeling og IKT-løsninger som legger til rette for deling av informasjon. Bekjempelse av arbeidslivskriminalitet krever klarere og mer entydige lovregler, samt strengere reaksjoner. Senterpartiet vil fortsette å foreslå lovendringer som skal bidra til å avdekke ulovlig virksomhet, og gi Arbeidstilsynet nødvendige sanksjons hjemler.

Arbeidstilsynet må styrkes

Dette medlem viser til at Arbeidstilsynet har tilsynsmyndighet overfor mer enn 250 000 virksomheter i det landbaserte arbeidslivet, og skal påse at virksomhetene ivaretar sitt ansvar etter arbeidsmiljølovgivningen, allmenngjøringslovgivningen og annet regelverk. Norsk arbeids- og næringsliv er preget av stadig hardere konkurranse som fører til press på arbeidsmiljølovens bestemmelser.

Dette medlem mener regjeringens pågående omorganisering av Arbeidstilsynet, i funksjonsområder i stedet for geografiske områder, både medfører en sentralisering av ansatte, virksomhet og kontorer, samt svekker Arbeidstilsynets mulighet til stedlig tilsyn for å sjekke at virksomhetene tar ansvar for helse, arbeidsmiljø, sikkerhet og lønns- og arbeidsvilkår.

Dette medlem trekker derfor frem at Senterpartiet også i dette alternative budsjettforslaget styrker myndighetenes arbeid for å avdekke og forhindre arbeidslivskriminalitet, ved å blant annet styrke Arbeidstilsynet og Petroleurstilsynet ved at mindre av pengene deres skal brukes på byråkrati, og mer på tilsynsaktivitet. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 640 post 1 økes med 50 mill. kroner og kap. 642 post 1 økes med 6,5 mill. kroner. Med dette vil Arbeidstilsynet få 50 mill. kroner ekstra til tilsynsaktivitet, mens Petroleurstilsynet vil få 6,5 mill. kroner ekstra. Det er inspektørene som avdekker sosial dumping og svart arbeid gjennom gode kontrollrutiner som settes ut i live, ved inspeksjon på arbeidsplassene.

Et velorganisert arbeidsliv er en forutsetning for et trygt familieliv

Dette medlem poengterer at frem til 1994, da stortingsflertallet innlemmet Norge i EUs dynamiske regelverksutforming gjennom EØS-avtalen, hadde politiske vedtak i Stortinget gitt et mer velorganisert arbeidsliv i Norge sammenlignet med forholdene i søreuropeiske land. Senterpartiet har fra vi fikk arbeidsmiljøloven i 1977 arbeidet for faste ansettelse og klare lov-messige avgrensninger for bruk av midlertidige ansettelse. Gjennom endringer i arbeidsmiljøloven med virkning fra år 2000 ble det imidlertid tillatt å bruke vikarbyråer i norsk arbeidsliv, både ved midlertidige oppdrag og ved ordinært arbeid. Vikarbyråer har etter hvert utviklet seg til å bli noe fundamentalt annet, nemlig bemanningsbyråer. Færre faste ansettelse og økt bruk av bemanningsbyråer har ført til at ansatte har mindre trygghet for arbeid, og dermed arbeidsinntekt.

Dette medlem viser til at Senterpartiet derfor har fremsatt en rekke forslag om å styrke arbeidsmiljøloven som en vernelov, samt fulgt opp LO-kongressens vedtak om at norske lover, forskrifter og tariffavtaler skal være overordnet EØS-regler og EU-lovgivning på

arbeidslivsområdet. Stortinget vedtok i juni 2018 endringer i arbeidsmiljøloven som definerer at fast ansettelse er løpende og tidsubegrenset, og at arbeidstaker sikres forutsigbarhet for arbeid i form av et reelt stillingsomfang. Videre slo Stortinget fast at bemanningsbyråer måtte ansette folk i faste stillinger. Senterpartiet var en drivkraft bak disse lovvedtakene. Vi har videre fulgt opp disse, og sikret at Arbeidstilsynet er gitt nødvendige lovhjemler for å kontrollere at bedriftene skal etterleve dette lovverket.

Dette medlem arbeider for at vikarbyråer skal erstatte dagens bemanningsbyråer. Det betyr konkret at § 14-12-2 i arbeidsmiljøloven må strykes, og at § 14-12-1 bare kan benyttes for å dekke opp midlertidige stillinger i produksjonsbedrifter i henhold til arbeidsmiljølovens § 14-9-2-b (vikariater).

Pensjonistene har rett på en trygg økonomi

Dette medlem viser til at pensjonistene har vært tapere i fire av de seks siste trygdeoppgjørene. Senterpartiet vil endre gjennomføringen av trygdeoppgjørene ved at den årlige pensjonsreguleringen gjøres med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst. Dagens underregulering på -0,75 pst. i forhold til lønnsveksten blir med det fjernet. Senterpartiet vil gi organisasjonene tilbake forhandlingsretten i trygdeoppgjøret. Trygdeoppgjøret skal så behandles av Stortinget i vårsesjonen, slik praksisen var til og med 2015.

Dette medlem viser til Representantforslag 53 S (2020–2021) fra Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet om å få til et bredt forlik for pensjonistenes inntektsutvikling m.m.. Siden disse forhandlingene er langt fra avsluttet, og arbeids- og sosialkomiteen skal ha høring på representantforslaget 6. januar 2021, har Senterpartiet ikke lagt inn noen endret pensjonsregulering i sitt alternative statsbudsjett for 2021. Dette må komme som en egen sak eller i revidert nasjonalbudsjett som en konsekvens av forhandlingene om det nevnte pensjonsforliket.

Videre ønsker dette medlem å øke de minste pensjonsnivåene for enslige med 10 000 kroner fra 1. oktober 2021, med mål om at denne gruppen over en fireårsperiode skal få en vesentlig inntektsøkning. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor kap. 2670 post 73 økes med 164 mill. kroner.

Dette medlem vil oppheve samordningsfellen. Samordningsfellen (samordning av offentlig tjenestepensjon og alderspensjon fra folketrygdens) fører til reduksjon og i verste fall et bortfall i tjenestepensjon for offentlig ansatte som står i jobb ut over 67 år pluss levealdersjustering. Også i offentlig sektor skal det lønne seg å stå i jobb så lenge som mulig.

Arbeids- og sosialdepartementet sendte 3. desember 2020 ut et høringsnotat angående forslag

til lovendringer for å øke den generelle aldersgrensen i staten fra 70 til 72 år, med høringsfrist 28. februar 2021. På s. 5 i notatet refereres det til nye regler for opptjening og uttak av alderspensjon fra offentlig tjenestepensjonsordning for personer født fra og med 1963. Nye opptjeningsregler gjelder fra 1. januar 2020, og innebærer at opptjening av tjenestepensjon etter denne dato vil gi et påslag til folketrygdpensjonen. Videre heter det «det innebærer bedre uttelling av å stå lenger i arbeid». Dette medlem vil påpeke at departementets høringsnotat elegant unnlater å fortelle at folk som er født før 1. januar 1963, fortsatt vil rammes av samordningsfellen. Uten at samordningsfellen fjernes vil den altså direkte motarbeide intensjonen bak den foreslåtte lovendringen om å heve den generelle aldersgrensen i staten fra 70 til 72 år.

Dette medlem mener at dagens minstepensjon er altfor lav, og prioriterer derfor økt minstepensjon for enslige alderspensjonister også i dette alternative budsjettet. Senterpartiet går mot regjeringens forslag om å fase ut en rekke etterlatteytelser, blant annet enkepensjonen. Etterlattepensjonene gir en viktig inntektssikring for sårbare grupper når deres nærmeste går bort. Når regjeringen vil fase ut disse ytelsene, og begrunner det med et endret samfunn, har de en annen virkelighetsforståelse enn Senterpartiet. Vi mener at disse gruppene fortsatt er utsatt, spesielt i dagens krevende arbeidsmarked, og erkjenner at gjenlevende ektefelle eller samboer som har lav egen inntekt eller pensjon, får en meget anstrengt økonomi uten etterlattepensjonene.

Arbeidsrettede tiltak for de svakest stilte

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, der det prioriteres at 500 flere personer kan få plass i varig tilrettelagt arbeid (VTA), sammenlignet med regjeringens budsjettforslag som ledd i opptrapping av antall VTA-plasser. VTA-ordningen gir mennesker med varig nedsatt arbeidsevne mulighet til å delta i arbeidslivet, og dermed mulighet til en meningsfull, aktiv og selvstendig hverdag. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 77 økes med 65 mill. kroner.

Dette medlem mener det må sikres en sømløs overgang fra videregående skole til VTA-plass for alle ungdommer som har behov for dette.

Dette medlem mener omleggingen av ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP) ikke har fungert etter regjeringens hensikt. Oppfølgingen fra Nav er fortsatt i mange tilfeller så mangelfull at flere har behov for å få forlenget ytelsen utover tre år. Det må derfor gis større rom for skjønnsmessige vurderinger av den enkelte behov for forlengelse av stønadperioden. Det er spesielt avgjørende når mottakeren ikke er ferdig avklart, fordi Nav og offentlig helsevesen ikke har oppfylt

sine forpliktelser. Senterpartiet mener myndighet for vedtak og eventuell forlengelse av AAP-perioden må ligge hos det lokale Nav-kontoret, som har direkte kontakt med mennesket som trenger arbeidsavklaring.

Dette medlem går inn for å gjeninnføre ung ufør-tillegget og å heve minsteytelsen i AAP for mottakere under 25 år. I tillegg går dette medlem inn for å utvide maksimal periode for mottak av AAP som arbeidssøker i lys av den ekstraordinære situasjonen vi står oppe i. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2651 post 70 økes med 530 mill. kroner.

Dette medlem understreker at denne vanskeligstilte gruppen har rett på en økonomi å leve av. Samtidig er Senterpartiets ambisjon at AAP skal være et effektivt system for avklaring til enten arbeid eller uføretrygd. Flertallet som gjennomfører en slik arbeidsavklaring, har delvis arbeidsevne ut over 50 pst. av full arbeidsevne. Disse har i dagens situasjon store vanskeligheter med å få seg jobb. Arbeidsgivere må derfor stimuleres til å ta inn disse menneskene i arbeid. Det skjer ved at arbeidsgiver får et lønnstilskudd fra staten som dekker opp differansen mellom arbeidstakers arbeidsevne og full tarifflønn. Senterpartiet foreslår i sitt alternative budsjett en meget kraftig økning av bevilgningen til ordningen med lønnstilskudd, ved at 10 000 nye personer kommer under ordningen i 2021. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 76 økes med 1 300 mill. kroner.

Et Nav nær folk

Dette medlem påpeker at trygdeskandalen har vist at menneskene blir små i møte med et stort system. Mennesker i en vanskelig livsfase møter saksbehandlere som ikke har myndighet til å ta beslutninger. I verste fall har man ikke noe Nav-kontor i kommunen sin. Med denne sentraliseringen og byråkratiseringen beveger Nav-systemet seg bort fra folk flest. Det norske samfunnet er bygd på at man skal bidra etter evne og få etter behov, men med utviklingen vi har sett i Nav får færre og færre den hjelpen de trenger der de bor. Derfor vil Senterpartiet flytte stillinger fra spesialavdelingene i Nav frem til førstelinjen, hvor det er fagfolk som møter menneskene som trenger hjelp. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 1 økes med 300 mill. kroner til førstelinjen i Nav. Dette vil bidra til flere ansatte som daglig har kontakt med menneskene som oppsøker Nav for å få hjelp.

Dette medlem mener Nav-ansatte må få større myndighet og ansvar. De må vises større tillit til å ta avgjørelser, i stedet for at sårbare mennesker kastes rundt i et tungrodd og uoversiktlig system. Det er fagfolkene ved det enkelte Nav-kontoret som best kjenner kom-

munens og bydelens innbyggere og situasjon. Senterpartiet mener at flere saker må løses lokalt ved at alle midlertidige ytelsers innvilges ved det enkelte Nav-kontoret. Denne økte myndigheten til de lokale Nav-kontorene skal skje i samsvar med en overordnet ledelse som ivaretar Stortingets vilje.

Dette medlem understreker at Senterpartiet mener alle kommuner skal ha minst ett Nav-kontor. Antall Nav-kontorer i landet har blitt redusert fra 423 i 2017 til 326 kontorer ved utgangen av 2019. Denne utviklingen er en gedigen sentralisering som stadig flytter tjenestene lenger bort fra folk. Kommunestyrene må aktivt engasjere seg i hvilke oppgaver den statlige delen av Nav-kontoret skal løse i kommunen eller bydelen.

Flere fast ansatte tolker

Dette medlem mener tolketjenesten er blitt for avhengig av frilanstolker. Senterpartiet mener det er behov for flere fast ansatte tolker i tolketjenesten for døve, døvblinde og hørselshemmede. Brukerne av tolketjenester får i dag ikke dekket tolkeoppdrag som tolketjenesten ikke har kapasitet til å dekke og som frilanstolkene ikke vil ta. Det har vært tilnærmet ansettelsesstopp av faste tolker siden tidlig på 2000-tallet. Det er derfor, etter Senterpartiets syn, behov for å endre balansen mellom ansatte tolker og frilanstolker. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 1 økes med 30 mill. kroner til å øke antall fast ansatte tolker. Dette er en omprioritering på 30 mill. kroner fra finansieringen av frilanstolker til ansettelse av flere faste tolker. Dette vil gi flere faste tolker og sikre en bedre tolketjeneste for brukerne.

Reversering av regjeringens kutt i diverse tilskuddssatser

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 mv. økes med 167 mill. kroner. Dette medlem viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å reversere regjeringens forslag til kutt i diverse tilskudd til mennesker som ikke har mulighet til å øke sine inntekter i særlig grad utenom ytelses-systemet, og som i utgangspunktet er i en sårbar økonomisk situasjon. Senterpartiet foreslår også i dette alternative statsbudsjettet prisjustering av en rekke tilskuddssatser som regjeringen nok en gang foreslår å kutte, som grunnstønad, tilskudd til høreapparater og aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år.

2.5 Generelle merknader fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at et trygt arbeidsliv og et godt sikkerhetsnett for alle er nøkkelen til et samfunn med små forskjeller. Å ha jobb gir økonomisk trygghet og

mulighet til å ha makt over eget liv. Det er et politisk mål og selve bærebjelken i den norske velferdsstaten å sikre at folk har arbeid, men også økonomisk trygghet når man står utenfor arbeidslivet og når man blir syk.

Et trygt sikkerhetsnett for alle

Da covid-19-pandemien traff verden og Norge for fullt, ble arbeidslivet og økonomien hardt rammet. Flere hundre tusen mennesker opplevde å bli permittert og arbeidsledige. Stortinget tok grep for å sikre rettfærdige krisepakker våren 2020. De sosiale tiltakene på krisepakkene sørget for at flere fikk rett på dagpenger, og kunne beholde en større del av inntekten sin. Dette medlem mener forlengelse av permitteringsperioden var nødvendig for å sikre færre oppsigelser. En utvidet maksimalperiode på dagpenger og arbeidsavklaringspenger sørget for økonomisk trygghet for arbeidsledige og personer som opplevde stopp i avklarings- og behandlingssløp. Da regjeringen avvirket flere av ordningene fra 31. oktober 2020 samtidig som landet fikk en ny smittetopp, gikk ansatte, ledige og syke nok en usikker tid i møte. Dette medlem understreker viktigheten av økonomisk sikkerhet gjennom covid-19-pandemien, og mener de sosiale tiltakene må forlenges så lenge det er nødvendig. Regjeringen Solberg fjernet i 2015 ferietillegget på dagpenger, noe som medfører at mange som er og har vært arbeidsledige og permitterte får mindre inntekt og mindre mulighet til å skape gode ferieopplevelser for seg og sine. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor ferietillegget på dagpenger gjeninnføres.

Dette medlem viser til folketrygdlovens bestemmelser om hjelpestønad og trekk i denne ved langvarig opphold i sykehus. Et trekk i hjelpestønnen er en ekstra belastning som medfører at en familie mister sin økonomiske trygghet. Folketrygdlovens bestemmelser om trekk i hjelpestønnen rammer de mest utsatte familiene, med de sykeste barna som har behov for langvarige opphold og behandling. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor familier med alvorlig syke barn gis rett på tidsavgrenset hjelpestønad ved opphold i sykehus. Dette gir trygghet og mindre belastning for de mest sårbare barna og deres familier.

Flere må få delta

Dette medlem understreker at det er en viktig prioritering å bryte ned barrierene som stenger unge med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom ute fra arbeids- og samfunnslivet. Dette medlem viser til at altfor mange unge står utenfor arbeid, utdanning eller aktivitet. Det må satses mer på opplæringsstiltak i Nav som gir folk kompetanse de kan benytte i arbeidslivet. Unge trenger tettere oppfølging, bedre overganger mellom utdanning og arbeid, og utdanning som tiltak for å

få flere ut i arbeid. Dette medlem mener det er nødvendig å styrke satsingen på VTA-plasser og tiltaksplasser for unge, personer med funksjonsnedsettelse og ordinære arbeidssøkere. Dette medlem påpeker at det særlig gjennom covid-19-pandemien og i ettertid bør være et prioritert område å sørge for at flere får god oppfølging fra Nav, og at det er tilstrekkelig med tiltaksplasser for å kunne veilede arbeidsledige ut i jobb.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor det legges opp til en større satsing på oppfølging gjennom 1 500 flere tiltaksplasser for unge og 500 VTA-plasser som ledd i en flerårig opptrappingsplan.

Dette medlem viser til regjeringens usosiale kutt på arbeidsavklaringspenger (AAP) de senere årene som særlig rammer sårbare grupper. Det er viktig at personer med nedsatt funksjonsevne som er helt eller delvis ute av arbeidslivet, mottar livsoppholdsytelser som det er mulig å leve av. Som følge av omfattende kutt i AAP har flere tusen personer mistet tryggheten i ordningen, og flere mister stønaden før de er ferdig avklart. Kuttene har ikke medført at flere har kommet i jobb, men flere har blitt avhengig av sosialhjelp. Dette medlem understreker viktigheten av økonomisk trygghet og retten til et verdig liv for alle. Det er et politisk ansvar å sørge for at personer med funksjonsnedsettelse og kroniske sykdommer også har muligheten til å leve selvstendige liv.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor kutt i AAP-ytelse for unge reverseres og maksimal stønadstid på AAP forlenges slik at ingen må miste stønaden før de er ferdig avklart for arbeid eller uføretrygd.

Usosiale kutt må reverseres

De siste årene har flere ytelser og ordninger for familier, barn, uføre og flyktninger blitt kuttet. Kutt i barnetillegget for uføre gir familier med en vanskelig økonomisk situasjon enda mindre å leve av. Kutt i briller til barn er svært alvorlig og begrenser deltakelse i lek og skole. Flyktninger får dårligere muligheter når særrettighetene for denne gruppen i folketrygden oppheves og botidskravet økes fra tre til fem år. Fremfor trygd og pensjon skal flyktninger over på behovsprøvede ytelser eller være henvist til økonomisk sosialhjelp. Skjermingstillegget for uføre blir også kuttet av regjeringen og gir uføre mindre å leve av.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor disse usosiale kuttene reverseres.

Et seriøst og trygt arbeidsliv

Dette medlem understreker viktigheten av et trygt og organisert arbeidsliv. Flere bransjer preges av sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og ansatte med

løs tilknytning til arbeidsplassen sin. Useriøse aktører bidrar til at svart arbeid vokser frem, andelen fagorganiserte synker og EØS-avtalen begrenser arbeidstakernes makt og rettigheter i Norge. Samtidig svekker regjeringen arbeidsmiljøloven og arbeidstakernes vern. Sosialistisk Venstreparti vil beskytte våre tilkjempede rettigheter i arbeidslivet ved å kreve norsk lønn i Norge med anstendige arbeidsvilkår for alle arbeidere. Nøkkelen til bedre kontroll og mer seriøsitet i arbeidslivet er økt fagorganisering og et sterkt arbeidstilsyn med nok ressurser. Det er viktig å sørge for at covid-19-krisen ikke brukes som en anledning for bedrifter og arbeidsgivere til å gjøre arbeidslivet mer utrygt for sine ansatte. Dette medlem mener det er behov for styrking av innsatsen til arbeidstilsynet for økt tilsyn og flere inspektørstillinger. Et mer seriøst arbeidsliv krever økt fagorganisering og et sterkt arbeidstilsyn. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor Arbeidstilsynet styrkes med 35 mill. kroner mer enn regjeringens forslag og fradraget for fagforeningskontingenten doubles til 7 700 kroner.

En verdig alderdom

Dette medlem viser til trygdeoppgjør som har gitt pensjonister en negativ utvikling i kjøpekraft i fem av de siste seks årene. Trygdeoppjøret omhandler inntekten til alle landets alderspensjonister, landets utføre og en rekke andre grupper. Sosialistisk Venstreparti vil gi organisasjonene forhandlingsrett, og mener trygdeoppjøret må behandles fullt ut i Stortinget.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor minstepensjonen økes for å sikre en verdig alderdom også for de som i dag har minst, og økt alderspensjon i folketrygden i 2021 som følge av å endre reguleringen av alderspensjon i folketrygden, med et snitt av pris- og lønnsvekst.

Likestilling for alle

Dette medlem viser til at Norge ratifiserte FN-konvensjonen for personer med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i 2013. Gjennom konvensjonen er Norge forpliktet til at all politikk skal underbygge likestilling av personer med nedsatt funksjonsevne i samfunnet. Det er langt igjen før målet er nådd, og det krever et taktomslag og politisk vilje for å oppnå likestilling for denne målgruppen. Det vil være nødvendig med tydelig og kraftfull innsats gjennom flere år for å nå målet om likestilling. Dette kommer ikke minst tydelig frem i sivilsamfunnets rapport til CRPD-komiteen. I 2020 har Sosialistisk Venstreparti fremmet forslag om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven, gjennom Representantforslag 3 S (2020–2021) om

CRPD og Representantforslag 1 18 S (2019–2020) om et reelt likestillt og universelt utformet samfunn. Dersom Norge skal oppfylle menneskerettighetenes krav om å sikre likestilling for mennesker med funksjonsnedsettelse, må målgruppen ha samme rettsposisjon som andre, og likestilles på alle områder. Organisasjoner for og av mennesker med nedsatt funksjonsevne har ved gjentatte henvendelser til Stortinget pekt på urimeligheten av at Norge ikke har inkorporert FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne i menneskerettsloven. Dette kan i seg selv tolkes som diskriminering av mennesker med nedsatt funksjonsevne. Det vil derfor være viktig at Norge, i likhet med andre nordiske land, gir mennesker med nedsatt funksjonsevne samme rettsbeskyttelse som andre.

Et likestillt samfunn er et inkluderende samfunn med like muligheter for alle. I dag diskrimineres mange som følge av mangel på universell utforming. Undersøkelser viser at norske skoler har vesentlige mangler med hensyn til tilgjengelighet og mange er ikke universelt utformet. Nåværende regjering har lagt til side den røde-grønne regjeringens mål om at Norge skulle være universelt utformet innen 2030. Denne nedprioriteringen fører til at god samfunnsplanlegging, som gir rom for og likestillt deltakelse for alle, er utsatt så lenge dagens regjering styrer. Dette medlem

viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å opprette en tilskuddsordning for universell utforming av skoler, en oppfølging av Veikart for en universelt utformet nærscole 2030, og setter av 200 mill. kroner til dette.

Grønn omstilling

For å nå verdens klimamål må utslippene ned så raskt som overhodet mulig. Alle utslippskutt må igangsettes i 2021, særlig fordi mange klimatiltak ikke gir utslippskutt før noen år frem i tid. Sosialistisk Venstreparti vil ha en Grønn Ny Deal som fører klima- og næringspolitikken for fremtiden rett verdiskapning i Norge. Vi må bygge næringer som ikke forurenser, samtidig som vi reduserer våre klimagassutslipp dramatisk. Norge har gode forutsetninger for å klare en stortilt grønn omstilling. Vi har store naturressuser, et rikt hav, store skoger, god tilgang på energi og teknologi, og høykompetente arbeidsfolk. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor det legges frem et klimabudsjett som kutter Norges utslipp med 60 pst. innen 2030, relativt til 1990. Det trengs en politikk for å kutte utslipp, blant annet i industrien, transportsektoren og i oljeindustrien, samtidig som det etableres ny industri og nye arbeidsplasser.

2.6 Oppsummering av fraksjonenes standpunkt under rammeområde 7

Oppsummeringstabellen viser kun det er avvik i forhold til Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S (2020–2021) Tillegg 1 (2020–2021).

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med					SV
			Tillegg 1	H, FrP og KrF	A	FrP	Sp	
Utgifter rammeområde 7 (i tusen kroner)								
352		Nedsatt funksjonsevne	21 960	21 939	21 960	21 960	21 960	21 960
	21	Spesielle driftsutgifter		(-21)	(0)	(0)	(0)	(0)
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	238 350	239 350	238 350	244 750	238 350	239 850
				(+1 000)	(0)	(+6 400)	(0)	(+1 500)
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet	30 560	30 560	30 560	30 560	30 560	37 560
				(0)	(0)	(0)	(0)	(+7 000)
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	19 495	24 895	19 495	19 495	19 495	24 095
				(+5 400)	(0)	(0)	(0)	(+4 600)
600		Arbeids- og sosialdepartementet	223 104	222 885	223 104	223 104	218 704	223 104
	1	Driftsutgifter		(-219)	(0)	(0)	(-4 400)	(0)

Kap. Post	Formål	Prop. 1 S med				H, FrP og KrF	A	FrP	Sp	SV
		Tillegg 1								
601	Utredningsvirksomhet, forskning mv.									
21	Spesielle driftsutgifter	76 175		76 175	81 075		68 575		76 175	
				(-60)	(+4 900)		(-7 600)		(0)	
22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv.	33 885		33 885	33 885		33 885		33 885	
				(-33)	(0)		(0)		(0)	
50	Norges forskningsråd	119 000		119 000	119 000		107 100		119 000	
				(-1 171)	(0)		(-11 900)		(0)	
70	Tilskudd	52 510		52 510	52 510		12 510		52 510	
				(0)	(0)		(-40 000)		(0)	
604	Utviklings tiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen									
21	Spesielle driftsutgifter	254 820		254 820	254 820		254 820		254 820	
				(-73)	(0)		(0)		(0)	
45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	184 700		184 700	184 700		124 700		184 700	
				(0)	(0)		(-60 000)		(0)	
605	Arbeids- og velferdsetaten									
1	Driftsutgifter	12 660 872		12 648 668	12 669 372		12 679 372		12 587 872	
				(-12 204)	(+8 500)		(+18 500)		(-73 000)	
21	Spesielle driftsutgifter	35 130		35 096	35 130		35 130		35 130	
				(-34)	(0)		(0)		(0)	
22	Forsknings- og utredningsaktiviteter	60 210		60 151	60 210		54 210		60 210	
				(-59)	(0)		(-6 000)		(0)	
606	Trygderetten									
1	Driftsutgifter	91 320		91 232	91 320		91 320		91 320	
				(-88)	(0)		(0)		(0)	
612	Tilskudd til Statens pensjonskasse									
1	Driftsutgifter	9 413 000		9 391 000	9 413 000		9 413 000		9 370 000	
				(-22 000)	(0)		(0)		(-43 000)	
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering									
21	Spesielle driftsutgifter	87 080		86 997	87 080		87 080		87 080	
				(-83)	(0)		(0)		(0)	
63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte	152 085		152 085	152 085		202 085		152 085	
				(0)	(0)		(+50 000)		(0)	
70	Frivillig arbeid	119 260		131 260	119 260		119 260		129 260	
				(+12 000)	(0)		(0)		(+10 000)	

Kap. Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP og KrF	A	FrP	Sp	SV
634	Arbeidsmarkedstiltak						
1	Driftsutgifter	309 710	309 450 (-260)	309 710 (0)	309 710 (0)	309 710 (0)	309 710 (0)
76	Tiltak for arbeidssøkere	7 956 475	7 956 475 (0)	8 464 475 (+508 000)	7 927 475 (-29 000)	9 331 475 (+1 375 000)	8 146 975 (+190 500)
77	Varig tilrettelagt arbeid	1 710 180	1 710 180 (0)	1 750 180 (+40 000)	1 749 180 (+39 000)	1 775 180 (+65 000)	1 775 180 (+65 000)
640	Arbeidstilsynet						
1	Driftsutgifter	728 212	731 522 (+3 310)	791 862 (+63 650)	730 212 (+2 000)	756 212 (+28 000)	763 212 (+35 000)
642	Petroleumstilsynet						
1	Driftsutgifter	309 621	301 327 (-8 294)	319 621 (+10 000)	309 621 (0)	314 621 (+5 000)	309 621 (0)
21	Spesielle driftsutgifter	31 010	30 980 (-30)	31 010 (0)	31 010 (0)	31 010 (0)	31 010 (0)
643	Statens arbeidsmiljøinstitutt						
50	Statstilskudd	156 285	156 133 (-152)	146 285 (-10 000)	156 285 (0)	156 285 (0)	156 285 (0)
648	Arbeidsretten, Riksmekleren mv.						
1	Driftsutgifter	20 962	20 941 (-21)	20 962 (0)	20 962 (0)	20 962 (0)	20 962 (0)
21	Spesielle driftsutgifter	1 130	1 129 (-1)	1 130 (0)	1 130 (0)	1 130 (0)	1 130 (0)
649	Treparts bransjeprogrammer						
21	Spesielle driftsutgifter - Treparts bransjeprogrammer	2 475	2 473 (-2)	2 475 (0)	2 475 (0)	2 475 (0)	2 475 (0)
667	Supplerende stønad til personer over 67 år						
70	Tilskudd	349 800	349 800 (0)	349 800 (0)	0 (-349 800)	349 800 (0)	329 800 (-20 000)
2541	Dagpenger						
70	Dagpenger	19 086 000	19 087 000 (+1 000)	23 933 000 (+4 847 000)	19 087 000 (+1 000)	24 799 000 (+5 713 000)	24 146 100 (+5 060 100)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP og KrF	A	FrP	Sp	SV
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger						
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere	100 000	266 000 (+166 000)	573 000 (+473 000)	266 000 (+166 000)	765 000 (+665 000)	765 000 (+665 000)
	71	Stønad til lærlinger	20 000	24 000 (+4 000)	20 000 (0)	24 000 (+4 000)	20 000 (0)	24 000 (+4 000)
2620		Stønad til enslig mor eller far						
	70	Overgangsstønad	1 650 000	1 650 000 (0)	1 650 000 (0)	405 000 (-1 245 000)	1 650 000 (0)	1 688 000 (+38 000)
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid	120 000	120 000 (0)	120 000 (0)	19 000 (-101 000)	120 000 (0)	123 000 (+3 000)
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger	38 000	38 000 (0)	38 000 (0)	0 (-38 000)	38 000 (0)	39 000 (+1 000)
2650		Sykepenges						
	70	Sykepenges for arbeidstakere mv.	40 565 000	40 565 000 (0)	40 565 000 (0)	40 565 000 (0)	41 490 000 (+925 000)	40 565 000 (0)
	71	Sykepenges for selvstendige	1 575 000	1 575 000 (0)	1 575 000 (0)	1 575 000 (0)	1 650 000 (+75 000)	1 575 000 (0)
2651		Arbeidsavklaringspenges						
	70	Arbeidsavklaringspenges	31 380 000	31 380 000 (0)	31 530 000 (+150 000)	30 180 000 (-1 200 000)	30 410 000 (-970 000)	32 069 000 (+689 000)
2655		Uførhet						
	70	Uføretrygd	103 950 000	103 950 000 (0)	103 950 000 (0)	103 900 000 (-50 000)	103 950 000 (0)	104 165 000 (+215 000)
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.						
	70	Grunnstønad	1 576 300	1 576 300 (0)	1 576 300 (0)	1 576 300 (0)	1 631 300 (+55 000)	1 576 300 (0)
	71	Hjelpestønad	1 652 400	1 652 400 (0)	1 652 400 (0)	1 652 400 (0)	1 710 000 (+57 600)	1 665 900 (+13 500)
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning	117 500	117 500 (0)	117 500 (0)	117 500 (0)	87 500 (-30 000)	117 500 (0)
	74	Tilskudd til biler	759 600	759 600 (0)	759 600 (0)	759 600 (0)	760 000 (+400)	759 600 (0)

Kap. Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP og KrF	A	FrP	Sp	SV
75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	3 728 300	3 728 300	3 808 300	3 728 300	3 800 000	3 988 300
			(0)	(+80 000)	(0)	(+71 700)	(+260 000)
77	Ortopediske hjelpemidler	1 765 600	1 765 600	1 765 600	1 765 600	1 792 700	1 765 600
			(0)	(0)	(0)	(+27 100)	(0)
78	Høreapparater	814 800	814 800	814 800	814 800	840 000	814 800
			(0)	(0)	(0)	(+25 200)	(0)
2670	Alderdom						
70	Grunnpensjon	79 950 000	80 748 000	80 692 000	82 450 000	79 950 000	80 567 000
			(+798 000)	(+742 000)	(+2 500 000	(0)	(+617 000)
)			
71	Tilleggpensjon	158 480 000	159 697 000	159 697 000	158 480 000	158 480 000	159 697 000
			(+1 217 000)	(+1 217 000)	(0)	(0)	(+1 217 000)
72	Inntektpensjon	6 510 000	6 561 000	6 561 000	6 510 000	6 510 000	6 561 000
			(+51 000)	(+51 000)	(0)	(0)	(+51 000)
73	Særtillegg, pensjonstillegg mv.	6 250 000	6 246 000	6 304 000	6 250 000	6 414 000	6 587 000
			(-4 000)	(+54 000)	(0)	(+164 000)	(+337 000)
	Sum utgifter rammeområde 7	509 577 221	511 787 126	517 972 871	509 296 221	517 677 821	518 925 421
			(+2 209 905)	(+8 395 650)	(-281 000)	(+8 190 600)	(+9 348 200)
3640	Arbeidstilsynet						
9	Overtredelsesgebyr	27 865	27 865	37 865	27 865	27 865	27 865
			(0)	(+10 000)	(0)	(0)	(0)
3642	Petroleumstilsynet						
3	Gebyr tilsyn	77 800	77 800	87 800	77 800	77 800	77 800
			(0)	(+10 000)	(0)	(0)	(0)
	Sum inntekter rammeområde 7	3 650 003	3 650 003	3 670 003	3 650 003	3 650 003	3 650 003
			(0)	(+20 000)	(0)	(0)	(0)
	Sum netto rammeområde 7	505 927 218	508 137 123	514 302 868	505 646 218	514 117 818	515 275 418
			(+2 209 905)	(+8 375 650)	(-281 000)	(+8 190 600)	(+9 348 200)
	Avvik fra rammedtak	-2 209 905	0	6 165 745	-2 490 905	5 980 695	7 138 295

Inntekter rammeområde 7
(i tusen kroner)

2.7 Programkategori 09.00 Administrasjon

2.7.1 Kap. 600 og 3600 Arbeids- og sosialdepartementet

Det foreslås bevilget 223,104 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 219,270 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at Arbeids- og sosialdepartementet har viktige arbeidsoppgaver som skal bidra til høy sysselsetting og et omstillingsdyktig, sikkert og seriøst arbeidsliv, samt sikre sikkerhetsnettet innbyggerne trenger når de blir stående uten inntekter enten for kortere perioder eller permanent. Departementet har hatt krevende arbeidsoppgaver i 2020 i forbindelse med oppfølging av Nav-skandalen der personer urettmessig har blitt satt i fengsel på grunn av feil lovanvendelse når mottakere har reist utenlands mens de hadde mottatt dagpenger og sykepenger. I tillegg har situasjon der mange ble stående uten inntektssikring i lange perioder da pandemien ble en realitet, vært arbeidskrevende.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at det er nødvendig å modernisere og effektivisere offentlig sektor for å trygge velferden for fremtiden og gi best mulig kvalitet i tjenestene til innbyggerne. Flertallet mener avbyråkratiseringsreformen er et viktig tiltak for omstilling av en sektor som ikke får ytre press gjennom konkurranse for å bruke ressurser på en bedre måte.

I tillegg investeres det årlig i nye IKT-systemer, som forventes å gi smartere og mer effektive måter å jobbe på. Derfor avviser flertallet at å prioritere ressurser internt på en annen måte må gå på bekostning av andre oppgaver. Produktivitetsvekst har vært grunnlaget for Norges økonomiske vekst og velferd. Det ville være merkelig om dette ikke var mulig i statlig sektor, med de investeringene som gjøres både i teknologi, mennesker og organisasjon. Dette er også begrunnelsen for ABE-reformen, som hvert år bidrar til at ressursene brukes bedre og at innsparingene kommer innbyggerne til gode i form av bedre tjenester og/eller lavere kostnader.

Flertallet viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å øke satsen i ABE-reformen med 0,1 prosentpoeng fra 0,5 til 0,6 under alle rammeområder, med en budsjettendring på 14,495 mill. kroner innenfor rammeområde 7.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 600 post 1 reduseres med 4,4 mill. kroner for å redusere byråkrati i departementet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti påpeker at regjeringens såkalte ABE-reform (avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform) er et ordinært osthøvelkutt. I regjeringens forslag til nytt statsbudsjett for 2021 settes den årlige overføringen til 0,5 pst. av alle driftsutgifter som bevilges over statsbudsjettet. For Arbeids- og sosialdepartementet innebærer det at driftsutgifter reduseres med 72,4 mill. kroner for 2021.

Dette medlem registrerer regjeringens enighet med Fremskrittspartiet om en ny effektiviseringsstrategi for offentlig sektor. Dette medlem mener at det ikke er flere strategier for effektivisering som trengs i offentlig sektor, men tillit og tid som sikrer at de ansatte kan gjøre en ordentlig jobb. Regjeringens ABE-kutt har år for år barbert vekk budsjettene til offentlig velferd og gitt milliarder mindre til velferd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at departementets budsjett er økt med 3,039 mill. kroner, som er en økning som tilsvarende lønns- og prisveksten, og at departementet innenfor denne rammen skal dekke fire nye stillinger som skal styrke departementets EØS-kompetanse. Disse medlemmer merker seg at den styrkingen må gå på bekostning av andre oppgaver i departementet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg har hatt flere forskjellige organiseringer av beredskapsarbeidet innad i regjeringen, men likevel var det mangler ved forberedelsene som det en omfattende pandemi førte med seg.

Disse medlemmer forventer at departementet har beredskapsplaner som samsvarer med de konsekvenser helseberedskapen ved pandemier og andre store hendelser legger opp til. Det er særlig viktig at det er planverk som sikrer at Nav, som forvalter sentrale oppgaver for å sikre befolkningen økonomisk trygghet også ved store henvendelser som for eksempel en pandemi, har en beredskapsplanlegging som gjør at man er forberedt på å takle stor pågang av folk som trenger økonomisk sikkerhet.

Disse medlemmer viser også til at a-ordningen ble etablert for at det skulle være enklere å hente opplysninger på tvers av offentlige instanser, men at dette kunne ikke brukes til å beregne dagpenger da krisen kom. Departementet må forsikre seg om at innhentede opplysninger kan gjenbrukes slik at utbetalinger i større grad kan automatiseres, og gjennom det sørge for at det ikke blir uakseptable ventetider for å få utbetalinger.

2.7.2 Kap. 601 og 3601 Utredningsvirksomhet, forskning m.m.

Det foreslås bevilget 371,060 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 393,625 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at Arbeids- og sosialdepartementets egne anskaffelser har som formål å gi departementet et godt kunnskapsgrunnlag for politikktutvikling og praksis innen departementets forvaltningsområder på kort og mellomlang sikt. Komiteen viser til at deler av midlene er bundet til å finansiere inngåtte avtaler og aktiviteter som videreføres fra 2020. Det omfatter blant annet innhenting av statistikk og analyser for å belyse status, utviklingstrekk og utfordringer på departementets ansvarsområder, evalueringer og flerårige forskningsavtaler. Komiteen viser videre til at den foreslåtte bevilgningen også skal dekke bevilgning til kunnskapsutvikling i IA-avtalen 2019–2022 samt bransjeprogrammer under IA-avtaler.

Det foreslås at post 21 Spesielle driftsutgifter styrkes med 10 mill. kroner til en satsing på forskningsstøttet innovasjon og digitalisering av arbeids- og velferds-tjenestene. Midlene foreslås omprioritert fra kap. 601 post 50 Norges forskningsråd. Den ettårige reduksjonen i bevilgningene skal ikke føre til redusert aktivitet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at i forbindelse med etableringen av det europeiske arbeidsmarkedsbyrået (European Labour Authority) skal Eures-aktiviteter (under Arbeids- og velferdsdirektoratets kap. 605 post 1) overføres til ELA. Siden finansieringen i 2021 skal følge EURES-aktivitetene når disse overføres til ELA, foreslås det en omdisponering av 8 mill. kroner fra kap. 605 post 1 til kap. 601 post 70.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet og Fremskrittspartiet, viser til at en eventuell norsk tilslutning til ELA ikke er avgjort og at regjeringen har varslet en egen proposisjon der man tar stilling til dette.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 601 post 70 reduseres med 40 mill. kroner for å ikke delta i PROGRESS-aksen i EaSI-programmet (ESF+) og European Labour Authority (ELA), at kap. 601 post 21 reduseres med 7,6 mill. kroner for å redusere utredningsvirksomheten i departementet, samt at kap. 601 post 50 reduseres med 11,9 mill. kroner for å redusere utredningsvirksomheten i Norges forskningsråd.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på postene 21, 22 og 50 ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det fortsatt er en positiv trend med fallende deltidsarbeid under den sittende regjering. Andel kvinner i deltidsarbeid har sunket fra 40 pst. i 2013 mot 36 pst. i 2019. Disse medlemmer viser til at regjeringen har styrket reglene om fortrinnsrett for deltidsansatte.

Disse medlemmer viser til at det blant mange kvinner er mer vanlig med såkalt lang deltid, det vil si 20–36 timer per uke.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, bemerker at det går et viktig skille mellom frivillig og ufrivillig deltidsarbeid. Flertallet viser til at i underkant av 10 pst. av kvinnene som jobber deltid, gjør dette ufrivillig (er undersysselsatte). Flertallet viser videre til at nærmere 25 pst. av de som jobber deltid, har skolegang som hovedbeskjeftigelse.

Flertallet mener at ufrivillig deltid (undersysselsetting) er en utfordring innen helse- og omsorgssektoren, hvor det er klart flest arbeidstakere som jobber ufrivillig deltid.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at andelen undersysselsatte i tredje kvartal 2020 utgjorde nærmere 13 pst. Regjeringen har stilt krav til de regionale helseforetakene for å påskynde utviklingen av en heltidskultur, slik at flest mulig også i denne sektoren kan velge fulltidsarbeid.

Disse medlemmer viser også til at andelen midlertidig ansatte er svakt synkende. En høy andel midlertidig ansatte, mellom 40 og 50 pst., går over i fast stilling etter ett år.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at altfor mange arbeidstakere i Norge jobber ufrivillige i deltidsstillinger. Disse medlemmer viser til at Norge er helt avhengige av å ha flere i jobb dersom vi skal ha råd til å finansiere det økte velferdsbehovet i tiårene fremover. Det innebærer at vi må skape flere jobber, at vi må få flere i arbeid og at flere må jobbe heltid. Hele, faste stillinger sikrer den enkeltes økonomiske selvstendighet, styrker likestillingen og gir økt effektivitet og bedre muligheter for arbeidsgivere til å planlegge sin drift.

Disse medlemmer viser til at ufrivillig deltid er en velkjent problemstilling for yrkesgrupper innen helse- og omsorgssektoren, men det er også et omfattende problem i flere bransjer i privat sektor, som for eksempel innen renhold, hotell- og utelivsbransjen.

Disse medlemmer viser til at tillitsvalgte i hotell- og utelivsbransjen opplyser at et flertall av de som jobber i deltidsstillinger i denne bransjen, gjør dette ufrivillig. Det rapporteres også om at mange av disse ikke tør å be om økt stilling i frykt for å få problemer med ledelsen eller miste jobben. Arbeidsmiljøet påvirkes negativt av at mange jobber ufrivillig deltid, og mange forteller om et konstant jag etter ledige vakter for å ha råd til å betale de faste utgiftene sine. Disse medlemmer ser også med stor bekymring på rapporter om arbeidsgivere som splitter opp hele stillinger for å oppnå større fleksibilitet.

Disse medlemmer viser til at flere kommuner som er styrt av Arbeiderpartiet, har jobbet systematisk med en satsing på heltidskultur, og at det er nettopp i de Arbeiderpartistyrte kommuner andelen heltidsansatte har økt mest i perioden 2015 og 2018.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, der Arbeiderpartiet har satt av 200 mill. kroner til økt likestilling i yrkeslivet, herunder 100 mill. kroner til fremme av en heltidskultur i kommunene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til Rapport 2020:12 Atypisk arbeid i Norge 1995–2018 – Omfang, arbeidstakervelferd og overgangsrate, utført av Institutt for samfunnsforskning.

Disse medlemmer viser til at rapporten dokumenterer forskjeller mellom ulike befolkningsgrupper i sannsynligheten for overgang til fast jobb og overgang ut av arbeidsmarkedet. Utsatte grupper på arbeidsmarkedet, som innvandrere og personer med grunnskole som høyeste utdanning, har lavere sannsynlighet enn gjennomsnittet for å gå fra midlertidig jobb til fast jobb og fra vikarbyråjobb til fast jobb. Disse medlemmer viser til at en viktig del av begrunnelsen bak regjeringens innføring av den generelle adgangen til midlertidig ansettelse i 2015 var en antagelse om at en slik oppmykning ville gjøre veien inn på arbeidsmarkedet lettere for disse utsatte gruppene. Disse medlemmer mener rapporten viser at regjeringspartiene tok feil i sin antagelse.

Disse medlemmer vil videre peke på at rapporten viser at det har vært en økning i bruk av innleid arbeidskraft fra vikarbyrå i perioden, samtidig som man ser en synkende tendens de siste årene for at vikarbyråansatte går over til fast stilling. Det er også en høy andel som forsvinner ut av arbeidsstyrken året etter en vikarbyråjobb.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er en politisk oppgave å bidra til et likestilt arbeidsliv, sammen med partene i arbeidslivet. Regjeringen Stoltenberg II gjennomførte offensive tiltak for økt likestilling i arbeidslivet med konkrete tiltak for heltid, tiltak som er fjernet under nåværende regjering. Disse medlemmer mener det er avgjørende at det satses videre på tiltak for heltid og likestilling i arbeidslivet. Den høye andelen deltidsarbeidende kvinner er en stor likestillingsutfordring. Disse medlemmer minner om at kvinner, og særlig de med kort utdanning, er overrepresentert når det gjelder deltidsarbeid og midlertidige ansettelser. Denne skjevheten bidrar til å opprettholde lønnsforskjeller, og begrenser kvinners og menns valgfrihet ikke bare i arbeidsmarkedet, men også i familieliv og utdanning.

Disse medlemmer viser til forslag til vedtak i forbindelse med Stortingets behandling av Representantforslag 11 S (2018–2019), jf. Innst. 107 S (2018–2019) og behandling av Representantforslag 38 S (2020–2021) fra Sosialistisk Venstreparti om å styrke retten til heltid i arbeidsmiljøloven.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Representantforslag 38 S (2020–2021) der Sosialistisk Venstreparti har foreslått at Stortinget ber regjeringen fremme de lovforslag som er nødvendige for å sikre en reell rett til heltid i arbeidsmiljøloven.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen styrke retten til heltid i arbeidsmiljøloven ved å stille krav om at arbeidsgiver må sannsynliggjøre sitt behov for deltidsstilling.»

«Stortinget ber regjeringen sikre at alle landets kommuner vedtar en heltidskultur, og opprette en statlig økonomisk tilskuddsordning for prosjekter for heltid og mot deltid.»

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 1 mill. kroner i tilskudd til Hopefull-stiftelsen i Kristiansand som gir arbeidstrening for ungdom.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det er mange organisasjoner og virksomheter som betyr mye for brukere hos Nav. Disse medlemmer har prioritert å gi midler til tiltak vi mener kan bidra til at flere kommer i arbeid, men også gir

viktig veiledning og råd i møte med Nav. Dette gjelder både Frelsesarmeens rusomsorgstilbud, Hopefull i Kristiansand og Hjelp med Nav. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 601 post 21 økes med 4,9 mill. kroner.

POST 70 TILSKUDD

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 1 mill. kroner i tilskudd til «Hjelp med NAV» i regi av Stiftelsen Rettferd.

2.8 Programkategori 09.10 Administrasjon av velferds- og arbeidspolitikken

2.8.1 Kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen

Det foreslås bevilget 439,520 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 434,220 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsetningen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på post 21 ble redusert som følge av dette.

Komiteen viser til at den foreslåtte bevilgningen i 2021, som i 2020 og 2019, i sin helhet er foreslått å dekke utgiftene til IKT-moderniseringen i Arbeids- og velferdsetaten, der formålet er bedre kvalitet, færre feilutbetalinger og raskere saksbehandling. Komiteen merker seg at Prosjekt 1 og Prosjekt 2 er avsluttet, og at det i Prosjekt 3 skal utvikles nye løsninger for sykepenge, pleiepenge, omsorgspenget mv. Komiteen har videre merket seg at brukerne i stadig større grad vil oppleve at de ikke behøver å gi de samme opplysningene til statsforvaltningen mer enn én gang og viser i den forbindelse til Prop. 135 L (2019–2020) Endringer i arbeids- og velferdsforvaltningsloven, sosialtjenesteloven, lov om Statens pensjonskasse og enkelte andre lover (behandling av personopplysninger), jf. Innst.70 L (2020–2021) som ble behandlet i Stortinget 17. november 2020.

Komiteen viser videre til at det i gjennomføringen av Prosjekt 3 er foretatt en forskyvning av bevilgninger fra 2019, og at det samme vil være tilfelle for 2020. Komiteen har merket seg at Prosjekt 3 er forsinket fordi kompetanse i prosjektet har vært nødt til å bistå i nødvendige systemendringer som følge av covid-19-pandemien, men at forsinkelsen skal tas igjen i 2021.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser videre til at det i 2021 planlegges oppstart av et prosjekt for utfasing av saksbehandlings-systemene Arena og Abetal med tilhørende forslag til forenklinger i regelverket, blant annet for dagpenger og arbeidsavklaringspenger. Flertallet merker seg at det planlegges oppstartsvedtak i forbindelse med revidert budsjett 2021.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 604 post 45 reduseres med 60 mill. kroner for ikke å fase ut IKT-systemene Arena/Abetal. Dette medlem mener det ikke er forsvarlig å sette i gang et slikt enormt IKT-prosjekt i den ekstraordinære situasjonen Nav står i, med en forventning om å ha et høyt antall søknader om arbeidsavklaringspenger og dagpenger også i 2021.

Komiteen viser til Stortingets behandling 12. mai 2020 av Representantforslag 56 S (2019–2020) om etablering av Nav-ombud, jf. Innst. 254 S (2019–2020), der Stortinget ba Stortingets presidentskap om å endre mandatet for utvalget som utreder Stortingets kontrollfunksjoner (Harberg-utvalget) slik at utvalget vurderer og kommer med forslag til etableringen av et Nav-ombud i tråd med merknadene fra stortingsflertallet (jf. vedtak 572). Videre viser komiteen til at Stortinget i samme sak ba regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til endring i trygderettsloven som avbryter søksmålsfristen til lagmannsretten ved klage over Trygderettens kjennelser til Sivilombudsmannen (vedtak 571). Komiteen viser også til vedtak 570 i samme sak, der Stortinget ba regjeringen vurdere tiltak for å bedre veiledningen og oppfølgingen av den enkelte bruker i Nav.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber Stortingets presidentskap snarest komme tilbake med vurderingen av forslaget om å opprette et Nav-ombud.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Innst. 254 S (2019–2020) om etablering av Nav-ombud, hvor Senterpartiet kom med følgende forslag som ikke fikk flertall, sitat:

«Stortinget ber regjeringen utrede etablering av et Nav-ombud. Utredningen må omfatte ombudets funksjon/mandat, organisering opp mot statlig og kommunalt Nav, modell for ombudet herunder hvordan ombudet skal arbeide, lokalisering, kostnader og eventuelt i samordning med pasient- og brukerombudene.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er glad for at Fremskrittspartiet fikk gjennomslag for etableringen av et Nav-ombud i Representantforslag 56 S (2019–2020) og ser frem til å få seg forelagt Harberg-utvalgets forslag til hvordan ombudet bør være etablert.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det er på høy tid med et eget Nav-ombud og viser til egne merknader og forslag i Innst. 254 S (2019–2020) om saken. Et Nav-ombud vil kunne hjelpe den som bruker Nav, og bidra til at de som trenger Nav får riktig og god informasjon og veiledning om hvordan systemet fungerer. Det er viktig å få på plass et ombud som kan styrke brukernes rettssikkerhet. Høsten 2019 ble det kjent at Nav har praktisert reglene for å ta med seg trygdeytelser til EU- og EØS-land feil for trygdemottakere som er bosatt i Norge. Mange personer har blitt uskyldig straffedømt på grunn av feilen, og flere har sonet dommen i fengsel. Omfanget, alvorret og klassedimensjonen i trygdeskandalen gjør saken til en av historiens aller største rettssikkerhetskandaler. Den viktigste oppgaven i kjølvannet av trygdeskandalen er å sørge for en rettferdig opprydning for ofrene i denne saken. Forslaget om Nav-ombud har bare blitt mer aktuelt i forbindelse med denne rettsskandalen.

2.8.2 Kap. 605 og kap. 3605 Arbeids- og velferdsetaten

Det foreslås bevilget 13 071,472 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 12 605,710 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 65,883 mill. kroner under kap. 3605 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 66,305 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til at Arbeids- og velferdsetaten har som oppgave å sikre rett ytelse og tjeneste til den enkelte og følge opp og kontrollere tjenester, ytelser og utbetalinger, og at sentrale brukergrupper er arbeidssøkere, mottakere av helserelaterte ytelser og familieytelser, pensjonister og brukere av hjelpemidler.

Komiteen merker seg regjeringens beskrivelse av oppfølgingen av Meld. St. 33 (2015–2016) Nav i en ny tid – for arbeid og aktivitet, jf. Innst. 49 S (2016–2017), herunder endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger, ungdomsinnsatsen, innsats under inkluderingsdugnaden, aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere under 30 år, omlegging av styringsprinsipp for arbeidsmarkedstiltakene, økning i oppfølgingstjenester i egen regi, utvikling av digitale tjenester og beslutning om færre regionale enheter. Komiteen viser videre til målet om å bruke mer tid på arbeidsrettet oppfølging og at brukerne skal få utbetalt rett ytelse til rett tid.

Komiteen viser til redegjørelse av arbeids- og sosialministeren om praktiseringen av EUs trygdeforordning 883/2004 artikkel 21 i Stortinget 5. november 2019, jf. Innst. 168 S (2019–2020), behandlet i Stortinget 12. mai 2020 og til redegjørelse av arbeids- og sosialministeren om Granskingsutvalgets rapport om EØS-saken, NOU 2020:9, som er til behandling i Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité.

Komiteen merker seg at både EØS-saken og covid-19-pandemien har stilt store krav til omstillingsevne og interne omdisponeringer, samtidig som etaten midlertidig er styrket med 900 mill. kroner i 2020 for å avhjelpe situasjonen. Komiteen vil berømme de ansatte i etaten for den innsatsen de har nedlagt og fortsatt nedlegger på vegne av eksisterende og nye brukere i en ekstraordinær situasjon.

Komiteen merker seg videre at saksbehandlingstiden er redusert fra 2018 til 2019, herunder også saksbehandlingstiden i klagesaker, men at det fortsatt gjenstår utfordringer, blant annet når det gjelder ytelse utland og sykepenger og når det gjelder klagesaker på flere av ytelsesområdene. Det vises videre til at saksbehandlingstiden for hjelpemidler har økt, og at brukerundersøkelsen 2020 viser redusert brukertilfredshet. Sistnevnte antas å ha sammenheng med den ekstraordinære covid-19-pandemien, siden brukertilfredsheten har falt mest når det gjelder arbeidssøkere og utbetaling av dagpenger.

Komiteen har også merket seg at det skal tas hensyn til brukere som av ulike årsaker har behov for å oppsøke Nav-kontoret, både med og uten timeavtale, og at det skal gis nødvendig bistand til ikke-digitale brukere, personer med lese- og skrivevansker, språkproblemer eller som av andre årsaker har vanskelig for å bruke selvbetjening og telefoni.

Komiteen viser til arbeidet med nytt folkeregister som helt sentralt for de fleste IKT-løsningene i Nav. Komiteen viser i den forbindelse til viktigheten av å ha gode rutiner for dem som vurderes utmeldt av folkeregisteret fordi de mangler fast adresse, siden feilaktig utmelding får store konsekvenser for rettighetene disse personene har i Nav og i helsevesenet, jf. Dokument nr. 15:2123 (2018–2019), besvart av finansministeren 27. august 2019.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsetningen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på postene 1, 21 og 22 ble redusert som følge av dette.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at den foreslåtte bevilgningen inkluderer prisjustering. Komiteen viser til at det på

grunn av covid-19-pandemien ble gitt en ekstraordinær driftsbevilgning for 2020 på 900 mill. kroner, som videreføres med 500 mill. kroner i 2021, at antall fast ansatte tolker økes, delvis finansiert ved overføring fra posten for frilanstolker, og at avvikling av de særskilte bestemmelsene for flyktninger utsettes til 1. januar 2021. Videre økes driftsbevilgningen som følge av økt satsing på arbeidsmarkedstiltak, inkluderingsdugnaden, deling av opplysninger fra a-ordningen og tilpasning til nytt folkerregister. Samtidig reduseres driftsbevilgningen som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen, gevinstuttak fra IKT-moderniseringen og diverse engangsbevilgninger i 2020 som ikke videreføres.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, der det generelle kuttet for 2021 blir økt til 0,6 pst., også for Nav, samtidig som den ekstraordinære bevilgningen som følge av covid-19-pandemien er nesten halvert fra 2020 til 2021. Disse medlemmer har merket seg at budsjettforliket varsler nye kutt ut over dette, ved at regjeringen bes om å komme tilbake til Stortinget med en effektiviseringsstrategi for offentlig sektor, jf. Innst. 2 S (2020–2021), forslag 211.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), der det vises til følgende:

«Høyre-regjeringens såkalte ABE-reform har gjort kraftige innhogg i den offentlige velferden, under dekke av å føre til mer avbyråkratisering og effektivisering. Så langt har regjeringen ikke villet evaluere effektene av en reform som gjennom åtte år har kostet offentlige institusjoner 11,4 mrd. kroner, samtidig som den har bidratt til å gi legitimitet til økt privatisering fordi offentlige tjenester har hatt for lite midler til ordinær drift.

Arbeiderpartiet vil erstatte ABE-reformen med en tillitsreform. Reformen innebærer å redusere bruken av markedsmekanismer i alle deler av velferdsstaten, slik som bestiller-utfører-modeller, outsourcing, internfakturering, konkurranseutsetting, privatisering og markedsbasert finansiering av velferdstilbudet. Storting, regjering og departementene skal, i samarbeid med partene, styre offentlig sektor basert på færre og bedre kvalitetsmål. Reformen innebærer også å heve terskelen for å innføre nye brukerrettigheter som fører med seg økte krav til dokumentasjon og rapportering.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener innsatsen mot arbeidslivskriminalitet de senere årene har vist at det i enkelte bransjer er både svart arbeid, ulovlig arbeidskraft, sosial dumping og ulovlig innleie. Det er videre eksempler på avdekking av trygdesvindler, skatteunndragelser, ID-tyverier m.m. Det koordinerte arbeidet til a-krimsentrene er i denne sammenheng uvurderlig, og disse medlemmer me-

ner det er nødvendig og trappe opp arbeidet ytterligere. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 1 økes med 2 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 1 øker med 300 mill. kroner for å styrke førstelinjen i de lokale Navkontorene. Denne økningen innebærer en omprioritering fra direktoratet og spesialkontorene, som reduseres tilsvarende. Dette medlem viser videre til sine merknader under kapittel 2.4.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 1 øker med 30 mill. kroner for å øke antall fast ansatte tolker, som innebærer en like stor reduksjon av kap. 2661 post 73 for å overføre ressurser fra frilanstolker til fast ansatte tolker. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 1 reduseres med 11,5 mill. kroner for å ikke opprette nye opplæringskoordinatorstillinger i etaten. Opplæring må være en integrert del av etatens virksomhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til ordningen med Rådgivende lege i Nav (ROL). Nav har rundt 120 rådgivende leger som gir råd til Navs veiledere og saksbehandlere, basert på medisinske opplysninger fra legene til dem som søker om stønader. Nav-legene tar stilling til om Nav har fått nok medisinske opplysninger, mens det er veiledere og saksbehandlere i Nav som fatter vedtak. I flere saker ser Nav bort fra spesialistklæringer som de selv har innhentet, fordi rådgivende lege i Nav har et annet syn enn spesialistlegen. En gjentakende utfordring er at Navs rådgivende lege ofte ikke har undersøkt eller intervjuet skadelidte. Dette medfører at uttalelsen vil være basert på skriftlige dokumentet i saken. For mange oppleves dette systemet som en kontrollfunksjon som skaper ekstra belastning for bruker. Med bakgrunn i dette mener disse medlemmer at ordningen med rådgivende leger i Nav er moden for å endres, og at Nav i større grad må bygges på tillit til lege og spesialisthelsetjeneste som kjenner pasienten.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 reduseres med 40 mill. kroner til dette formål.

Dette medlem er bekymret over regjeringens årlige kutt i statlig sektor. De flate ostehøvelkuttene svekker offentlig sektor og fører til svekkede tjenester til befolkningen. Dette medlem er bekymret for manglende individuell og tett oppfølging fra Nav og mener at

gode oppfølgingsløp med tett oppfølging er avgjørende for at Nav skal lykkes i møte med den enkelte. I dag opplever mange å ikke få den oppfølgingen som de har behov for, og særlig har covid-19-pandemien gjort det ekstra krevende for mange. I tillegg blir mange kastet ut i fattigdom fordi regjeringen stadig skjerper inn på ulike ytelser.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor kap. 605 reduseres med 33 mill. kroner for å gå imot regjeringens avvikling av særskilte bestemmelser for flyktninger og økt botidskrav. Reduksjonen utgjør det regjeringen bevilger for å avvikle de særskilte bestemmelsene for flyktninger i folketrygden, samt økingen av botidskravet fra tre til fem år i ytelse etter folketrygdloven. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti også reverserer usosiale kutt i AAP og forlenger ytelsen for alle som ikke er avklart ut 2021.

POST 22 FORSKNINGS- OG UTREDNINGSAKTIVITET

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 605 post 22 reduseres med 6 mill. kroner for å redusere bevilgningen til forsknings- og utredningsaktiviteter i Arbeids- og velferdsetaten.

2.8.3 Kap. 606 Trygderetten

Det foreslås bevilget 91,320 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 87,545 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at Trygderetten er styrket de senere år og disponerte om lag 62 årsverk ved utgangen av 2019, noe som er en økning på 7,3 årsverk fra 2018. Komiteen merker seg at Trygderetten har hatt 4 600 saker til behandling, noe som representerer en økning på 15 pst., sammenlignet med tidligere år. Størst saksinnngang i 2019 var det på områdene uføreytelser, arbeidsavklaringspenger og sykepenger som samlet utgjorde 55 pst. av saksinngangen.

Komiteen merker seg at veksten i innkomne ankesaker på uføretrygd har vært særlig sterk, og havner på nesten 33 pst. Vridningen i saksinngangen påvirker saksbehandlingstider og medfører en økning i restanser.

Komiteen viser til at gjennomsnittlig saksbehandlingstid i 2019 var på 7,3 måneder, noe som er en bedring sammenlignet med de to foregående år. Komiteen viser videre til at Trygderetten har økt produksjonen og bygd ned saksbeholdningen noe. Komiteen merker seg imidlertid at gjennomsnittlig saksbehandlingstid har økt betydelig i perioden 2014–2017, og at det senere ikke har kommet tilbake til akseptabelt nivå. Saksbeholdningen i 2019 var på det høyeste nivået no-

ensinne med i underkant av 3 000 saker. Det har allikevel vært en reduksjon i saker som er mer enn ett år gamle.

Komiteen merker seg at Trygderetten har behov for å effektivisere driften. I 2019 har Trygderetten kartlagt og iverksatt effektiviseringstiltak i ankesaksbehandlingen. Komiteen merker seg at det i løpet av 2020 er innført elektronisk saksbehandling.

Komiteen viser til at EØS-saken har satt sitt preg på Trygderettens virksomhet i 2019 og 2020, og granskningsrapporten (NOU 2020:9) peker på flere læringspunkter som skal følges fremover. Komiteen merker seg at det overordnet pekes på behov for systematisk opplæring i EØS-rett og kunnskapsdeling innad i Trygderetten om særlige EØS-rettslige problemstillinger. Videre vises det til at Trygderetten bør ha et selvstendig ansvar for å følge opp avgjørelser som etablerer tvil om hvorvidt Arbeids- og velferdsetatens rundskriv gir uttrykk for riktig rettsoppfatning på viktige områder.

Komiteen merker seg at dette arbeidet har blitt, og vil fortsatt bli, fulgt tett opp i styringsdialogen med Trygderetten.

Komiteen viser til at i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2019 ble Trygderettens bevilgning økt med 5 mill. kroner. Komiteen viser videre til at Trygderetten ser en vridning i saks sammensetningen der flere saker enn tidligere gjelder arbeidsavklaringspenger og uføretrygd. Dette har medført en dreining i kompetansebehov ved at retten i flere saker settes med fagkyndige meddommere. For 2021 foreslås derfor en ytterligere styrking med 3,5 mill. kroner til tilsetting av fagkyndige rettsmedlemmer.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at den såkalte Nav-skandalen først ble avdekket gjennom kjennelser i Trygderetten. Disse medlemmer viser til at Trygderetten også nylig har slått fast at Nav har praktisert de nye og strengere reglene for unntak fra varighetsbestemmelsene for arbeidsavklaringspenger strengere enn det Stortinget har forutsatt, jf. Dokument nr. 15:2039 (2019–2020). Disse medlemmer viser i denne forbindelse til viktigheten av at Navs brukere kan få veiledning i sin sak på et tidligere tidspunkt og viser til sitt forslag om Nav-ombud under kap. 604 over.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å ha muligheten til å prøve sin sak for trygderetten. Disse medlemmer mener

likevel flere saker kan løses på et lavere nivå og viser til Stortingets behandling 12. mai 2020 av Representantforslag 56 S (2019–2020) om etablering av Nav-ombud, jf. Innst. 254 S (2019–2020). Ved å kunne henvende seg til et Nav-ombud med høy kompetanse på regelverket, vil flere kunne få god veiledning, både brukere og Nav, og kanskje unngå en rettslig prosess som er kostbar for alle parter. Disse medlemmer viser til sitt alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), der det avsettes 2 mill. kroner til formålet, underlagt Sivilombudsmannen under rammeområde 1, kap. 43 post 1.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke den meget alvorlige situasjonen som mennesker er kommet i når den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden har økt betydelig i perioden 2014 til 2017, og at det i 2019 var det høyeste nivået på den såkalte «saksbeholdningen» med i underkant av 3 000 saker. Disse medlemmer vil understreke behovet for at Trygde retten kommer med en plan som viser deres mening om hva som er forsvarlig saksbehandlingstid samt en beskrivelse av hva som er en forsvarlig saksbeholdning.

2.9 Programkategori 09.20 Tiltak for bedre levekår mv.

2.9.1 Kap. 621 og 3621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering

Det foreslås bevilget 372,975 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 373,960 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at kapitlet omfatter bevilgninger til utvikling av de sosiale tjenestene i kommunene og tilskudd til frivillig arbeid for sosialt og økonomisk vanskeligstilte. Viktige innsatsområder i 2021 skal være tiltak som understøtter lovens krav om individuelle vurderinger, barneperspektivet og god tilgjengelighet til tjenestene. 0–24-samarbeidet (2015–2020) som har til formål å styrke oppfølgingen av utsatte barn og unge for å hindre frafall i videregående opplæring, forlenges noe inn i 2021 som følge av covid-19-pandemien. Det foreslås å avsette midler til etablering av en råd- og veiledningstjeneste for ansatte som arbeider med økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning i Nav-kontorene. Økt pågang, blant annet på grunn av covid-19-pandemien, har medført økt behov for økonomi- og gjeldsrådgivning hos Nav-kontorene. Det foreslås å utvide kapasiteten ved den landsdekkende økonomitelefonen gjennom å omdisponere 1,7 mill. kroner fra kap. 621 post 63 til kap. 621 post 21. Bevilgningene forvaltes av Arbeids- og velferdsdirektoratet, som ivaretar oppgaver på sosial- og levekårsområdet.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på Post 21 ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at posten videreføres og at satsingsområdene individuell oppfølging, tilgjengelighet og barn har et særlig fokus. Disse medlemmer bemerker at man må se tiltakene under ett for å få et korrekt bilde av omfordelingspolitikken. Arbeidet mot økte forskjeller er et viktig område for regjeringen. Satsing på utdanning og virkemidler som får flere unge gjennom et utdanningsløp, er et av de viktigste tiltakene for å utjevne sosiale forskjeller.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for de økende økonomiske forskjellene. Disse medlemmer mener regjeringens tiltak for sosial inkludering ikke kompensere for usosiale prioriteringer i statsbudsjettet. Disse medlemmer ønsker en mer rettferdig politikk med tiltak for å få flere i arbeid, en mer rettferdig skatt og utvidelse av universelle velferdsgoder.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) foreslo å redusere tilskuddet til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere. Disse medlemmer mener det er viktig å opprettholde humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere, og viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 571 post 60 økes med 2,4 mrd. kroner i økt ramme til kommunene ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret over økende økonomiske og sosiale forskjeller. Etter disse medlemmers syn er regjeringen Solbergs politikk med på å gjøre skattesystemet mindre omfordelende, samtidig som det kuttes i ytelser til de som allerede har lite, noe som har bidratt til denne utviklingen. Disse medlemmer viser til Senterpartiets og Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor kommunenes rammer økes med henholdsvis 5 591 mill. kroner (Sosialistisk Venstreparti) og 3 000 mill. kroner (Senterpartiet).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at barnetrygden er en universell velferdsordning som mottas av alle familier med barn

under 18 år. Men dersom en mottar sosialstønad, så kan kommuner i dag velge å utmåle barnetrygden som inntekt ved beregning av sosialstønad og dermed avkorte sosialstønaden. Dette fører til at de barna som vokser opp med lavest inntekt, blir rammet hardest.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at barnetrygden må være universell for alle, ikke bare de som ikke mottar sosialhjelp, og komme på toppen av annen inntekt uavhengig av om denne inntekten består av lønn eller sosialstønad.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 621 post 70 økes med 10 mill. kroner til humanitære tiltak rettet mot fattige EØS-borgere i Norge.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at i arbeidet med å sikre et Norge med små forskjeller er områdesatsinger et viktig verktøy. Det handler om å sette inn ekstra ressurser og innsats på steder der mange er i risiko for å havne i utenforskap. I 2006 lanserte den rød-grønne regjeringen, med kommunalminister Åslaug Haga i spissen, de første områdesatsingene i Groruddalen, Drammen, Bergen, Trondheim og Oslo sør. Senere har også Stavanger og Oslo indre øst kommet til. Formålet med områdesatsingene var forebygging, og utfordringene er fortsatt store flere steder. En grunn til at man ikke har nådd lenger med arbeidet, er at satsingene er svekket siden regjeringsskiftet i 2013. Manglende målretting av tiltakene er en annen årsak. Ungdommen som faller ifra på skolen, ønsker seg arbeid, men i dag er jobbmarkedet vanskeligere enn noensinne for ungdom som ikke har fullført utdanning. Det finnes stadig færre jobber for ufaglærte, og ukontrollert arbeidsinnvandring fra EU-land utenfor Norden har gjort situasjonen langt vanskeligere. Dessuten avskaffet regjeringen fra januar 2016 muligheten for å få tiltaksplass med tiltakspenger for unge mellom 16–18 år. Senterpartiet er opptatt av å fange opp de som faller utenfor og sørge for at de kan fylle tiden sin med noe meningsfullt. Dette medlem viser til Representantforslag 62 S (2020–2021) fra Senterpartiet om nye områdesatsinger mot utenforskap blant barn og unge. I representantforslaget foreslås det flere tiltak for å styrke og målrette områdesatsingene, samt forslag for å få unge som faller utenfor inn i arbeid og aktivitet. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 621 post 63 økes med 50 mill. kroner for å sikre en forsterket områdesatsing til områder i storbyer med særskilte levekårsutfordringer.

POST 70 FRIVILLIG ARBEID

Komiteen viser til regelverket for tilskudd over kap. 621 post 70. Komiteen viser til at det er nye prosjekter som kvalifiserer til støtte, og at støtten er tidsavgrenset. Prosjekter som har fått støtte til oppstart og forsøk kan derfor risikere å stå uten støtte til videre drift selv om de har vært en suksess for målgruppen. Komiteen mener regjeringen må se nærmere på hvordan det kan legges bedre til rette for innovative løsninger og nye innretninger av arbeidsmarkedstiltakene, slik at prosjekter som kan vise til gode resultater vil kunne inngå avtaler med Arbeids- og velferdsetaten slik at flere kommer seg ut i arbeid eller aktivitet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 10 mill. kroner for å videreføre tilskuddsordningen for humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere på samme nivå som i 2020.

2.10 Programkategori 09.30 Arbeidsmarked

2.10.1 Kap. 634 og kap. 3634 Arbeidsmarkedstiltak

Det foreslås bevilget 10 125,180 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 9 087,222 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 3 mill. kroner under kap. 3634 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 0,2 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til at arbeidsmarkedstiltak skal tildeles ut fra den enkeltes behov for arbeidsrettet bistand. For ledige vurderes arbeidsmarkedstiltak vanligvis først etter en tid med jobbsøking. Noen tiltak med lengre varighet og tettere oppfølging er forbeholdt personer med nedsatt arbeidsevne. Arbeidsmarkedstiltak er et viktig konjunkturpolitisk virkemiddel.

I 2019 var det en gjennomsnittlig tiltaksgjennomføring på om lag 55 400 plasser per måned. Dette fordelte seg på 14 400 plasser rettet mot ledige og 41 000 personer med nedsatt arbeidsevne. I tillegg kommer tiltaksplassene i varig tilrettelagt arbeid (VTA). Tiltaksnivået som ble gjennomført i første halvår 2020 er tett på samme nivå som i 2019. For 2021 øker regjeringen bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak rettet mot arbeidssøkerne med 825 mill. kroner. Det vil beregningsteknisk tilsvare et samlet tiltaksnivå på om lag 63 000 plasser, noe som innebærer en økning på 7 400 plasser fra første halvår i 2020.

Bevilgningen til varig tilrettelagt arbeid skal etter regjeringens forslag i tillegg finansiere 11 400 plasser. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til VTA med 39 mill. kroner i 2021. Samlet sett øker det beregningstek-

niske tiltaksnivået med om lag 300 plasser sammenlignet med Saldert budsjett 2020. I første halvår 2020 ble det gjennomført om lag 11 450 tiltaksplasser i varig tilrettelagt arbeid.

Smitteverntiltak som følge av covid-19-pandemien la betydelige begrensninger på gjennomføringen av enkelte tiltaksvarianter i 1. halvår 2020. Dette er fortsatt en stor utfordring for både tiltaksarrangør og folk som er på arbeidsmarkedstiltak.

Komiteen vil understreke at lønnstilskudd er et effektivt arbeidsmarkedstiltak for å få flere i arbeid. Regjeringen har fra 1. juli 2019 innført et standardisert refusjonssystem med faste satser for utmåling av tilskudd. Det er viktig å årlig evaluere disse satsene i forhold til erfaringene, spesielt for personer med nedsatt arbeidsevne.

Komiteen viser til at deltakere på arbeidsmarkedstiltak fra 1. juli 2019 kan tilbys yrkesopplæring i inntil tre år for å oppnå fagbrev og praksisbrev eller kompetansebevis gjennom lære kandidatordningen. Dette er en meget viktig ordning for ungdom som har svak tilknytning til arbeidsmarkedet.

Komiteen viser til det viktige kvalifiseringsprogrammet, som retter seg mot personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne og som har ingen eller svært begrensede ytelser i folketrygden. Arbeidsmarkedstiltak i statlig eller kommunal regi inngår som viktige deler av programmet. Kvalifiseringsprogrammet, som er ment å nå mange av de som har aller svakest tilknytning til arbeidslivet, må styrkes.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at prioriterte grupper ved tildeling av tiltak har vært innvandrere fra land utenfor EØS-området, unge og langtidssøkende.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at norske statsborgere bør prioriteres i kvalifiseringsprogrammet. EØS-borgere uten evne til å forsørge seg selv bør som hovedregel reise hjem.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at anbudsutsettingen av avklarings- og oppfølgingstiltakene i 2015 hadde som mål å forenkle regelverket for arbeidsmarkedstiltakene, bidra til økt mangfold og sikre økt kvalitet i det samlede tiltakstilbudet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke formålet om å bidra til økt mangfold, sikre økt kvalitet og vil for øvrig understreke behovet for større forutsigbarhet for tiltaksarrangører og de som utfører arbeidet i Navs egenregi slik at den faglige kvaliteten systematisk kan forbedres og ikke rives ned ved stadige endringer i hvem som er ansvarlig for tiltaksarbeidet.

Komiteen vil peke på ordningen med tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser, som skal bidra til at personer med forflytningsvansker på grunn av nedsatt funksjonsevne kan være i ordinært arbeid eller gjennomføre arbeidsrettet utdanning. I første halvår var det i gjennomsnitt 780 personer som mottok tilskuddet. Det er viktig at departementet raskt kommer tilbake til Stortinget med evaluering av ordningen, da den er vesentlig for å gjennomføre Stortingets vedtak om å sikre at funksjonshemmede får bedre tilgang til arbeid og utdanning.

Komiteen viser til at ordningen med funksjonsassistanse i arbeidslivet bidrar til at personer med sterk funksjonsnedsettelse kan være i arbeid. Tiltaket er et viktig virkemiddel for å sikre nødvendig tilrettelegging og oppfølging på arbeidsplassen. I 2019 var det i gjennomsnitt 241 personer som mottok slik bistand. Antallet mottakere var stabilt i 1. halvår 2020. På samme måte som med tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser, er det viktig at ordningen styrkes for å følge opp Stortingets holdninger og vedtak i ulike saker.

Komiteen viser til at inntektene fra innfordringer av feilutbetalinger til tiltaksarrangører og enkelte tiltaksdeltakere er budsjettet til å være fallende.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsetningen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på Post 1 ble redusert som følge av dette.

Flertallet viser til at smitteverntiltakene for å redde liv og helse i forbindelse med covid-19-pandemien snudde situasjonen i arbeidsmarkedet på hodet. Nærmest over natten går Norge fra å ha historisk lav til historisk høy registrert arbeidsledighet. Til tross for at denne nå er redusert kraftig, vil det fortsatt være høyere ledighet fremover, både som følge av nasjonale smitteverntiltak, men også pga. fall i global etterspørsel som følge av pandemien. For at ikke arbeidsledigheten skal feste seg på et høyt nivå, foreslår regjeringspartiene og Fremskrittspartiet å øke tiltaksnivået i 2021 og dermed bidra til at flere får tilbud om bistand for å komme i jobb. Det viktigste er at det skapes nye jobber slik at tiltak fører til jobb og flere inkluderes i arbeidslivet.

Flertallet viser til at regjeringspartienes og Fremskrittspartiets fokus på mangfold og kvalitet i tiltakstilbudet gjennom anbud fortsatt er et viktig grep for å sikre mer individuelt tilpassede tiltak i fremtiden.

Likevel kan det være riktig at Arbeids- og velferdstaten tar tilbake noen tiltak i egenregi, men dette må balanseres mot forutsigbarhet for ideelle og private tiltaksleverandører.

Flertallet er bekymret for den store økningen i antall unge uføre, men har merket seg at Nav i 2018 kon-

kluderte med at den kraftige økningen skyldes at stadig flere lever lenger med alvorlige misdannelser og diagnoser. Selv om disse utgjør en stor andel av unge uføre, mener flertallet at regjeringspartienes og Fremskrittspartiets forsterkede innsats for å få unge inn i eller tilbake i arbeid, aktivitet eller utdanning må fortsette. Harmoniseringen av AAP for unge under 24 år og tilbakeføring av innsparing for raskere og tettere oppfølging av denne gruppen har bidratt til dette.

Flertallet viser til at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet styrker innsatsen på arbeidsmarkedstiltak med 825 mill. kroner for 2021. Regjeringen har over årene redusert støtten til tiltak som ikke gir forventede resultater, og tilsvarende økt støtten til eksempelvis lønnstilskudd, som har vist seg som et vellykket tiltak for å få folk inn i eller tilbake i jobb. I forbindelse med inkluderingsdugnaden styrkes oppfølgingen av personer med psykiske lidelser og/eller rusproblemer med 50 mill. kroner. Satsingen innebærer også iverksettelse av forsøk med individuell jobbstøtte for unge, som er med på å styrke tilbudet til unge mottakere av arbeidsavklaringspenger. I tillegg fortsetter satsingen på varig tilrettelagt arbeid (VTA) på et høyt nivå, der antall plasser økte fra 10 900 i 2019 til 11 400 for 2021. Flertallet understreker viktigheten av at de som kan delta i ordinært arbeidsliv hjelpes inn i eller tilbake til dette, slik at varige tilrettelagte arbeidsplasser forbeholdes de mest utsatte i de gruppene som disse plassene var tiltenkt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er riktig av Arbeids- og velferdsetaten å ta tilbake en del tiltak i egenregi, men samtidig må etaten sikre større forutsigbarhet for ideelle og private tiltaksarrangører. Dette er nødvendig for å få en kvalitativt bedre tjeneste. Disse medlemmer viser til at AFT-tiltaket (arbeidsforberedende trening) er et av de virkemidlene som best ivaretar grunnideen bak Nav-reformen, med sin skreddersøm som gjør at deltakerne slipper å hoppe mellom ulike tiltak, men i stedet får tilpasset bistanden til de behov hver enkelt har. Tiltaket viser gode resultater blant en gruppe mennesker som ellers ofte vil ende opp med uføretrygd.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen satse vesentlig mer på flere tiltaksplasser øremerket arbeidsforberedende trening (AFT). Dette må klart fremgå av tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet, som også må trekke opp en arbeidsdeling mellom Navs egenregi og tiltaksarrangørene for AFT hva angår jobben med økt arbeidstilknytning for personer med nedsatt arbeidsevne.»

Disse medlemmer viser til at det er innført en midlertidig kompensasjonsordning for forhåndsgod-

kjente tiltaksarrangører som skal bidra til å hindre konkurser og sikre at deltakere i disse tiltakene får beholde sitt tilbud. Kompensasjonsordningen dekker kun månedene mars, april og mai.

Disse medlemmer viser til skriftlig innspill fra Fellesforbundet og ASVL som skriver at svikten i omsetning har fortsatt gjennom sommermånedene for mange bedrifter, og at svikten er til dels betydelig sammenliknet med samme periode i fjor. Disse medlemmer er bekymret for at økt smittetrykk høsten 2020 får økonomiske konsekvenser for tiltaksarrangører, som igjen påvirker tilbudet til deltagerne. Disse medlemmer mener tiltaksarrangører som er rammet av stort omsetningsfall som følge av covid-19-pandemien, må inkluderes i en søknadsbasert tilskuddsordning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, hvor man øker kap. 900 med 500 mill. kroner, til en søknadsbasert tilskuddsordning for bedrifter som ikke i tilstrekkelig grad omfattes av den generelle kompensasjonsordningen.

Disse medlemmer viser videre til Innst. 2 S (2020–2021) hvor Arbeiderpartiet fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at virksomheter som har omfattende økonomisk drift, men ikke har «erverv til formål» og dermed ikke betaler skatt blir ivarettatt med en økonomisk kompensasjon, som f.eks. bedrifter for varig tilrettelagt arbeid, stiftelser, ideelle organisasjoner og en rekke virksomheter innen blant annet kultur og museumsdrift, ivaretas.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), samt tidligere forslag fra Senterpartiet i sammenheng med behandlingen av ulike tiltakspakker, hvor man har kommet med tilsvarende forslag. Ved behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) stemte Senterpartiet for forslag nr. 3 fra Arbeiderpartiet, som er skissert over.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 900 post 85 økes med 5 000 mill. kroner for en forlenget og forsterket kompensasjonsordning for bedrifter.

POST 76 TILTAK FOR ARBEIDSSØKERE

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til skriftlig innspill fra LO:

«Etter tre år med kutt i arbeidsmarkedstiltak løftes tiltaksnivået til et mer normalt nivå men det gir ikke på langt nær rommet som trengs for sårbare grupper.»

Disse medlemmer mener at ledigheten fortsatt er urovekkende høy. I året som kommer er det avgjøren-

de at ledigheten ikke biter seg fast. Disse medlemmer er særlig bekymret for at flere unge skal falle utenfor arbeidsmarkedet. Regjeringens forslag til flere tiltaksplasser tilsvarer en økning på 11 pst. i statsbudsjettet for 2021. Samtidig er andelen helt ledige nesten doblet, sammenlignet med samme tid i fjor. Disse medlemmer mener det må satses kraftigere på arbeidsrettede tiltak, kombinert med bedre tettere oppfølging av arbeidsledige.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor man øker kap. 634 post 76 med 508 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Dette går til 4 000 flere tiltaksplasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er viktig å benytte tiltak under arbeidsledighet og sykdom for å avklare hvilke muligheter den enkelte har. Det er imidlertid klart at en ordning som gjør det mer økonomisk lønnsomt å ta utdanning og kurs over tid, på passive ytelser, kan virke mot sin hensikt og ha en innlåsnings-effekt. Derfor har disse medlemmer foreslått å redusere adgangen til å ta kurs og utdanning utenfor samordnet opptak, som vil bety at det gis anledning til å ta AMO-kurs for inntil 50 000 kroner og at annen høyere utdanning primært skal tas gjennom samordnet opptak og ikke private og kostbare skoletilbud. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 76 reduseres med 29 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for antall unge som hverken er i utdanning, arbeid eller aktivitet, og som ikke fanges opp av de tradisjonelle ledighetstallene. Disse medlemmer er også bekymret for at regjeringens ytterligere innstramning i helserelevante ytelser som spesielt rammer ungdom med kutt i arbeidsavklaringspenger og bortfall av ung ufør-tillegget for dem som mottar arbeidsavklaringspenger, vil føre til at disse faller enda lengre bort fra deltakelse i arbeidslivet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vektlegge behovet for å etablere en reell ungdomsgaranti, med reell rett til tiltak og sterkere oppfølging fra Nav, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 76 økes med 190,5 mill. kroner til 1 500 nye tiltaksplasser for unge. Dette medlem viser til at regjeringen har lagt opp til at tiltaksdeltakere må benytte dagpengerettigheter før overgang til tiltakspenger. Det er alvorlig at regjeringen har lagt opp til denne endringen. Dette medlem viser til at det i

2019 var 10 756 personer som mottok tiltakspenger i gjennomsnitt per måned. Om lag 23 pst. av disse mottok supplerende sosialhjelp, noe som viser at dette er en gruppe som har svært lite.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor krav om å bruke opp dagpenger før man får tiltakspenger, reverseres og som medfører at kap. 2541 post 70 reduseres med 0,9 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Riksrevisjonens undersøkelse av Navs forvaltning av tilskudd til arbeidsmarkedstiltak, fra 2020. Rapporten konkluderer med at betydelige økonomiske verdier opptjent gjennom tilskudd til atferd og varig tilrettelagt arbeid, følger i mange tilfeller ikke tiltaksbedriftene ved omorganisering til konsern. Verdier kommer dermed ikke atferdstiltakene og deltakerne til gode slik de er tiltenkt, all den tid tilskuddene settes av til dette formålet og finansieres gjennom fellesskapets midler. Rapporten peker også på at Nav ikke har innrettet den årlige kontrollen av tiltaksbedriftene slik at de har grunnlag for å etterprøve at tilskuddene går til formålet og at tiltaksforskriften etterleveres. Disse medlemmer understreker at Riksrevisjonen anbefaler Arbeids- og sosialdepartementet å vurdere følgende:

- Om tiltaksforskriften er utformet hensiktsmessig for forvaltningen av tilskuddsordningene for varig tilrettelagt arbeid (VTA) og arbeidsforberedende trening (AFT).
- Påse at Nav henter inn dokumentasjon fra tiltaksbedriftene som gir grunnlag for å etterprøve at tilskuddene til VTA og AFT går til formålet og at tiltaksforskriften etterleveres.
- Følge opp at det etableres gode nok kontroller som sikrer at tiltaksbedriftenes overskudd kommer atferdstiltakene og deltakerne til gode. Staten bør blant annet påse at økonomiske verdier opparbeidet gjennom tiltakene VTA og AFT forblir i tiltaksbedriften som skal videreføre atferdstiltakene ved konserndannelse.

Disse medlemmer viser til at Riksrevisjonen også i 2019 kom med kritikk om mangelfull kontroll knyttet til om de forhåndsgodkjente leverandørene av arbeidsmarkedstiltak oppfyller kravene i forskrift om arbeidsmarkedstiltak, og at Nav ikke har oversikt over hvor mye som er utbetalt per avtale, samt mangelfull sporbarhet mellom priser og tjenester spesifisert i avtalene og spesifiseringene i fakturaene/refusjonskravene fra tiltaksarrangørene. Disse medlemmer understreker viktigheten av at de milliardene som årlig settes av til ar-

beidsmarkedstiltak må komme deltakerne til gode, for å sikre tett og god oppfølging, og bistand ut i arbeid.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti mener at arbeidsmarkedstiltakene ikke skal være en mulighet for velferdsprofitører til å tjene godt på fellesskapets skattepenger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige tiltak for å sikre at tilskudd som går til arbeidsmarkedstiltak, benyttes til formålet».

«Stortinget ber regjeringen sikre at Nav henter inn dokumentasjon fra tiltaksbedriftene som gir grunnlag for å etterprøve at tilskuddene til VTA og AFT går til formålet og at tiltaksforskriften etterleves».

«Stortinget ber regjeringen sørge for at unge personer med funksjonsnedsettelse og unge blir prioritert i satsingen på nye tiltaksplasser».

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for den økende andelen unge på helserelaterte ytelse. Disse medlemmer viser til regjeringens partienes merknad der økningen forklares med at stadig flere lever lenger med alvorlige misdannelser og diagnoser. Disse medlemmer vil understreke at dette ikke er en fullgod forklaring da økningen i andelen som ble uføretrygdet som 18-åringer, utgjør bare en mindre del av økningen i andelen 29-åringer som mottar uføretrygd eller arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer viser til videre til NOU 2019:7, sitat:

«Det har vært en betydelig økning i uføretrygding av 18-åringer (Bragstad 2018). Økningen i antall 18-åringer som blir uføretrygdet, har ført til at personer som ble uføretrygdet som 18-åringer utgjorde 44 prosent av alle uføre under 30 år i 2016, en økning fra 33 prosent i 2000. Brage og Thune (2015) viser til at flere barn med alvorlige helseproblemer vokser opp og når voksen alder, blant annet som følge av medisinske fremskritt. De fleste av 29-åringene som er uføretrygdet eller mottar arbeidsavklaringspenger, har likevel kommet på en helserelatert ytelse etter at de ble 20.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til merknader og forslag under kap. 605 og kap. 3605 om aktivitetsreform med jobbgaranti for unge.

Komiteens medlem fra Senterpartiet understreker at Senterpartiets ambisjon er at AAP skal

være et effektivt system for avklaring til enten arbeid eller uføretrygd. Flertallet som gjennomfører en slik arbeidsavklaring har delvis arbeidsevne ut over 50 pst. av full arbeidsevne. Disse har under dagens situasjoner store vanskeligheter med å få seg jobb. Arbeidsgivere må derfor stimuleres til å ta inn disse menneskene i arbeid. Det skjer ved at arbeidsgiver får et lønnstilskudd fra staten som dekker opp differansen mellom arbeidstakers arbeidsevne og full tariff lønn. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 76 økes med 1 300 mill. kroner for å utvide omfanget av ordningen med lønnstilskudd, ved at 10 000 nye personer kommer under ordningen i 2021.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at ordningen med varig og midlertidig lønnstilskudd gis til 10 000 flere personer i 2021.»

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 76 økes med 75 mill. kroner for å opprette 500 nye plasser i kvalifiseringsprogrammet.

POST 77 VARIG TILRETTELAGT ARBEID

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til skriftlig høringsinnspill fra ASVL som understreker at regjeringens forslag med 300 nye tilrettelagte arbeidsplasser for 2021 er positivt, men at dette ikke dekker behovet for tilrettelagte arbeidsplasser. Disse medlemmer mener det er nødvendig med en ytterligere styrking og viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021) hvor man øker kap. 634 post 77 med 40 mill. kroner til 300 flere VTA-arbeidsplasser ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at enhver bedrift og deltaker i tiltaket varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTO) får god oppfølging på nivå med oppfølgingen som prosjektet HELT MED har etablert, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte om hvordan dette skal gjennomføres.»

Disse medlemmer viser til innspill fra flere høringsinstanser om at det er behov for flere VTA-plasser. Blant unge er det et økende behov for tiltaksplasser som gir mulighet til å delta i arbeidslivet og til å oppleve fellesskapet. Flere av høringsssvarene tar opp at situasjonen for utviklingshemmede er utfordrende. De fleste utviklingshemmede står utenfor arbeidslivet, og svært

mange med uføretrygd har behov for godt tilrettelagte arbeidstilbud. ASVL peker på at det må bevilges langt flere jobber hvert år for å forhindre at utviklingshemmede og andre med behov for tilrettelegging går rett fra skole og over i arbeidsledighet. Covid-19-pandemien har ført til at mange i målgruppen har mistet sosialt nettverk og aktivitetsmuligheter. Det er derfor viktig at Stortinget prioriterer tilrettelagte arbeidsplasser.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til det økte behovet for VTA-plasser og mener det er viktig å inkludere flest mulig i arbeidslivet gjennom tilrettelagt arbeid. Disse medlemmer mener det trengs en sterkere økning i antall VTA-plasser enn regjeringen legger opp til og viser til sitt alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), hvor antall VTA-plasser dobles fra 300 til 600 og kap. 634 post 77 økes med 39 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 77 økes med 65 mill. kroner for å opprette 500 nye plasser for varig tilrettelagt arbeid (VTA). VTA-ordningen gir mennesker med varig nedsatt arbeidsevne mulighet til å delta i arbeidslivet, og dermed mulighet til en meningsfull, aktiv og selvstendig hverdag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det må sikres en sømløs overgang fra videregående skole til VTA-plass for alle ungdommer som har behov for dette.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 634 post 77 økes med 65 mill. kroner som første ledd i en flerårig opptrappingsplan. Dette gir 500 flere varig tilrettelagte arbeidsplasser enn med regjeringens forslag.

2.10.2 Kap. 635 og kap. 3635 Ventelønn

Det foreslås bevilget 4 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 7 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 3 mill. kroner under kap. 3635 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 6 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at ventelønnsordningen er i ferd med å fases ut. Det er personer som fikk utløst retten til ventelønn før 1. mars 2016, som fortsatt mottar ventelønn. Det blir stadig færre som mottar ventelønn, og fra 2018–2019 ble antallet redusert fra om lag 80 til 40 personer. Utbetalingene ble redusert fra om lag 21 mill.

kroner i 2018 til 11,5 mill. kroner i 2019. Komiteen viser til at det ved utgangen av 1. halvår 2020 var 29 personer med rett til ventelønn, men kun 21 personer som mottok utbetaling fra ventelønnsordningen.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.11 Programkategori 09.40 Arbeidsmiljø og sikkerhet

2.11.1 Kap. 640 og kap. 3640 Arbeidstilsynet

Det foreslås bevilget 744,812 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 706 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 82,3 mill. kroner under kap. 3640 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 79,750 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til at Arbeidstilsynet skal legge premisser for, samt følge opp at virksomhetene holder et høyt nivå med hensyn til helse, arbeidsmiljø og sikkerhet. Arbeidstilsynet skal, på et faglig og selvstendig grunnlag, følge opp at virksomhetene ivaretar sitt ansvar etter arbeidsmiljølovgivningen, allmenngjøringslovgivningen og øvrig relevant regelverk som er tillagt Arbeidstilsynets myndighet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på Post 1 ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti påpeker at Arbeidstilsynets tilsynsmyndighet omfatter mer enn 250 000 virksomheter i det landbaserte arbeidslivet. Arbeidstilsynet består av et direktorat og en ytre etat. Arbeidstilsynet har fra 1. januar 2020 endret sin organisering. Den er nå såkalt funksjonsbasert, og skal etter regjeringens mening bidra til en mer enhetlig, effektiv og fremtidsrettet organisasjon. Funksjonsorganisering innebærer at en ikke har stedlig ledelse, men funksjonsdirektører som sitter i Trondheim. Arbeidstilsynet disponerte 571 årsverk ved inngangen til 2020. Dette er en reduksjon fra året før. Andelen inspektører har falt fra 320 i 2015 til 175 inspektører og seniorinspektører per september 2020. Etter omorganiseringen innebærer dette at etaten har mistet om lag 100 inspiserende siden 2015. Etaten har styrket seg ved å ansette flere som jobber internt med IA-avtalen, kommunikasjon og veiledning, jurister og ansatte i sentraladministrasjonen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at Arbeidstilsynet gjennomførte om lag 12 360 tilsyn i 2019. Dette er en sterk reduksjon fra om lag 17 940 tilsyn i 2015. Flertallet merker seg at regjeringen mener at effektiv etterretning, samarbeid i a-krimsentrene og mer effektiv veiledning vil slik i enkelte tilfeller kunne ha større effekt enn tilsyn, i andre tilfeller er tilsyn det virkemidlet som antas å gi best forventet resultat.

Flertallet viser til at Arbeidstilsynet vektlegger forebyggende aktivitet knyttet til lønns- og arbeidsvilkår og sikkerhet for utenlandske arbeidstakere, spesielt i næringer med høy andel utenlandske arbeidstakere og i næringer med allmenngjort lønn. Arbeidstilsynets erfaringer fra gjennomførte tilsyn med offentlige oppdragsgivere i 2019 tilsier at det fortsatt er behov for videre oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Etaten har gjennomført flere veiledningstiltak rettet mot offentlige oppdragsgivere. Arbeidstilsynet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, politiet og Skatteetaten har utarbeidet en felles strategi for hvordan arbeidslivskriminalitet kan forebygges. I tre-parts bransjeprogrammer i transport, renhold og uteliv har Arbeidstilsynet sammen med partene i arbeidslivet gjennomført flere veilednings- og informasjonstiltak for å øke kunnskapen om arbeidsmiljøutfordringer og forebygge useriøsitet i disse bransjene. I bransjeprogram for bil, som ble etablert høsten 2018, er det som et første tiltak gjennomført en kartlegging av forholdene i bilbransjen. Flertallet imøteser at regjeringen kommer til Stortinget med en egen godkjenningsordning for virksomheter som utfører bilvask, bilpleie, m.m..

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en godkjenningsordning for bilvask gjennom å utvide eksisterende godkjenningsordning for renholdsvirksomheter. Arbeidstilsynet bør forvalte ordningen.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er skeptisk til en godkjenningsordning for virksomheter som utfører bilvask. Dette vil flytte ansvaret for å kontrollere at bedrifter driver lovlig over fra det offentlige til den enkelte forbruker. Disse medlemmer mener et slikt tiltak kun vil ha en symbolsk verdi. For å bekjempe useriøse aktører innen bilvask og andre bransjer må det offentlige foreta flere kontroller og stenge ned virksomheter som bedriver gjentakende lovbrudd.

Komiteen viser til vedtak i Stortinget av 8. juni 2020, om håndheving av innleie- og likebehandlingsreglene, jf. Prop. 61 LS (2019–2020), Innst. 294 L (2019–

2020). Endringen trådte i kraft fra 1. juli 2020. Lovendringen innebærer blant annet at Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet har fått myndighet til å føre tilsyn med at vilkårene for innleie fra bemanningsforetak og kravet til likebehandling ved utleie av arbeidstakere er oppfylt, og ved behov kunne ilegge sanksjoner. Dette vil kunne effektivisere tilsynet blant annet på arbeidslivskriminalitetsområdet.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår en bevilgning til driftsutgifter under kap. 640 på 125,8 mill. kroner for 2021. Dette er samlet sett en økning på 35,9 mill. kroner fra saldert budsjett 2020. Den økte bevilgningen er knyttet til en satsing på seriøst arbeidsliv, herunder styrket oppfølging og håndheving av innleie- og likebehandlingsreglene og oppfølging av sikkerhet og arbeidsforhold i leverandøriindustrien for petroleumsnæringen. Videre innebærer satsingen også økt tilsynsvirksomhet på Svalbard.

Komiteen merker seg at bevilgningen til spesielle driftsutgifter, post 21 Regionale verneombud, er på 16,6 mill. kroner. Regionale verneombud er viktig for utsatte bransjer som overnatting, servering og renhold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 2 mill. kroner som ekstraordinært tilskudd til a-krimsentrene.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 2 mill. kroner til Arbeidstilsynet for økt kontrollvirksomhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at Arbeidstilsynets inntekter under kap. 3640 er forventet å bli redusert med om lag 12 mill. kroner til 82,3 mill. kroner fra regnskap 2019 til fremlagt budsjett for 2021. Disse medlemmer stiller seg uforstående til at overtredelsesgebyrene (OTG) er redusert med nærmere 12 mill. kroner, sett i lys av regjeringens påpekning av de store utfordringene som Arbeidstilsynet har for å sikre et trygt arbeidsliv og den lovendringen som kom fra 1. juli 2020. Denne lovendringen ga Arbeidstilsynet lovhjemmel til å håndheve innleie- og likebehandlingsreglene for innleie og utleie av arbeidstakere gjennom blant annet pålegging av gebyrer.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at de fleste i Norge arbeider under gode og forsvarlige arbeidsforhold. Gjennom samarbeidet mellom arbeidsgivere, arbeidstakere og myndigheter har Norge skapt et av verdens mest moderne og omstillingsdyktige arbeidsmarkeder. Disse

medlemmer viser til at regjeringen fører en aktiv politikk for å bekjempe arbeidslivskriminalitet med målrettede tiltak, økt kontroll og samarbeid mellom myndigheter og arbeidslivets parter.

Disse medlemmer viser til at Arbeidstilsynets utadrettede aktivitet er kunnskaps- og risikobasert, noe som innebærer at innsatsen rettes mot utsatte næringer, yrker og virksomheter der det er størst risiko for arbeidsrelaterte helseskader, useriøsitet og alvorlige brudd på arbeidsmiljøloven. Disse medlemmer fremhever at selv om antall tilsyn går ned, vil et kunnskapsbasert og risikobasert tilsyn øke trykket mot særlig utsatte bransjer. Disse medlemmer viser til at Arbeidstilsynet utvikler kunnskap og metoder for å målrette og bli mer treffsikker i bruken av sine virkemidler. Effektiv etterretning, samarbeid i sentrene mot arbeidslivskriminalitet og mer effektiv veiledning vil slik i enkelte tilfeller kunne ha større effekt enn tilsyn, mens i andre tilfeller vil tilsyn være det beste virkemiddelet.

Etatens nye organisering som nå implementeres gir et mer fremtidsrettet og enhetlig tilsyn, hvor ledelse og arbeidsfunksjon er uavhengig av lokalisering. (Denne organiseringen innebærer ingen geografiske endring.) Totalt sett for etaten har det i perioden 2015–2020 vært en økning på cirka 15 årsverk. Det er altså ikke riktig at antall inspektørårsverk er redusert med 120 årsverk i perioden. Etaten har de siste årene blant annet benyttet ressurser til og iverksatt flere digitaliserings- og effektiviseringstiltak hvor tjenester og arbeidsprosesser ressurs-effektiviseres.

Disse medlemmer viser til at Arbeidstilsynet har ulike virkemidler til rådighet i sitt arbeid: tilsyn, kunnskapsformidling, veiledning og samarbeid med parter og myndigheter, og at etaten benytter disse slik at de får størst mulig forventet effekt. Disse medlemmer viser videre til Arbeidstilsynets informasjon og veiledning gjennom etatens faglige plattformer, slik som Arbeidstilsynets hjemmesider og Svartjenesten. Disse medlemmer merker seg at virksomheter, organisasjoner og publikum i økende grad oppsøker informasjon og veiledning her.

Disse medlemmer viser til covid-19-pandemien og at Arbeidstilsynet har måttet innrette tilsynsaktiviteten sin slik at smittevern ivaretas, både for virksomhetene og tilsynsinspektørene, i tråd med de nasjonale retningslinjene. I denne perioden har tilsynet prioritert fysisk oppfølging av hendelser med stor alvorlighet og gjennomført postale tilsyn og videotilsyn der det har vært mulig.

Disse medlemmer viser til at det i deler av arbeidslivet er virksomheter som ikke i tilstrekkelig grad arbeider systematisk og forebyggende med kjente og til dels alvorlige arbeidsmiljøutfordringer. Disse medlemmer viser til at Arbeidstilsynet har tett samarbeid med Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI), for å sikre

oppdatert og kunnskapsbasert tilstandsvurdering og risikobilde. Disse medlemmer viser til Arbeidstilsynets oppfølging av IA-avtalen for 2019–2022, hvor de samarbeider med STAMI, Arbeids- og velferdsetaten og Petroleumstilsynet om oppfølging av denne. En slik faglig spissing, kombinert med virksomhets-/brukerretting og en rendyrking av kunnskapsformidling- og veiviserrollen, vil gi Arbeidstilsynet anledning til å prøve ut nye grep i påvirkningsarbeidet mot virksomhetene.

Disse medlemmer viser til at arbeidslivskriminalitet fortsatt er en utfordring i deler av arbeidslivet, og at innsatsen krever et bredt samarbeid mellom ulike tilsynsmyndigheter, som politiet, Skatteetaten, Arbeids- og velferdsetaten og andre myndigheter blant annet i a-krimsentrene. Dette samarbeidet er viktig for å bygge felles kunnskap som grunnlag for å prioritere innsatsen, avdekke kriminelle aktører og nettverk, og gjennomføre kontroller og aksjoner. Disse medlemmer viser videre til operativt samarbeid mot arbeidslivskriminalitet en rekke steder i landet, blant annet gjennom samarbeid med Statens vegvesen, som har etablert egne enheter for trafikk- og kjøretøyskriminalitet.

Disse medlemmer merker seg at Arbeidstilsynet har samarbeidsavtaler med land som er store eksportører av arbeidskraft til Norge slik som Estland, Litauen, Polen, Romania og Bulgaria. Formålet med avtalene er å samarbeide om tiltak på kontroll og informasjons- og veiledningssiden, slik som felles samordnede kontroller for å gjøre det vanskeligere for utenlandske aktører å utføre arbeidslivskriminalitet i Norge. Disse medlemmer viser til at kriminaliteten er blitt vanskeligere å avdekke, og fremhever i den anledning at det er særlig viktig å videreutvikle samarbeidet i a-krimsentrene, samt det internasjonale samarbeidet. Disse medlemmer merker seg i den sammenheng at Arbeidstilsynet vil bidra inn i arbeidet knyttet til det europeiske arbeidsmarkedsbyrået (ELA).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at et organisert arbeidsliv er førstelinjeforsvaret mot useriøse aktører, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, og Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har derfor foreslått en rekke tiltak for å styrke det seriøse arbeidslivet, blant annet kollektiv søksmålsrett, innstramminger i innleieregelverket og bruk av gjennomsnittsberegning av arbeidstid. Nå foreslår Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti også en dobling av fagforeningsfradraget for å styrke fagforeningenes posisjon. Disse medlemmer vil påpeke at Riksrevisjonen har kritisert regjeringen for svak og lite avskrekende innsats mot arbeidslivskriminalitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil styrke bevilgningen til Arbeidstilsynet med

63,65 mill. kroner for å styrke tilsynsarbeidet. Økningen skal også dekke etablering av en godkjenningsordning for bilvask samt Arbeidstilsynets deltakelse i et nytt a-krimisenter som Arbeiderpartiet ønsker å legge til Gjøvik for å bidra til å nå målet om at hele landet skal dekkes av a-krimisentre. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor Arbeiderpartiet samlet styrker innsatsen for trygghet i arbeidslivet med 161,15 mill. kroner, herunder en styrking av politiets og Skatteetatens innsats mot arbeidslivskriminalitet og sosial dumping samt økt utekontroll av vogntog.

Disse medlemmer foreslår dessuten å øke overtredelsesgebyrene i Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Arbeidstilsynets og Petroleumstilsynets tilsyn blir mer virkningsfulle ved at tilsynene øker bruken av overtredelsesgebyr.»

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor det foreslås at 20 mill. kroner av økning i bevilgning til Arbeidstilsynets og Petroleumstilsynets tilsynsaktivitet skal dekkes inn gjennom økte gebyrinntekter.

Disse medlemmer mener kampen mot økonomisk kriminalitet i arbeidslivet må styrkes. Disse medlemmer viser til Innst. 6 S (2020–2021) fra justiskomiteen hvor representantene fra Arbeiderpartiet skriver:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet anser kampen mot arbeidslivskriminalitet som sterkt svekket under høyreregjeringen. Tall fra Arbeidstilsynet viser at det gis stadig færre pålegg, og at antallet anmeldte saker faller som en stein, fra 128 saker i 2017 til bare 72 saker i 2019. Disse medlemmer har undersøkt hva som skjer med sakene hvor Arbeidstilsynet tilrår straffefølgning. Riksadvokaten beskriver i sin årsrapport en nedslående innsats på området.

‘For så vidt gjelder arbeidslivskriminalitet, rapporterer de regionale statsadvokatembetene om svært få irettføringer av store straffesaker i 2019, og flere embeder er ikke kjent med at det pågår etterforskning av store saker nå. Det stilles flere steder spørsmål ved politiets kapasitet til å etterforske straffesaker som avdekkes ved de regionale tverretatlige A-krimisentrene.’

Disse medlemmer fremhever at til tross for at Riksadvokaten har pålagt påtalemyndigheten å prioritere arbeidslivskriminalitet er det lite som tyder på at dette skjer i særlig utstrekning. Henleggelsesprosenten av arbeidsmiljø saker var i 2019 mellom 50 – 80 prosent,

ifølge en utspørring Fagbladet hadde i politidistriktene sommeren 2019.

Disse medlemmer peker på at dersom alvorlige saker henlegges, sender man et signal om at det i realiteten ikke er noen risiko knyttet til, å utføre alvorlig arbeidslivskriminalitet, da verken tilsynsmyndigheter eller domsmyndighet er satt i stand til å gjennomføre effektive sanksjoner.

Disse medlemmene vil vise til at regjeringen har sendt ut et forslag om å kriminalisere lønnstyveri etter krav fra fagbevegelsen. Disse medlemmer er tydelige på at forslaget er altfor svakt utformet. For virkelig å ta tak i problemet må man anerkjenne at dette er kriminalitet. Først når bestemmelser innlemmes som egen paragraf i straffeloven, vil lovverket også omfatte de overtredelser som ikke kommer under arbeidsmiljølovens virkeområde. Disse medlemmer fremhever at lønnstyveri også er tyveri, og reaksjonene mot dette må gjenspeile alvorlighetsgraden ved slik kriminalitet.

Disse medlemmene vil påpeke at med et sulteført Arbeidstilsyn som gjennom de siste stortingsperiodene har blitt pålagt årlige avbyråkratiseringskutt, og som har stadig færre kontrollører og påfølgende kontroller, mener disse medlemmer det ikke ser lyst ut. Når alvorlige saker henlegges, hjelper det heller ikke med strammere lovgivning. Dette er verktøy som må virke sammen, og som ikke kan behandles hver for seg. Disse medlemmer påpeker at høyreregjeringen har hatt to regjeringsperioder på seg til å vise at kampen mot arbeidslivskriminalitet er mer enn prat, men registrerer at det ikke virker som om man er villig til å omsette ord til handling.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til ny bestemmelse i straffeloven som omhandler de ulike formene for lønnstyveri. Strafferammen for den nye bestemmelsen må harmoniseres med straffeloven §§ 324 og 325 (underslag og grovt underslag).

Stortinget ber regjeringen utrede og legge frem for stortinget en gjennomgang av antall anmeldelser og straffereaksjoner knyttet til saker som kan anses som lønnstyveri de siste fem årene.

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et lovforslag tilsvarende den svenske «Lag (2016:774) om oppgiftsskyldighet ved samverkan mot viss organiserad brottslighet», som sørger for at regler for deling av ellers taushetsbelagt informasjon blir tilsidesatt eller innskrenket når forskjellige etater/myndigheter jobber sammen med kontroll og etterforskning av spesielle kriminalitetsområder.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at arbeidsmiljøloven sier at alle arbeidstakere skal ha et trygt og inkluderende arbeidsliv. Selv om de fleste arbeidstakerne opplever å ha et slikt arbeidsmiljø, er det fortsatt noen arbeidstakergrupper og bransjer som opplever særskilte utfordringer.

Disse medlemmer viser til at Rådsdirektiv 91/383/EØS av 25. juni 1991 pålegger myndighetene tiltak

som forbedrer sikkerheten og helsen på arbeidsplassen for arbeidstakere som har et tidsbegrenset eller midlertidig arbeidsforhold. Direktivet ble implementert uten at det ble innført særskilte tiltak, men ved at det ble vist til at disse er omfattet av arbeidsmiljøloven.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til at senere års rapporter viser at utenlandske og innleide arbeidstakere er overrepresenterte i ulykkesstatistikken for arbeidslivet. I en nylig rapport fra Arbeidstilsynet om arbeidsulykker i bygge- og anleggsbransjen fremkommer det at det har blitt avdekket flere ulykker hvor arbeidstakergrupper som krever ekstra oppfølging, eksempelvis unge arbeidstakere, uerfarne, lærlinger og innleide, ble satt til farlig arbeid uten tilstrekkelig opplæring.

Disse medlemmer vil påpeke at språkutfordringer, mangelfull opplæring og arbeidskultur utgjør en tilleggsrisiko for arbeidsulykker. Mangelfulle norskkunnskaper er også et hinder for å få fast ansettelse. Tiltak for å styrke krav til norsk språk og tilbud om språkopplæring vil derfor være en vinn-vinn situasjon for både den enkelte arbeidstaker og for arbeidslivet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer i forskrift om ledelse, organisering og medvirkning som sikrer at det stilles spesifikke krav til vurderinger og risikoreduserende tiltak for arbeidsskader når arbeidsgivere benytter innleide og utenlandske arbeidstakere, herunder krav til vurdering av språkkompetanse og språkopplæring.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener at innsatsen mot arbeidslivskriminalitet de senere årene har vist at det i enkelte bransjer er både svart arbeid, ulovlig arbeidskraft, sosial dumping og ulovlig innleie. Disse medlemmer mener det har vært en betydelig satsing de siste årene, men at det trengs en ytterligere styrking av både Arbeidstilsynet og a-krimsentrene for å bekjempe useriøse aktører i arbeidslivet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), hvor kap. 640 post 1 økes med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Arbeidstilsynet har tilsynsmyndighet overfor mer enn 250 000 virksomheter i det landbaserte arbeidslivet, og skal påse at virksomhetene ivaretar sitt ansvar etter arbeidsmiljølovgivningen, allmenngjøringslovgivningen og annet regelverk. Norsk arbeids- og næringsliv er preget av stadig hardere konkurranse som fører til press på

arbeidsmiljølovens bestemmelser. Disse medlemmer mener regjeringens pågående omorganisering av Arbeidstilsynet, i funksjonsområder i stedet for geografiske områder, både medfører en sentralisering av ansatte, virksomhet og kontorer, samt svekker Arbeidstilsynets mulighet til stedlig tilsyn for å sjekke at virksomhetene tar ansvar for helse, arbeidsmiljø, sikkerhet og lønns- og arbeidsvilkår.

Det er inspektørene som avdekker sosial dumping og svart arbeid gjennom gode kontrollrutiner som settes ut i live, ved inspeksjon på arbeidsplassene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 640 post 1 økes med 50 mill. kroner for å styrke Arbeidstilsynet med 50 nye årsverk til inspektører, der 20 mill. kroner av økningen kommer som følge av en omprioritering der bevilgningene flyttes fra administrasjon til tilsynsaktivitet. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 640 post 1 reduseres med 2 mill. kroner for å ikke delta i European Labour Authority (ELA). Dette medlem viser til Innst. 2 S (2020–2021) og Senterpartiets arbeidslivskriminalitetspakke på 287,5 mill. kroner, som i tillegg til de nevnte satsingene inneholder et styrking av a-krimsentrene og et økt fagforeningsfradrag til 4 700 kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til innspill fra flere høringsinstanser som peker på behovet for en styrking av Arbeidstilsynet. Forebyggende tilsynsarbeid bør prioriteres og bekjempelse av arbeidslivskriminalitet, fremfor ABE-kutt. Dette medlem registrerer at regjeringen foreslår å øke bevilgningen noe, men mener økningen ikke er tilstrekkelig for å bekjempe de utfordringene dagens arbeidsliv står overfor. Flere bransjer bærer preg av sosial dumping, arbeidslivskriminalitet og ansatte med løs tilknytning til sin arbeidsplass. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 640 post 1 økes med 35 mill. kroner til en styrking av Arbeidstilsynet, flere tilsyn og flere inspektørstillinger.

2.11.2 Kap. 642 og kap. 3642 Petroleumstilsynet

Det foreslås bevilget 340,631 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 324,6 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 85,820 mill. kroner under kap. 3642 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 81,220 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til at Petroleumstilsynet skal legge premisser for, og følge opp, at aktørene i petro-

leumsvirksomheten holder et høyt nivå med hensyn til sikkerhet, helse, arbeidsmiljø og sikring. Petroleumstilsynets myndighetsansvar omfatter petroleumsvirksomheten på den norske kontinentalsokkelen, i tillegg til enkelte nærmere angitte petroleumsanlegg på land, samt å følge opp aktørenes sikringstiltak og beredskap mot bevisste anslag. Petroleumstilsynet er også delegert myndighet for sikkerhet på eventuelle fremtidige anlegg for transport og lagring av CO₂ i undersjøiske geologiske formasjoner på kontinentalsokkelen. Petroleumstilsynet er videre delegert forvaltningsansvaret for lov 4. juni 2010 nr. 21 om fornybar energiproduksjon til havs (havenergilova) § 5-1 fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Komiteen vil understreke betydningen av arbeidet med å avdekke risikoforhold i petroleumsnæringen og at RNNP videreutvikles og følges opp. Komiteen viser til at Petroleumstilsynet hittil i 2020 har hatt økt oppmerksomhet om utviklingen i næringen og usikkerheten knyttet til konsekvenser av covid-19-pandemien og hvilke konsekvenser dette kan ha for storulykkesrisiko, herunder blant annet knyttet til forsvarlig drift og nødvendig sikkerhetskritisk vedlikehold. Komiteen forutsetter at regjeringen og Petroleumstilsynet følger nøye med på den videre utviklingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på postene 1 og 21 ble redusert som følge av dette.

Flertallet viser til at Petroleumstilsynet de senere årene har rettet oppmerksomheten mot at omstillinger og effektiviseringstiltak i næringen ikke skal ha negative HMS-konsekvenser. Flertallet viser videre til at Petroleumstilsynet har hatt oppmerksomhet rettet mot at medvirkningsordningene benyttes i omstillingsarbeidet, og at selskapene jobber for at et høyt HMS-nivå opprettholdes og utvikles.

Flertallet merker seg at Petroleumstilsynet, i samarbeid med Arbeidstilsynet, STAMI og Arbeids- og velferdsetaten, arbeider videre med IA-arbeidsmiljøsettingen, og at de i den anledning vil bidra med å videreutvikle arbeidsmiljøportalen og innta en aktiv rolle knyttet til veivisning og bransjespesifikk erfaringsutveksling innen IA-avtalens prioriterte områder.

Flertallet merker seg at Petroleumstilsynet, som følge av utviklingen i næringen og usikkerheter knyttet til konsekvenser av covid-19-pandemien, hittil i 2020 har hatt økt oppmerksomhet mot konsekvenser dette kan ha for storulykkesrisiko, herunder blant annet knyttet til forsvarlig drift og nødvendig sikkerhetskritisk vedlikehold.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å redusere bevilgningen til Petroleumstilsynet med 8 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at brannen på Equinors gassanlegg på Melkøya var en av de desidert alvorligste hendelsene i norsk oljehistorie. Disse medlemmer vil uttrykke bekymring for påstandene som nylig er kommet frem i Bellonas rapport om brannen, og mener det er behov for å komme til bunns i påstandene om at langvarig etterslep av vedlikehold, ignorering av feilmeldinger og vanskelige arbeidsforhold for vernetjenesten, kan ha påvirket sikkerheten ved anlegget. Disse medlemmer viser til Petroleumstilsynets egen rapport fra tilsynet i september 2020 hvor det blant annet står:

«Tilsynet avdekket at Equinor manglet en systematisk tilnærming til bruk og utførelse av avviksbehandling. Dette omfatter både avvik avdekket av Ptil tidligere og forhold Equinor selv har identifisert. Vi registrerte blant annet at flere forhold som tidligere var påpekt av Ptil, og som Equinor har meldt tilbake at skulle utbedres, ikke var korrigert eller fulgt opp i henhold til svaret. Inntrykket var at selskapet ikke i tilstrekkelig grad behandler eller kompensere for identifiserte svekkelser/avvik i påvente av permanent utbedring.»

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti gjentatte ganger har tatt til orde for å øke bevilgningene til tilsyn. I tillegg mener disse medlemmer at det må komme raskere sanksjoner fra tilsynet dersom påpekte feil og mangler ikke blir rettet opp.

Disse medlemmer mener at bevilgningen under kapittelet/posten ikke er tilstrekkelig for å ivareta de viktige oppgavene tilsynet har ansvar for. I tillegg foreslår regjeringspartiene og Fremskrittspartiet i budsjettforliket et ytterligere kutt på 8,294 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), hvor kap. 642 post 1 økes med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er behov for at Stortinget får en full redegjørelse fra olje- og energiministeren og arbeids- og sosialministeren om hva som har skjedd og hva regjeringen har tenkt å gjøre for å forhindre at dette kan skje igjen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 642 post 1 økes med 6,5 mill. kroner for å styrke Petroleumstilsynet med fem nye årsverk til inspektører for å øke tilsynsaktiviteten, der 1,5 mill. kroner av dette omprioriteres ved å redusere byråkrati i Petroleumstilsynet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i høst tok initiativ til at Petroleumstilsynet skulle orientere for medlemmene i arbeids- og sosialkomiteen på Stortinget om de alvorlige hendelsene den siste tiden. Det er særdeles urovekkende og bekymringsverdige hendelser som er avdekket i den norske oljebransjen de siste månedene. Hendelsene viser alvorlige brudd på sikkerhet, uakseptabel miljørisikotaking og en pengesløsning i milliardklassen. Dette medlem viser til Bellonas granskingsrapport som tydelig viser mangel på oppfølging og sanksjoner fra Petroleumstilsynet og stiller spørsmål ved Petroleumstilsynets habilitet i granskingen. Rapporten peker på at Equinors systematiske innsparinger har ført til svært alvorlige episoder, og at flere avvik fra tidligere tilsyn ikke har blitt lukket. Dette medlem registrerer også at regjeringens enighet med Fremskrittspartiet har medført et kutt til Petroleumstilsynet på 8 mill. kroner. Dette medlem mener dette er et svært unødvendig og alvorlig kutt.

2.11.3 Kap. 643 Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI)

Det foreslås bevilget 156,285 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 152,2 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at Statens arbeidsmiljøinstitutt arbeider med forskning og kunnskapsoppbygging knyttet til påvirkninger i arbeidsmiljøet som kan hindre arbeidsrelatert sykdom eller skade, og bidra til helsefremmende arbeid og et produktivt arbeidsliv. Instituttet skal så langt det er mulig dekke arbeidslivets behov for ny kunnskap om arbeidsmiljø- og arbeidshelseforhold generelt, og er tillagt et særlig ansvar for å opprettholde og videreutvikle kompetanse på forskning om arbeidsrelaterte kjemikalieskader.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Flertallet merker seg at Arbeiderpartiet i sitt alternative statsbudsjett for 2021 har kuttet støtten til STAMI med 10 mill. kroner. Flertallet vil fremheve

viktigheten av en partsnøytral premissleverandør av kunnskap med høy vitenskapelig standard og tillit. Flertallet viser til at STAMI bidrar til kvalitetssikret kunnskap om årsakssammenhenger mellom arbeid og helse og arbeidsevne. Dette er viktig for å kunne drive god forebygging og forbedring, særlig i en tid med høy endrings- og omstillingstakt.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til egne merknader under kap. 640 Arbeidstilsynet og kap. 642 Petroleumstilsynet, som understreker STAMIs rolle som premissleverandør for målrettede tilsyn og virkningsfulle tiltak knyttet til arbeidsmiljø.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), hvor kap. 643 post 50 reduseres med 10 mill. kroner.

2.11.4 Kap. 646 Pionerdykkere i Nordsjøen

Det foreslås bevilget 3,496 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 3,388 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at alle søknader fra dykkere og etterlatte er behandlet, og at pionerdykkernemnda ble nedlagt i januar 2015. Utbetaling til dykkere etter ordningene fra 2004 og 2014 er gjennomført, og saken anses avsluttet. Komiteen er glad for at Stortinget sikret en god moralsk avslutning på denne saken og sørget for en rettfærdig og god moralsk og økonomisk oppreisning. Det vises til opprettelsen av en kontakttelefon for pionerdykkere etter behandlingen av St.meld. nr. 47 (2002–2003), jf. Innst. S. nr. 137 og 138 (2003–2004), med blant annet døgnåpen tjeneste for tidligere nordsjødykkere. Dykkerkontakten holder seminar, samtalegrupper, kurs og liknende og hadde i 2018 en daglig leder i 20 pst. stilling og to stillinger som hhv. kontaktsykepleier og sosionom. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.11.5 Kap. 648 Arbeidsretten, Riksmekleren m.m.

Det foreslås bevilget 24,153 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 23,830 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at Arbeidsretten i 2019 fikk inn 37 nye saker, mot 24 i 2018. Komiteen viser videre til at det ble avsagt 18 dommer i 2019, mot 16 i 2018.

Komiteen viser til at Riksmeklerens saksmengde kan variere sterkt fra år med hovedoppgjør og år med mellomoppgjør. Året 2019 var et mellomoppgjørsår, hvor det kom inn totalt 29 meklingsaker, hvorav 7 endte i konflikt. Komiteen merker seg at dette er det høy-

este antall meklingssaker i et mellomoppgjørår siden 2009.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på postene 1 og 21 ble redusert som følge av dette.

2.11.6 Kap. 649 Tre-parts bransjeprogrammer

Det foreslås bevilget 2,475 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 2,410 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at det er etablert tre-parts bransjeprogrammer innen renholdsbransjen, utelivsbransjen, bilbransjen og deler av transportnæringen. Bevilgningen for 2021 er foreslått til 2,475 mill. kroner, noe som er en videreføring av tidligere nivå.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har merket seg at departementet i Prop. 41 S (2020–2021), endringer i statsbudsjettet 2020, skriver at det som følge av covid-19-pandemien ikke vil være aktuelt å stille bevilgningen for 2020 på 2,4 mill. kroner til disposisjon for Arbeidstilsynet. Posten er foreslått vedtatt «kan overføres» i henhold til forslag til vedtak II Stikkordsfullmakter.

2.12 Programkategori 09.50 Pensjon mv. under Statens pensjonskasse

2.12.1 Kap. 611 Pensjon av statskassen

Det foreslås bevilget 16,4 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 16 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.12.2 Kap. 612 Tilskudd til Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 9 637 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 5 624 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å redusere bevilgningen til Statens pensjonskasse med 22 mill. kroner, som følge av økningen i minste pensjonsnivå for enslige og relevante samordningsregler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens forslag om å innføre arbeidsgiverpremie for ideelle og frivillige organisasjoner. Dette innebærer et reelt kutt i de midlene disse organisasjonene har til disposisjon. Disse medlemmer viser sine merknader og forslag under kap. 2470 om at de organisasjonene som har vært unntatt fra arbeidsgiverandelen til Statens pensjonskasse, ikke får en ytterligere opptrapping av pensjonspremien.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 612 post 1 reduseres med 43 mill. kroner som følge av innsparing i Statens pensjonskasse grunnet økt minstepensjon?

2.12.3 Kap. 613 Arbeidsgiveravgift til folketrygden

Det foreslås bevilget 22 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 25 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.12.4 Kap. 614 og kap. 3614 Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 5 134 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 10 333 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 10 328 mill. kroner under kap. 3614 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 10 427 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Forslagene til bevilgning på både kap. 614 og 3614 inkluderer 90-poster som blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet, jf. Innst. 2 S (2020–2021) fra finanskomiteen.

Komiteen viser til at antall nye lån falt drastisk etter omleggingen av låneordningen, fra 26 292 i 2013 til 3 742 i 2018, med en liten økning i antall nye lån i 2017 og 2018, en økning på 128 pst. i antall nye lån til 8 532 i 2019, samtidig som det forventes at brutto utlån i 2021 halveres sammenlignet med saldert budsjett for 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til felles merknader fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 S (2018–2019) til statsbudsjettet for 2019, der disse partiene viste til at nedbyggingen av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse er ett av mange eksempler på regjeringen Solbergs angrep på opparbeidede arbeidstakerrettigheter.

2.12.5 Kap. 5607 Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 378 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 1 034 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at posten gjelder renteinntekter knyttet til boliglånsordningen i Statens pensjonskasse, og at renten følger normrenten for skattlegging av fordel av rimelige lån i arbeidsforhold. Komiteen viser til at det er lagt til grunn en reduksjon i utlånsporteføljen, jf. kap. 614.

2.12.6 Kap. 615 og kap. 3615 Yrkesskedeforsikring

Det foreslås bevilget 70 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 93 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 79 mill. kroner under kap. 3615 for 2020, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 101 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til at utgiftsanslaget for 2021 inkluderer anslått effekt av trygdeoppjøret for 2020 og 2021 og er basert på de faktiske utbetalingene de siste årene.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Representantforslag 53 S (2018–2019) fra Arbeiderpartiet om forbedringer i regelverket for yrkesskadeerstatning. Disse medlemmer viser spesielt til den delen av forslaget som omhandler dem som ble skadelidende ved Alphakonkursen i Danmark. Disse medlemmer viser til at Høyesterett nettopp har avgjort at den enkelte ikke kan fremme sak mot danske Alpha Insurance for norsk rett. Disse medlemmer viser videre til Dokument nr. 15:731 (2019–2020), der regjeringen sier at de vil se nærmere på endringer i regelverket, for å hindre at yrkesskadde blir stående uten erstatning de har krav på etter norsk lovgivning.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre samtlige skadelidte som er og blir rammet av Alpha-konkursen, dekning etter yrkesskedeforsikringsloven, uavhengig av om forsikringen er tegnet direkte fra Danmark.»

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til endring i yrkesskedeforsikringsloven, slik at skadelidte sikres dekning ved konkurs i forsikringselskap.»

Disse medlemmer viser videre til Dokument nr. 15:421 (2020–2021) om forskjellsbehandling mellom ulike yrkesgrupper når det gjelder å få alvorlige komplikasjoner som følge av covid-19 godkjent som yrkesskade/yrkessykdom. Disse medlemmer mener at det må være like regler for dem som utfører samfunnsviktige funksjoner under pandemien og derigjennom blir utsatt for smitte. Som eksempler kan nevnes varehandelansatte, ansatte på flyplasser, vektere og renholdere.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre at yrkesskedeforskriften 220 § 1, bokstav H, punkt 2 skal gjelde likt for alle yrkesgrupper som er definert til å inneha samfunnskritisk arbeid, og som jevnlig utsettes for smittefare på jobb.»

2.12.7 Kap. 616 og kap. 3616 Gruppelivsforsikring

Det foreslås bevilget 187 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 214 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 100 mill. kroner under kap. 3616 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 98 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.12.8 Kap. 2470 og kap. 5470 Statens pensjonskasse

Det foreslås bevilget 146,640 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 121,264 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Likeledes foreslås det 60 mill. kroner under kap. 5470 for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 67 mill. kroner i saldert budsjett for 2020.

Komiteen viser til at Statens pensjonskasse forvalter pensjonsregelverket for ansatte og premier innbetalt av både ansatte og arbeidsgivere i statlig sektor. Komiteen har merket seg at det pågår omfattende arbeid for å tilpasse IKT-løsningene til de regelendringene som er vedtatt for ny offentlig tjenestepensjon og at det derfor foreslås et trekk fra reguleringsfondet på 35 mill.

kroner for å dekke kravet til egenfinansiering av investeringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2020 foreslo at en rekke frivillige organisasjoner som tidligere ikke har betalt premie til Statens pensjonskasse, skulle belastes utgiftene gjennom en tre år opptrapping. I Innst. 15 S (2019–2020) gikk Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti imot å påføre disse frivillige organisasjonene økte kostnader, mens de daværende regjeringspartiene, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, sørget for flertall for at Røde Kors, Kreftforeningen, Idrettsforbundet og rekke andre organisasjoner nå får store utgifter som må dekkes inn.

Covid-19-situasjonen gjør at disse organisasjonene nå også mister sponsorinntekter og gaveinntekter, og tilskuddene fra det offentlige stiller krav om at midler skal gå til aktivitet, ikke administrative kostnader.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at de organisasjonene som har vært unntatt fra å betale arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse, ikke får ytterligere opptrapping av pensjonspremien i 2021.»

2.13 Programkategori 09.60 Kontantytelser

2.13.1 Kap. 660 Krigspensjon

Det foreslås bevilget 159 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 192 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen merker seg at krigspensjon er en invalidepensjon for personer som har mén eller redusert arbeidsevne som følge av skade eller påkjenninger under krigsdeltakelse, motstandsvirksomhet, politisk fangenskap eller sjøtjeneste under andre verdenskrig. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet, og slutter seg til forslaget.

2.13.2 Kap. 664 Pensjonstrygden for sjømenn

Det foreslås bevilget 29 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), som er det samme som saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at trygden som hovedregel omfatter norske statsborgere, og personer med fast bopel i Norge som er tilsatt som arbeidstakere på skip og visse flyttbare innretninger som er innført i norsk skipsregister (NOR eller NIS) med minst hundre bruttotonn. Gjennomsnittlig antall yrkesaktive medlemmer var i overkant av 28 400 i 2019. Ny pensjonsordning for arbeidstakere til sjøs trådte i kraft med virkning fra

1. januar 2020. De som ansettes etter 2019, og medlemmer som per 1. januar 2020 ikke har fylt 50 år, får pensjon etter nye regler. Medlemmer som har opptjente rettigheter etter dagens regler, får rettighetene konvertert til en pensjonsbeholdning ved overgang til ny ordning. Medlemmer som hadde fylt 50 år ved årsskiftet, følger gammelt regelverk fullt ut, og får ikke opptjening etter nye regler. Komiteen merker seg at departementet har startet et langsiktig arbeid med å avklare Pensjonstrygden for sjømenns tilknytningsform til staten. Komiteen viser til at statstilskuddet etter lov om pensjonstrygd for sjømenn § 15 forventes å utgjøre 29 mill. kroner. Forslag til bevilgning er derfor på 29 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Stortingets behandling 7. november 2019 av Prop. 118 L (2018–2019), jf. Innst. 22 L (2019–2020) Endringer i lov 3. desember 1948 nr. 7 om pensjonstrygd for sjømenn m.m. (ny pensjonsordning). Disse medlemmer viser til at forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti om at arbeidstakere som på tidspunktet for ikrafttredelse hadde fylt 50 år, kunne velge om de ville fortsette opptjening etter nye eller gamle regler, samt forslag om økt pensjonsgrunnlag, ble nedstemt av stortingsflertallet.

Disse medlemmer viser til at forslagene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ville gitt en mer rettferdig omfordeling til fordel for sjøfolk med gjennomsnittlige og lavere inntekter og en mer rettferdig overgangsordning for sjøfolk som på tidspunktet for iverksetting av ny pensjonsordning var 50 år eller eldre.

2.13.3 Kap. 665 Pensjonstrygden for fiskere

Det foreslås bevilget 42,9 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 43 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at pensjonstrygd for fiskere er en pliktig og lovbestemt ordning for personer som har fiske som hovednæring. Ordningen baserer seg på innskudd av de enkelte med statlig garanti.

2.13.4 Kap. 666 Avtalefestet pensjon (AFP)

Det foreslås bevilget 3 010 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 2 760 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at staten gir tilskudd til AFP etter lov 19. februar 2010 nr. 5 om statstilskott til arbeidstakere som tar ut avtalefestet pensjon i privat sektor (AFP-tilskottsloven). Statens tilskudd skal etter loven utgjøre en tredel av pensjonsutgiftene til AFP-pensjonistene. Staten skal også dekke utgiftene til et kompensasjonstillegg som ytes til arbeidstakere født i årene

1944 til 1962. I forbindelse med LOs og NHOs evaluering av AFP i privat sektor ble det lagt frem en rapport 7. desember 2017. Av rapporten fremgår det at statens andel av AFP-utbetalingene, når kompensasjonstillegget medregnes, i 2016 utgjorde 45 pst. De øvrige utgiftene til AFP i privat sektor dekkes av arbeidsgiverne. I tillegg til å dekke en del av pensjonsutgiftene, bidrar staten indirekte til finansieringen ved at kompensasjonstillegget er skattefritt og at det er skattefritak for bedriftenes premieinnbetalinger, samt ved å dekke utgiftene ved Arbeids- og velferdsetatens administrasjon. Ytelsen er utformet som et livsvarig påslag til alderspensjonen fra folketrygden. AFP kan tas ut fra 62 år og fritt kombineres med arbeidssinntekt. AFP-ordningen er en kvalifikasjonsordning, dvs. at arbeidstakere må oppfylle bestemte krav for rett til ytelsen, herunder forutsettes at arbeidstaker er yrkesaktiv på uttakstidspunktet og dessuten ansatt i en bedrift som er omfattet av AFP-ordningen.

Komiteen viser til at i tariffoppgjøret i 2018 ble LO og NHO enige om å igangsette et arbeid for å utrede et grunnlag for forhandlinger om endringer i dagens AFP-ordning, blant annet med sikte på å øke fonderingsgraden i ordningen og avtale et regelverk som kan skjerme ordningen mot risiko. Regjeringen bistår LO og NHO i arbeidet.

Komiteen viser til at ved utgangen av 2019 mottok 85 603 pensjonister AFP i privat sektor, hvorav 41 559 var under 67 år. Økningen fra utgangen av 2018 er på 9 167. Den årlige økningen i perioden 2011–2019 har vært på 9 000–10 000 personer hvert år. Den fortsatte veksten i antall mottakere av ny AFP skyldes i liten grad endringer i tilgangen av nye mottakere, som har ligget på i underkant av 10 000 personer de siste tre årene. Ettersom AFP i privat sektor gis som et livsvarig påslag til alderspensjonen, og det første kullet som hadde mulighet til å ta ut AFP etter ny ordning var født i 1944, er det imidlertid begrenset med avgang fra ordningen.

Komiteen viser til at blant mottakerne av ny AFP i alderen 62–66 år var det 61 pst. som kombinerte pensjonen med arbeid ved utgangen av 2019, en økning fra 58 pst. ved utgangen av 2018. Muligheten til å kombinere arbeid og pensjon uten avkortning har ført til at mange som ellers ikke ville tatt ut pensjon, nå har tatt ut alderspensjon og AFP ved siden av arbeid. De i alderen 62–66 år som kombinerte AFP med arbeid, hadde en gjennomsnittlig avtalt arbeidstid på 33,5 timer per uke, noe som viser at de fleste arbeider opp mot heltid. Dette var svak økning sammenlignet med 2018.

Komiteen merker seg at bevilgningen for 2021 er foreslått til 3,01 mrd. kroner, som er en økning på 250 mill. kroner fra saldert budsjett 2020.

2.13.5 Kap. 667 Supplerende stønad til personer over 67 år

Det foreslås bevilget 349,8 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 328 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at supplerende stønad er en behovsprøvd ytelse til personer med liten eller ingen pensjon fra folketrygden på grunn av kort botid i Norge.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at i forbindelse med avviklingen av folketrygdens særskilte bestemmelser for flyktninger, ble supplerende stønad utvidet til personer som har liten eller ingen pensjon fra folketrygden på grunn av kort botid i Norge. Avviklingen av de særskilte bestemmelsene gjør flyktninger mer sidestilt med andre grupper, som for eksempel nordmenn som har bodd lenge i utlandet eller personer som har fått opphold i Norge gjennom såkalt kollektiv beskyttelse (som for eksempel flyktninger som kom fra Bosnia-Hercegovina og Kosovo på 90-tallet). Trygdeordningene for de som får oppholdstillatelse i Norge skal være tilstrekkelige, men de må også være rettfærdige sammenlignet med andre grupper.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at stortingsflertallet en rekke ganger har gjennomført kutt i supplerende stønad til personer over 67 år, som Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti har stemt imot. Disse medlemmer viser til at regjeringen nå foreslår å øke bevilgningene som følge av flertallsvedtaket om å oppheve særfordelene for flyktninger i folketrygdloven og øke botidskravet, noe disse medlemmer har stemt imot. Disse medlemmer viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 27 L (2020–2021), jf. Innst. 141 L (2020–2021).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), der supplerende stønad foreslås avviklet og at kap. 667 post 70 derfor reduseres med 349,8 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti registrerer at regjeringen foreslår at posten økes med 20 mill. kroner som følge av avvikling av folketrygdens særskilte bestemmelser for flyktninger og heving av folketrygdens botidskrav fra tre år til fem år. Dette medlem minner om at særordningene for flyktninger i trygderegelverket ble innført nettopp i erkjennelsen av at mulighetene for å få opptjent en anstendig pensjon ofte ikke er til stede. Derfor har personer med flyktningstatus vært unntatt botidskra-

vet og får rett til full minstepensjon uansett alder ved ankomst til Norge. Dette medlem mener det er særdeles alvorlig at flyktninger får dårligere muligheter til en trygg pensjonstid. Regjeringens endringer fra 2021 vil føre til at flyktninger i stedet for trygd og pensjon skal få behovsprøvde ytelser eller være henvist til økonomisk sosialhjelp. Supplerende stønad gis etter en streng behovsprøving mot familiens øvrige inntekt og eventuell formue. Endringene vil gi en mer usikker økonomisk situasjon. Dette medlem viser til at innstramminger i bestemmelser for flyktninger i folketrygden, samt øking av botidskravet fra tre til fem år for ytelser etter folketrygdloven, gjør at flere vil motta supplerende stønad fremfor alderspensjon. Dette medlem mener disse innstrammingsene er svært alvorlige, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor kap. 677 post 70 reduseres med 20 mill. kroner for å gå imot alle endringer som følge av regjeringens innstramminger.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2620 post 70 økes med 38 mill. kroner, kap. 2620 post 72 økes med 3 mill. kroner, kap. 2620 post 73 økes med 1 mill. kroner, kap. 2651 post 70 økes med 29 mill. kroner, kap. 2655 post 70 økes med 24 mill. kroner, kap. 2670 post 70 økes med 3 mill. kroner og kap. 2670 post 73 økes med 341 mill. kroner for å reversere regjeringens innstramminger i bestemmelser for flyktninger i folketrygden, reversere økning av botidskravet, og øke minstepensjonen med 4 000 kroner fra 1. mai for å sikre at mennesker som i dag lever langt under EUs fattigdomsgrense, får et økonomisk løft og en mer verdig alderdom.

2.14 Programkategori 29.20 Enslige forsørgere

2.14.1 Kap. 2620 Stønad til enslig mor eller far

Det foreslås bevilget 2 513 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 2 574,560 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at formålet er å sikre inntekt for foreldre som er alene om omsorgen for barn og gi dem hjelp til å bli i stand til å forsørge seg selv gjennom arbeid.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, er opptatt av viktigheten av at man hele tiden følger med på om ordningene oppnår det som er intensjonen og at brukere ikke tilpasser seg for å oppnå en ytelse.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at stønad til enslig mor eller far skal sikre inntekt for enslige forsørgere og

bidra til at mottakerne kommer i arbeid. Disse medlemmer viser til at statistikken viser en overrepresentasjon av ikke-norskfødte kvinner blant dem som mottar stønaden. Disse medlemmer viser videre til at stønaden kan ha en innlåsnings effekt, som kan motvirke aktiv deltakelse i arbeidslivet. Disse medlemmer bemerker avslutningsvis at trygdesystemet bør innrettes slik at det stimulerer til arbeid og aktivitet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens partiene har gått inn for å øke botidskravet fra tre til fem år for ytelser i folketrygden, blant dem også stønad til enslig mor eller far. Det er ingen grunn til å øke botiden for å kunne motta disse grunnleggende ytelsene. Dette er i utgangspunktet strengt behovsprøvde ordninger. Stønad til enslige foreldre, dvs. overgangsstonaden, vet vi at i stor grad går til unge alenemødre der mange har innvandrerbakgrunn. At disse alenemødrene nå skal måtte vente to år til før de kan komme på overgangsstonad, kommer til å sette disse familiene i fattigdomsskapende venterom. Det vil ta to år til før mor kan starte på kurs eller utdanning, og løsningen for mange blir sosialhjelp mens de venter. Dette går ut over allerede fattige småbarnsfamilier.

Disse medlemmer mener regjeringens forslag til økt botidskrav ikke må gjennomføres. Disse medlemmer mener også at endringene i ordningen med barnetilsyn for de som mottar ytelsen ikke er godt nok begrunnet av regjeringen.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets, Senterpartiets og Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2020, jf. Innst. 2 S (2019–2020) og Innst. 15 S (2019–2020), der disse medlemmer gikk imot heving av botidskravet og avviklingen av unntaket fra krav om botid og trygdetid for flyktninger. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets, Senterpartiets og Sosialistisk Venstrepartis forslag ble nedstemt, og at innstrammingsene i trygdeytelsene til flyktninger blir iverksatt fra 1. januar 2021. Disse medlemmer merker seg at regjeringen forventer økte sosialhjelpsutgifter som følge av innstrammingsene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2620 post 70 økes med 38 mill. kroner, post 72 økes med 3 mill. kroner og post 73 økes med 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021). Disse medlemmer mener det er uheldig å gi særskilte stønader til funksjonsfriske mennesker som har mulighet til å forsørge seg selv eller å benytte støtteordninger som er tilgjengelig for alle. Mange enslige forsørgere be-

nytter tiden på overgangsstønad til å ta studier. Å ta studier kan være et godt tiltak for å bedre jobbmulighetene, men da skal en benytte ordinær studiefinansiering gjennom Lånekassen. Der det er helsemessige årsaker til at en ikke står i arbeid eller tar studier, er både arbeidsavklaringspenger og uføretrygd rette ytelser. Derfor vil Fremskrittspartiet utvikle overgangsstønad for de som allerede er i ordningen fra 1. juni 2021 og stanse adgang til nye fra 1. januar 2021. Disse medlemmer viser også til forslag om å stramme inn tilgangen på tilleggsstønader, slik at det for de som er i ordningen skal gis sterkere økonomiske incitamenter for å gjøre perioden så kort som mulig. Fremskrittspartiet mener det generelt er uheldig at en kan få flere ytelser som i sum kan overstige det en kunne fått i arbeid. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2620 post 70 reduseres med 1 245 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2620 post 70 reduseres med 1 245 mill. kroner, post 72 reduseres med 101 mill. kroner og post 73 reduseres med 38 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti registrerer at Fremskrittspartiet foreslår å utvikle overgangsstønad i sitt alternative statsbudsjett. Dette medlem understreker at ordningen med overgangsstønad er en viktig ordning for å sikre kompetanse og arbeid for enslige forsørgere. Støtte til enslige forsørgere som samtidig er kvalifiserende for arbeid, er med på å sørge for at foreldre med barn som ofte er i en vanskelig situasjon, ikke overlates til fattigdom. Overgangsstønad gjør det mulig for enslige foreldre å gi sine barn trygghet og forutsigbarhet i livet, samtidig som man kvalifiseres for arbeid. Dette medlem understreker viktigheten av å slutte seg til ordninger som kan bidra til at flere blir selvforsørget og får kompetanse til arbeid, særlig gjennom krisetider.

2.15 Programkategori 29.50 Inntektssikring ved sykdom og uførhet

2.15.1 Kap. 2650 Sykepenger

Det foreslås bevilget 46 420,265 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 44 812 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at sykepenger bevilges som en overslagsbevilgning og vil dermed justeres etter behovet.

Komiteen merker seg at det på bakgrunn av utviklingen i sykefraværet hittil i år og anslag for resten av året legges til grunn en økning i det trygdefinansierte sy-

kefraværet tilsvarende 12 pst. for 2020. For 2021 legges det til grunn en nedgang i det trygdefinansierte sykefraværet på 6,5 pst. i forhold til det gjennomsnittlige nivået i 2020.

Komiteen merker seg at regjeringen og partene i arbeidslivet har inngått en ny avtale om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen 2019–2022) med mål om å bidra til høy sysselsetting gjennom å forebygge og redusere sykefravær og frafall fra arbeidslivet. Komiteen bemerker at man ved utgangen av den gamle IA-avtalen ikke hadde nådd målet om en reduksjon på sykefraværet med 20 pst. sammenlignet med andre kvartal 2001, da den første avtalen ble inngått.

I den nye IA-avtalen er partene enige om to nasjonale målsettinger.

Sykefraværet skal reduseres med 10 pst. sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018, og frafallet fra arbeidslivet skal reduseres. Komiteen merker seg at det bør være en prioritert oppgave å lykkes med denne målsettingen. Fravær fra arbeid er ikke bra for den enkelte arbeidstaker, virksomheten eller samfunnet. Det ligger plikter på arbeidsgiver, Nav og den ansatte selv for oppfølging og aktivitet. Hensikten er en reduksjon i sykefraværet som er til gagn for alle parter.

Komiteen viser til at nye regler for pleiepenger i forbindelse med syke barn trådte i kraft 1. oktober 2017, og at pleiepenger fra 1. februar 2018 ytes uten hensyn til aldersgrensen på 18 år ved omsorg for en person med utviklingshemming med behov for kontinuerlig tilsyn og pleie pga. livstruende eller annen alvorlig sykdom. Fra 1. januar 2020 gis det rett til fortsatt pleiepenger i en overgangsperiode på inntil seks uker eller tre måneder dersom barnet dør i stønadsperioden. Effekten av ny pleiepengeordning innført fra 1. oktober 2017 og øvrige endringer i ordningen anslås nå å gi en samlet merutgift på 59,8 mill. kroner i 2021.

POST 70 SYKEPENGER FOR ARBEIDSTAKERE MV.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2650 post 70 økes med 925 mill. kroner for å forlenge redusert arbeidsgiverperiode på tre dager ved covid-19-sykefravær for arbeidstakere til 1. juli 2021.

POST 71 SYKEPENGER FOR SELVSTENDIGE

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2650 post 71 økes med 75 mill. kroner for å forlenge sykepenger for selvstendig næringsdrivende og frilansere fra 4. dag til 1. juli 2021.

POST 72 PLEIE-, OPPLÆRINGS- OG OMSORGSPENGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det høsten 2020 har vært en økning i covid-19-smitte.

Disse medlemmer mener at regjeringen må sikre at foreldre som må holde barn hjemme fra barnehage og skole av smittevern hensyn, ikke taper inntekt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til trontaledebatten 2020 hvor Arbeiderpartiet fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag for å forhindre at personer som må bli hjemme fra jobb for å passe barn som konsekvens av nasjonale eller lokale smittevernstiltak, ender opp med å tape inntekt.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet har forbedret ordningen for foreldre som må holde barn hjemme fra barnehage og skole av smittevern hensyn. Når Senterpartiet ikke stemte for Arbeiderpartiets refererte forslag, var det fordi forslaget var formulert slik at ingen skulle ende opp med å tape inntekt. Alle kompensasjonsordninger overfor arbeidstakere og arbeidsgivere innebærer egenandeler, som betyr at de vil tape noe inntekt. Dette er et sunt prinsipp som for Senterpartiet må være gjennomgående.

2.15.2 Kap. 2651 Arbeidsavklaringspenger

Det foreslås bevilget 31 926 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 29 052 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen merker seg at antall mottakere av arbeidsavklaringspenger var om lag 144 200 i 2017 og 132 700 i 2018, tilsvarende en reduksjon på 8 pst, noe som utgjør den største nedgangen i gjennomsnittlig antall mottakere siden arbeidsavklaringspenger ble innført.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at det fra 2018 ble innført endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger, der hovedtrekkene var en reduksjon i maksimal stønadperiode, og en innstramming av vilkårene for forlengelse og maksimal varighet på forlengelser. Sykdomskravet for å komme inn i ordningen ble også presisert. Det er derfor naturlig å se den videre utviklingen av antall mottakere i lys av dette.

Flertallet viser til at det er et mål at flest mulig får delta i det ordinære arbeidslivet. Arbeidsavklaringspenger bør derfor i størst mulig grad gi muligheten for at den enkelte enten kan gå tilbake til ordinær jobb, eller for å avklare restarbeidsevne og hvordan denne best kan brukes.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, mener det er viktig at arbeidsavklaringspenger (AAP) ikke blir et «venterom» på veien til uføretrygd. Aktiv dialog med Nav, helsevesen og andre er viktige virkemiddel for at tiden med arbeidsavklaringspenger skal kunne benyttes konstruktivt for den enkelte.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at ordningen med arbeidsavklaringspenger ble innført i 2010. Ordningen erstattet tre ulike stønader for å bedre oppfølgingen av den enkelte stønadsmottaker. Målet var raskere og bedre avklaring til uføretrygd eller arbeid. I ettertid har det fremkommet opplysninger om at ordningen ikke virket etter hensikten og at oppfølgingen av brukerne ikke var god nok. SINTEF («Hvordan fungerer arbeidsavklaringspenger som ytelse og ordning» (Mandal m.fl. (2015)), Sysselsettingsutvalget (NOU 2019:7) og Nav (blant annet i Arbeid og velferd nr. 2 i 2016 (Kann m.fl.)) har slått fast at ordningen ikke fungerte etter hensikten.

Disse medlemmer viser til at det fra 2018 derfor ble innført endringer i regelverket for arbeidsavklaringspenger. Hovedtrekkene var en reduksjon i maksimal stønadperiode, og en innstramming av vilkårene for forlengelse og maksimal varighet på forlengelser. Sykdomskravet for å komme inn i ordningen ble også presisert. Endringen med å redusere maksimal stønadperiode for arbeidsavklaringspenger til tre år med ulike unntaksbestemmelser ble støttet av flere kommuner, lokale Nav-kontorer, Spekter, Virke, YS, KS, Akademikerne, Den norske legeforening og NHO.

Disse medlemmer understreker at andelen av mottakere som avklares til jobb har gått opp for alle som har vært lenge på arbeidsavklaringspenger (AAP). For de med 4–5 års varighet på AAP var andelen 5 pst. i siste halvår 2010, mens den var økt til 16 pst. siste halvår i 2018. For de med 5–6 års varighet på AAP økte andelen fra 5 til 14 pst. I siste halvår 2018 ble 11 pst. av de med varighet på mer enn sju år avklart til jobb, mot 3 pst. i siste halvår 2010.

Disse medlemmer viser til Navs årsrapport for 2019, som understreker at innstrammingen i regelverket fra 1. januar 2018 har gjort at behovet for tettere og raskere oppfølgingsløp er blitt klarere. Rapporten viser også at en medvirkende årsak til at flere nå får innvilget uføretrygd, er økt saksbehandlingsinnsats av ubehandlede saker og en raskere avklaring av personer som mottar arbeidsavklaringspenger.

Disse medlemmer viser til at personer som ikke lenger har rett på AAP, likevel vil kunne få oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten og kan ha rett til andre stønader som til eksempel sosialstønad, tiltakspenger eller deltakelse i Kvalifiseringsprogrammet (KVP).

Syssestetingsutvalget pekte særlig på at minsteytelsen for arbeidsavklaringspenger i aldersgruppen 18–24 år gir denne gruppen en vesentlig høyere inntekt enn gjennomsnittet for andre i samme aldersgruppe som ikke mottar trygd. Dermed kan ytelsen bli «et rullebånd ut av arbeidslivet», slik seniorforsker Simen Markussen ved Frischsenteret omtalte ordningen i Dagsavisen 8. juni 2016.

Disse medlemmer mener dagens ordning fungerer bedre, og mer i tråd med formålet, enn ordningen slik den var før endringene. Målet er å hjelpe flere tilbake i arbeidslivet eller inn i annen aktivitet for å forebygge et liv i utenforskap og fattigdom, og samtidig avklare de som skal ha en inntektssikring gjennom uføretrygd så raskt som mulig. Disse medlemmer mener derfor at endringene i arbeidsavklaringspenger var et nødvendig og sosialt grep.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens kutt og innstramminger i ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP). Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har advart mot at flere vil ramle ut av ordningen og bli stående uten sikkerhet.

I Prop. 1 S (2020–2021) skriver regjeringen følgende om konsekvensene av regelverksendringene, sitat:

«De overordnede konklusjonene er at veksten i andel og antall med uføretrygd og sosialhjelp er en effekt av innstrammingen av unntaksbestemmelsene. Den økte andelen som var i arbeid tolv måneder etter skyldes derimot at flere i utgangspunkt var i arbeid men de mottok arbeidsavklaringspenger, og kan sannsynligvis ikke knyttes til endringene i unntaksregelverket.»

Disse medlemmer mener konsekvensene av kuttene i ordningen med arbeidsavklaringspenger er alvorlig, og viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har fremmet en rekke forslag for å sikre folk nødvendig trygghet og inntekt. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets og Sosialistisk Venstrepartis merknader og forslag til Representantforslag 4 S (2020–2021) og Representantforslag 19 S (2020–2021).

Disse medlemmer viser til at personer som mottar arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker og som når sin maksimale stønadperiode 1. mars 2020 eller senere, fikk forlenget stønadperioden til og med 31. oktober 2020.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2651 post 70 økes med 150 mill. kroner til å utvide maksimal periode for mottak av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker til 1. juli 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet fremmer på følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forlenge maksimal periode for mottak av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker til 1. juli 2021.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at stønadperioden for mottakere av arbeidsavklaringspenger er forlenget med seks måneder. Disse medlemmer frykter at flere mottakere av arbeidsavklaringspenger som følge av covid-19-pandemien ikke rekker å bli ferdig avklart før utgang av forlengelsen på seks måneder. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at personer som ikke er ferdig avklart innen utgangen av perioden, skal ha rett til forlengelse.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne den innførte karenstiden i AAP-ordningen samt sikre at personer som ikke er ferdig avklart fra Nav og/eller helsevesenet innen utgangen av perioden de kan motta arbeidsavklaringspenger, får rett til forlengelse.»

POST 70 ARBEIDSAVKLARINGSPENGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens kutt og innstramminger i ordningen med arbeidsavklaringspenger (AAP). Dette har medført at flere tusen personer har mistet tryggheten i ordningen, fremfor tettere oppfølging for syke. Disse medlemmer viser til at innføringen av et strengere regelverk for AAP har ført til en kraftig økning i uføretrygdde og sosialhjelpsmottakere, ikke flere i arbeid. Som følge av innføringen av karenperiode har mange opplevd å bli kastet ut av ordningen med AAP før de er ferdig avklart for arbeid eller uføegrad. Disse medlemmer mener regjeringens kutt i ytelse for unge mottakere av arbeidsavklaringspenger begrenser muligheten til å leve verdige liv for unge som er rammet av sykdom. Fra 1. februar 2020 ble minsteytelsen for arbeidsavklaringspenger til nye mottakere under 25 år redusert fra 2 G til 2/3 av 2 G, og ung ufør-tillegget ble avvirket for alle nye mottakere av arbeidsavklaringspenger. Unge med helseutfordringer og funksjonsnedsettelse kan ha behov for en lengre periode med oppfølging og kvalifisering. Denne gruppen har færre muligheter og overskudd til å lete etter ekstraarbeid. Disse må sikres god oppfølging fra Nav og en trygg økonomi, fremfor psykiske og økonomiske belastninger. Disse medlemmer viser til at arbeidsmarkedet har vært tøffere gjennom covid-19-krisen, og at forutsigbarhet gjennom sosiale ordninger

har vært nødvendig for å sikre trygghet for arbeidssøkere. Syke mennesker med behov for oppfølging gjennom tiltak og behandling har behov for økonomisk trygghet, særlig i en tid hvor oppfølgingen har stoppet opp.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2651 er redusert med 1 200 mill. kroner. En som mottar arbeidsavklaringspenger får i dag 66 pst. av tidligere inntekt begrenset opp til 6 G. En som er arbeidsledig og mottar ordinære dagpenger, får kun 62,4 pst. av tidligere inntekt, begrenset opp til 6 G. Ulikt nivå på disse ytelsene kan av enkelte oppfattes som et økonomisk insitament for å søke mot arbeidsavklaringspenger i stedet for på dagpenger. Disse medlemmer mener det heller ikke er åpenbare grunner til at ytelsene skal være ulike. I begge tilfeller er en arbeidsledig, og de med særskilte helserelaterte utgifter kan få det dekket gjennom andre ordninger. Når en eventuelt er avklart til å være varig ute av stand til å stå i arbeid, vil ytelsen fortsatt være 66 pst. Det mener disse medlemmer er rimelig, slik at en sikres en varig ytelse på et noe høyere nivå enn for en midlertidig ytelse. Derfor foreslår disse medlemmer at dagpenger og arbeidsavklaringspenger skal ha en ordinær sats på 62,4 pst. av inntekt begrenset opp til 6 G.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2651 post 70 økes med totalt 530 mill. kroner for å gjeninnføre ung uførtillaget, å heve minsteytelsen i AAP for mottakere under 25 år og å utvide maksimal periode for mottak av AAP som arbeidssøker i lys av den ekstraordinære situasjonen vi står oppe i. Denne vanskeligstilte gruppen har rett på en økonomi å leve av. Samtidig er det dette medlemms ambisjon at AAP skal være et effektivt system for avklaring til enten arbeid eller uføretrygd. Fler-tallet som gjennomfører en slik arbeidsavklaring, har delvis arbeidsevne ut over 50 pst. av full arbeidsevne. Disse har under dagens situasjon store vanskeligheter med å få seg jobb. Arbeidsgivere må derfor stimuleres til å ta inn disse menneskene i arbeid. Det skjer ved at arbeidsgiver får et lønnstilskudd fra staten som dekker opp differansen mellom arbeidstakers arbeidsevne og full tariffønn. Dette medlem viser til sin merknad under kapittel 2.10.1 angående Senterpartiets forslag om å utvide ordningen med lønnstilskudd til 10 000 flere personer med delvis arbeidsevne.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2651 post 70 samtidig reduseres med 1 500 mill. kroner, blant annet som følge av virkningen av lønnstil-

skudd til flere arbeidsgivere som ansetter arbeidstakere med delvis arbeidsevne.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2651 post 70 økes med 689 mill. kroner for å reversere regjeringens kutt i AAP for unge og forlenge ytelsen for mottakere som ikke er ferdig avklart og å gå imot regjeringens avvikling av ordninger som sikrer flyktninger rett på ytelser i folketrygden.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forlenge maksimal periode for mottak av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker til 31. desember 2021».

2.15.3 Kap. 2655 Uførhet

Det foreslås bevilget 104 058 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 100 807,5 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at antall uføre økte med 3,8 pst. fra 2018 til 2019. Ved utgangen av 2019 mottok 352 200 personer uføretrygd, en økning på 13 000 personer. Gjennomsnittlig antall uføre økte med 4,3 pst. fra 2018 til 2019. Økningen har fortsatt i 2020. Andelen uføre i befolkningen er nå ifølge pressemelding fra Nav, datert 26. august 2020, historisk høy og utgjør 10,5 pst. av befolkningen i aktuell alder. Antall nye uføre i 2019 var 36 685, omtrent samme antall som i 2018. Andelen uføre med gradert trygd utgjør om lag 20 pst.

Komiteen viser videre til at antall unge uføre under 30 år fortsetter å øke og var i 2019 på 20 100 personer, en vekst på 11 pst. fra utgangen av 2018.

Komiteen viser til at uførereformen skulle legge bedre til rette for å kombinere arbeid og uføretrygd. Tall fra Nav viser at de uføretrygdede som allerede arbeidet noe da reformen ble gjennomført fra 2015, økte antallet arbeidstimer med omtrent en halv time per uke etter uførereformen, noe som tilsvarer en økning på 2,5 prosentpoeng. (Kilde: Uføretrygd og arbeid: Jobber de uføre mer etter reformen i 2015? Arbeid og velferd nr. 3-2018). Samtidig viser tallene at det nye uføreregelverket i liten grad ser ut til å påvirke hvor stor andel av de uføretrygdede som jobber. Per desember 2019 var 18,5 pst. av de uføretrygdede registrert med arbeidsinntekt, 4,5 pst. av dem med hundre pst. uføretrygd, mot 71,3 pst. av dem med gradert uføretrygd.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at for å bygge opp under arbeidslinjen og sørge for at insentivene for å jobbe ikke faller bort, ble det fra 2016 innført et tak på summen av uføretrygd og barnetillegg gjennom et budsjett-

forlik mellom de daværende regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og samarbeidspartene Venstre og Kristelig Folkeparti. Disse medlemmer viser videre til at dette taket på 95 pst. av inntekt før uførhet, gradvis har blitt innfasnet over fem år for mottakere med barnetillegg før 2016, slik at de får mulighet til å tilpasse seg det nye regelverket. Disse medlemmer mener at denne endringen var riktig og at den støtter opp om arbeidslinjen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Arbeiderpartiets og Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), kap. 2670 om å videreføre skjermingstillegget for uføre alderspensjonister, siden de ikke er i stand til å kompensere for levealdersjustering ved å stå lenger i arbeid.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti har stemt imot innstramningene i barnetillegg til uføre, som har rammet personer med svært lav inntekt, og bidratt til økte sosiale forskjeller.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021). Det er viktig at vi har en god uføretrygd som fanger opp de som ikke har helse til å stå i arbeid. Samtidig er det et viktig prinsipp at inntekt fra arbeid alltid bør være høyere enn mottak av passive ytelser. Selv om det er slik for de aller fleste, så vil det for en del ved å kombinere eksempelvis uføretrygd, barnetillegg, bostøtte og andre ytelser gi langt høyere ytelse enn en ville fått i arbeid. Det mener disse medlemmer er urimelig og kan undergrave arbeidslinjen. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i statsbudsjettet for 2015 fikk gjennomslag for at maksimal uføretrygd og barnetillegg skulle være 95 pst. av tidligere inntekt. Disse medlemmer mener nivået på uføretrygd og barnetillegg totalt ikke skal kunne overstige 90 pst. av tidligere inntekt. Disse medlemmer mener man fremover også bør vurdere en maksimumsgrense for hvor mye man kan få totalt hvis man kombinerer diverse ytelser. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), kap. 2655 post 70 reduseres med 50 mill. kroner.

Det er bekymringsfullt å se økningen av antall uførehver i landet. Særlig blant de unge. Et passivt stønadsløp vil i liten grad bidra til å skape inkludering og en meningsfull hverdag. Disse medlemmer mener nye tiltak bør vurderes, slik at dagens trend snur. Disse medlemmer er opptatt av at det må etableres tiltak hvor den enkeltes kompetanse og ferdigheter vektlegges, selv når det foreligger en diagnose. En må videre sikre at de økonomiske inntektssikringsordningene bedre

bidrar til å legge til rette for deltakelse, helt eller delvis, selv når helsen svikter.

Disse medlemmer vil vise til Representantforslag 29 S (2020–2021) om å legge til rette for at flere står i arbeid tross helseutfordringer, som nå ligger til behandling i komiteen. Der legger disse medlemmer frem forslag som vil gi rom for å redusere stillingsbrøk når helseproblemer oppstår, uten å risikere å tape økonomisk om en likevel blir ufør på et senere tidspunkt. Et lengre tidsperspektiv for beregning av uføretrygd kan bidra til at flere forsøker å stå delvis i arbeid.

Disse medlemmer ønsker videre å etablere begrepet «Samhandlingsmodellen» som er utviklet i Salt-dal kommune mellom bedriftene Vev-Al-Plast og Ri-bo. Formålet er å søke muligheter fremfor å vektlegge begrensningene. I begrepet «Samhandlingsmodellen» legger disse medlemmer til grunn skjæringspunktet mellom den enkeltes alder, fysisk og psykisk helse og mulig arbeidsevne. I et samfunn der man ofte måles ut fra hva man bidrar med, mener disse medlemmer at et forsterket fokus på å finne en plattform for videre samfunnsaktivitet bør honoreres heller enn at man godtar at unge mennesker pasifiseres.

Disse medlemmer vil også vise til NRK programmet «Helene sjekker inn» hvor «Samhandlingsmodellen» ble satt på dagsordenen. Disse medlemmer støtter opp om arbeidet om bedre samarbeid mellom Nav og Helsevesenet for å skape vinnere, der det i dag ofte skapes tapere. Disse medlemmer er kjent med at det finnes ulike tiltak rundt om i landet som har maktet å få unge mennesker ut av en passiv stigmatisering og ut i mer eller mindre ordinært arbeidsliv til tross for sine helseplager. Slike tiltak, mener disse medlemmer, bør i enda større grad benyttes overfor de som omtales som at de kvalifiserer til «unge uføre».

Velferdssamfunnet krever høy arbeidsdeltakelse for å være bærekraftig. Med en stor andel mennesker utenfor arbeidsliv utfordres modellen. Disse medlemmer mener derfor det må gjøres mer for både å finne og frigjøre restarbeidsevne hos alle i yrkesaktiv alder.

Disse medlemmer mener at en vektlegging av den enkeltes personlige kvaliteter, evne til å sette seg realistiske mål og en tilrettelegging ved særlige helsemessige utfordringer, samlet sett vil bidra til å snu dagens trend. For å lykkes må flere offentlige instanser være villig til å se på enkelte tilfeller på nytt. Disse medlemmer mener at hjelp til å komme seg ut av en passiv hverdag og over til en rolle som arbeidstaker og kollega vil tilføre vesentlige verdien for den enkelte, både gjennom opplevd tilhørighet, økt livskvalitet og en meningsfull hverdag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det i statsbudsjett for 2015 ble

innført en regel om at uføretrygd og barnetillegget ikke skal komme over 95 pst. av tidligere inntekt. Dette kuttet sørger for at familier i en vanskelig økonomisk situasjon har fått mindre å leve av. Flere enn beregnet mister støtte, og totalt anslår Arbeids- og sosialdepartementet at om lag 3 024 personer er rammet av innstrammingen til nå. Dette tilsvarer en årlig innsparing på 137 mill. kroner i 2021. Disse medlemmer understreker at mennesker som mottar uføretrygd, er mennesker som er syke og som følge av dette ikke kan jobbe eller øke sin arbeidsinntekt. For å redusere barnefattigdom er det særlig viktig å ikke stramme inn på økonomien til familier og mennesker i en allerede krevende økonomisk situasjon.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2655 post 70 økes med 215 mill. kroner. Økningen skal reversere regjeringens kutt i barnetillegget for uføre, skjermingstillegget for uføre, og gå imot regjeringens avvikling av ordninger som sikrer flyktninger rett til ytelse i folketrygden.

2.16 Programkategori 29.60 Kompensasjon for merutgifter ved nedsatt funksjonsevne mv.

2.16.1 Kap. 2661 Grunn- og hjelpestønad, hjelpe- midler mv.

Det foreslås bevilget 10 822,410 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 10 378,674 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at grunn- og hjelpestønad skal gis som økonomisk kompensasjon for ekstra utgifter knyttet til varig sykdom, skade eller lyte eller behov for særskilt tilsyn og pleie. Grunnstønad kan gis til formål som drift av tekniske hjelpemidler, transport, drift av bil og for eksempel fordyret kosthold. Hjelpestønad kan gis til den som har særlig behov for tilsyn og pleie som følge av varig sykdom, skade eller lyte, og kun der det foreligger et privat pleieforhold. Gis hjelpestønnen til barn under 18 år, er det vanligvis foreldre eller verge som mottar stønnen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett for 2021 foreslår å reversere regjeringens forslag til kutt i diverse tilskudd og støtte til mennesker som ikke har mulighet til å øke sine inntekter i særlig grad utenom ytelsessystemet, og som i utgangspunktet er i en sårbar økonomisk situasjon. Manglende årlig prisregulering svekker denne sårbare gruppens allerede svake økonomiske situasjon.

POST 70 GRUNNSTØNAD

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 70 økes med 55 mill. kroner for å prisregulere grunnstønad.

POST 71 HJELPESTØNAD

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 71 økes med 57,6 mill. kroner for å prisregulere hjelpestønad.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at retten til hjelpestønad er lovfestet i folketrygdloven §§ 6-4 og 6-5. Stønnen er viktig for mange familier og sikrer familier med barn som har større omsorgs- og pleiebehov enn hva friske barn i samme alder har, økonomisk trygghet. Folketrygdloven § 6-8 har regler om bortfall av stønnen under opphold i institusjon og andre lovregulerte boformer. I lovteksten fremkommer det at bestemmelsen gjelder for personer som oppholder seg i institusjon etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. eller lov om spesialisthelsetjenesten m.m. Institusjon omfatter også sykehus. Det heter i loven at:

«Grunnstønad og ordinær hjelpestønad utbetales uendret når oppholdet er forventet å vare mindre enn tre måneder (korttidsopphold). Forhøyet hjelpestønad reduseres i forhold til den årlige avlastningen.»

I praksis medfører dette at barn som er under behandling i sykehus, og som følge av dette er langvarig heltidsinnlagt (over tre måneder), kan trekkes i hjelpestønad. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 71 økes med 13,5 mill. kroner, for å sikre hjelpestønad for alvorlig syke barn som er innlagt på sykehus over tre måneder.

POST 72 STØNAD TIL SERVICEHUND

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er glad for at Fremskrittspartiet har fått innført servicehunder, og disse medlemmer ønsker at prosjektet skal utvides sånn at flere får benyttet servicehunder og at også nye grupper etter hvert kan innlemmes i ordningen.

POST 73 HJELPEMIDLER MV. UNDER ARBEID OG UTDANNING

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 73 reduseres med 30 mill. kroner for å overføre ressurser fra frilanstolker til fast ansatte tolker, jf. merknad under kapittel 2.8.2.

POST 74 TILSKUDD TIL BILER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at stønad til bil er et viktig tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne, for at de skal kunne delta i samfunnet på lik linje med andre. Det er derimot viktig at vi prioriterer gruppen med de største behovene. Disse medlemmer viser til at hensikten med endringene som ble innført i 2015 var å sikre en mer målrettet bilstøtteordning, hvor ordningen er ment å skulle dekke ekstrautgifter man har som følge av funksjonsnedsettelse. Støtte til ordinær personbil uten tilpasninger (gruppe 1-bil) ble samtidig begrenset til personer som har behov for bil under arbeid og utdanning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet har stemt imot innstramminger i bilordningen til kun å omfatte personer i arbeid eller utdanning.

Disse medlemmer viser til felles merknad fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 S (2019–2020) til statsbudsjettet for 2020, sålydende:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens kutt i bilstøtnadsordningen i statsbudsjettet for 2015, hvor bil gruppe 1 endres til å omfatte kun personer som er under arbeid eller utdanning. Disse medlemmer viser til den isolerende tilværelsen det skaper for de som ikke har råd til å kjøpe bil, og som ikke har et godt utbygd og universelt utformet kollektivtilbud i sin nærhet, eller som av andre grunner ikke kan reise kollektivt.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser at bilstøtnadsordningen er viktig og bidrar til mobilitet for personer som har funksjonsnedsettelser. Kostnaden ved å ha en bil er som hovedregel noe som skal dekkes av den enkelte, men merkostnaden for en med funksjonsnedsettelser er det som skal dekkes under denne posten. Dette bidrar til en likebehandling og dermed likere muligheter i samfunnet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 74 økes med 0,4 mill. kroner for å prisregulere tilskudd til biler.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens kutt i bilstøtnadsordningen i statsbudsjettet for 2015 hvor bil gruppe 1 omfatter kun personer som er under arbeid eller utdanning. Grunnstøtnaden skal være rettferdig og dekke de faktiske utgiftene for personer med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom. Disse medlemmer

viser til den isolerende tilværelsen det skaper for de som ikke har råd til å kjøpe bil, og som ikke har mulighet til å reise kollektivt. Det vil være hensiktsmessig å evaluere bilstøtnadsordningen for å vurdere om den fungerer etter hensikten og er tilstrekkelig god for de som har behov for bilstønad.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen evaluere bilstøtnadsordningen for å avdekke om den i tilstrekkelig grad bidrar til at funksjonshemmede kan delta i arbeidslivet.»

«Stortinget ber regjeringen evaluere om endringene i bilstøtnadsordningen, som medfører at det ikke lenger er mulig å få støtte til trygdebil gruppe 1 for å utføre dagliglivets funksjoner, bidrar til ytterligere isolasjon og ensomhet blant uføre.»

POST 75 BEDRING AV FUNKSJONSEVNE, HJELPEMIDLER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at regjeringen styrker driftsbevilgningen til Nav med 31,8 mill. kroner, som innebærer at antall fast ansatte tolker i tolketjenesten for hørselshemmede, døve og blinde kan økes med inntil 34 årsverk for 2021. Disse medlemmer viser til at dette er et målrettet og virkningsfullt tiltak som skal gi bedre og mer forutsigbare tjenester.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til tidligere innstramminger i ordningene for bedring av funksjonsevne, og som Arbeiderpartiet har stemt imot.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2166 post 75 økes med 80 mill. kroner til styrking av ordningen med barnebriller.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 75 økes med 1,7 mill. kroner for å prisregulere støtten til hjelpemidler til bedring av funksjonsevnen. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 75 økes med 70 mill. kroner. Denne økningen innebærer en økning i støtten til barnebriller, som regjeringen reduserte i statsbudsjettet for 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens kuttpolitikk rammer familier med barn hardt. 1. mars 2020 endret regjeringen reglene for støtte til briller til barn slik at større deler av både økonomisk og byråkratisk ansvar ble overført til foreldre. Innstramminger i ordningen med barnebriller har allerede ført til store innsparinger på bekost-

ning av barnefamiliers økonomi. Dette medlem er særlig bekymret over hvilke konsekvenser kuttene vil ha for barn som lever i familier med lavinntekt. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 75 økes med 260 mill. kroner. Økningen skal reversere regjeringens kutt i ordningen med barnebriller.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen reversere kuttene i støtte til barnebriller.»

POST 77 ORTOPEDISKE HJELPEMIDLER

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 77 økes med 27,1 mill. kroner for å prisregulere tilskudd til ortopediske hjelpemidler.

POST 78 HØREAPPARATER

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2661 post 78 økes med 25,2 mill. kroner for å prisregulere tilskudd til høreapparater.

POST 79 AKTIVITETSHJELPEMIDLER TIL PERSONER OVER 26 ÅR

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringspartiene og Fremskrittspartiet midlertidig foreslår å styrke ordningen med aktivitetshjelpemidler for personer over 26 år med 30 mill. kroner i 2021, for å sørge for at flere personer med nedsett funksjonsevne skal få mulighet til å delta i fysiske aktiviteter på linje med resten av befolkningen. Flertallet viser til at denne ordningen har stor nytteverdi, ved at den har positiv innvirkning på brukernes livskvalitet og helse.

2.17 Programkategori 29.70 Alderdom

2.17.1 Kap. 2670 Alderdom

Det foreslås bevilget 251 190 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 244 300 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det foreslås en samlet økning på 1 878 mill. kroner til økt alderspensjon i folketrygden i 2021. Det legger til rette for at det i forbindelse med trygdeoppgjøret tas utgangspunkt i at alderspensjonis-

tene i 2021 får en vekst tilsvarende gjennomsnittet av lønns- og prisvekst dersom lønnstakerne anslås å få positiv realvekst, og ikke taper mer enn lønnstakerne dersom realveksten for lønnstakerne anslås å bli negativ. Dette tilsvarende for 2021 forslag 1 i Representantforslag 53 S (2020–2021). Bevilgningsforslaget er anslått basert på anslagene for pris- og lønnsvekst i Nasjonalbudsjettet 2021.

Flertallet viser til at det blir foreslått å øke minste pensjonsnivå for enslige med 5 000 kroner i året, med en budsjetteffekt på 184 mill. kroner i 2021. Endringen innføres fra 1. juli 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti peker på at reglene for regulering av pensjon har ligget uendret siden de ble innført i 2011 etter et bredt forlik i Stortinget om pensjonsreformen. Disse medlemmer peker på at dersom en sammenlikner de to reguleringsmodellene for perioden 2011–2019, ga dagens modell i perioden 2011–2013 en høyere vekst i alderspensjon enn en gjennomsnittsberging ville gjort, men noe lavere i perioden 2014–2019 enn om de var regulert med en gjennomsnittsberging. Samlet utbetaling til pensjonistene i perioden 2011–2019 ville blitt noe lavere dersom reguleringen hadde fulgt gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. En fordel ved regulering av gjennomsnittet av lønns- og prisvekst er at den jevner ut utslagene av lønnsoppgjørene. Det vil si at pensjonistene taper mindre ved underreguleringen under moderate lønnsoppgjør, men får tilsvarende mindre av veksten i gode år.

Disse medlemmer viser til at realveksten i pensjoner var positiv i perioden 2010–2014, men negativ i 2015–2018 som følge av at realveksten i lønninger var svak eller negativ. I 2019 var det en svak realvekst i alderspensjoner, som holdt seg i 2020. Det var forventet en sterkere økonomisk vekst i årene fremover der utviklingen i pensjonen ville hentet inn det tapte med dagens regulering, men dersom pensjonen blir regulert av gjennomsnittet av lønns- og prisvekst, vil denne veksten flate ut.

Disse medlemmer viser til rapporten «Høy inntektsvekst for de eldre» fra Statistisk sentralbyrå (SSB, 2019), som slår fast at eldre de siste ti årene har opplevd sterk samlet inntektsvekst, selv om veksten har avtatt noe de siste årene. Både i perioden 2007–2011 og 2011–2017 hadde de på 62 år og eldre en gjennomsnittlig realvekst i samlet inntekt på 13 pst.

Disse medlemmer viser til at selv om eldre generelt er den sterkeste økonomiske gruppen i Norge, så gjelder ikke dette alle. Vi har fortsatt en liten gruppe minstepensjonister, der særlig de enslige pensjonistene har det krevende økonomisk. Når stor arbeidsledighet og uro i økonomien har gitt moderate lønnsoppgjør, så har reguleringen av pensjonen gitt lav eller negativ ut-

vikling i kjøpekraft. Dette skaper selvsagt frustrasjon for mange, og problemer for noen. De som har minst fra før merker dette, selv om det ikke er pensjonistene som mister jobben eller blir permittert i den pågående globale pandemien.

Disse medlemmer mener det vesentlige er å sikre alderspensjonistene en utvikling som gir vekst i kjøpekraften, uavhengig av reguleringsmodell i årlige oppgjør. Reguleringen for pensjonistene er kun en del av pensjonistenes samlede økonomi. Pensjonistenes kjøpekraft har blitt bedret av en rekke tiltak av regjeringen Solberg, blant annet økt grunnpensjon for gifte og samboende, et økt tillegg i minstepensjon til enslige minstepensjonister med 4 000 kroner i tre omganger, økt minstepensjonen til gifte og samboende alderspensjonister, og skatteletter som har kommet pensjonistene til gode. I tillegg har pensjonister i Norge tilgang på gode og rimelige helsetjenester, kommunale omsorgstjenester og støtteordninger for transport og tilbud om aktiviteter i kommunal regi.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har oppnevnt et utvalg som skal evaluere om pensjonsreformen kan nå de langsiktige målene, og se på mulige justeringer for å sikre pensjonssystemets økonomiske og sosiale bærekraft. Utvalget skal også vurdere den praktiske gjennomføringen av regulering av pensjoner under utbetaling, og eventuelt komme med alternative forslag til reguleringsregler som ikke svekker bærekraften i pensjonssystemet. Utvalget skal legge frem sin utredning med tilrådinger for Arbeids- og sosialdepartementet innen 1. mars 2022.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), der Arbeiderpartiet foreslår å øke minstepensjonen med 4 000 kroner. Disse medlemmer viser til budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet, der det foreslås å øke minstepensjonen med 5 000 kroner. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiets forslag om det samme i 2020 ble nedstemt av stortingsflertallet. Om forslaget var blitt vedtatt, ville minstepensjonen i 2021 vært 3 000 kroner høyere enn det som følger av budsjettforliket for 2021 mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Disse medlemmer viser til Innst. 2 S (2020–2021) forslag 253, der det er satt av 1,882 mrd. kr til å endre reguleringsprinsippene for pensjoner under utbetaling fra lønn minus 0,75 pst. til faktisk gjennomsnitt av lønn og pris, for å hindre at pensjonister går i minus når andre går i pluss. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet har fremmet likelydende forslag ved gjentatte anledninger helt siden 2017, men blitt nedstemt.

Disse medlemmer viser til Innst. 2 S (2020–2021) der Arbeiderpartiet gjentar sitt forslag om pensjon fra første krone i privat sektor, sålydende, sitat:

«Det største hullet i dagens pensjonssystem som må tettes, er tjenstepensjon fra første time og første krone. Det vil gi en bedre pensjon til unge, arbeidstakere med små stillinger og de som har lavest inntekt. Arbeiderpartiet har foreslått at 1 million flere nordmenn skal tjene opp til pensjonen sin for alt arbeidet de gjør ved å innføre pensjon fra første krone i privat sektor.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021 hvor kap. 2670 økes med 2 500 mill. kroner. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet som eneste parti stemte imot pensjonsforliket da det ble fremmet av regjeringen Stoltenberg i 2011. Disse medlemmer er og har alltid vært motstandere av at løpende utbetalinger av pensjon skal underreguleres. Til tross for at Fremskrittspartiet har fremmet diverse forslag om å endre dette, har forslaget alltid blitt nedstemt av et flertall på Stortinget. Disse medlemmer ønsker primært en modell der landets pensjonister får regulert sin alderspensjon likt som lønnsinntakere gjennom å avskaffe underreguleringen. Derfor legger Fremskrittspartiet inn 2 500 mill. kroner for å sikre dette i 2021.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti vil også vise til at Fremskrittspartiet sammen med Sosialistisk Venstreparti og Pensjonistforbundet har utarbeidet et forslag til kompromiss som er til behandling i Stortinget nå, Representantforslag 53 S (2020–2021) om et anstendighetsløft for pensjonister.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Representantforslag 53 S (2020–2021) fra Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet om å få til et bredt forlik for pensjonistenes inntektsutvikling, med mer. Siden disse forhandlingene er langt fra avsluttet, og arbeids- og sosialkomiteen skal ha høring på representantforslaget 6. januar 2021, har Senterpartiet ikke lagt inn noen endret pensjonsregulering i sitt alternative statsbudsjett for 2021. Dette må komme som en egen sak eller i revidert nasjonalbudsjett som en konsekvens av forhandlingene om det nevnte pensjonsforliket.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser videre til gjennomslaget Fremskrittspartiet fikk i behandlingen av Statsbudsjettet for 2020, der særfordelene for flyktninger i folketrygden ble vedtatt opphevet. Det at visse grupper skal ha særfordeler, bedre ytelser, opptjeningstider og lignende er etter disse medlemmers syn svært uheldig. Derfor vil disse medlemmer fortsette å sørge for å fjerne særfordeler

på andre områder hvor dette skjer. Disse medlemmer viser også til våre merknader og forslag i kap. 667 der det foreslås fra Fremskrittspartiet å avskaffe supplerende stønad.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener at dagens minstepensjon er altfor lav, og prioriterer derfor økt minstepensjon for enslige alderspensjonister også i dette alternative statsbudsjettet. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2670 post 73 økes med 164 mill. kroner. Dette innebærer en økning av minste pensjonsnivå for enslige med 10 000 kroner fra 1. oktober 2021.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil endre gjennomføringen av trygdeoppkjørene ved at den årlige pensjonsreguleringen gjøres med et gjennomsnitt av lønns- og prisvekst, jf. Senterpartiets merknader i Innst. 65 S (2019–2020). Dagens underregulering på -0,75 pst. i forhold til lønnsveksten blir med det fjernet. Dette medlem viser til at Senterpartiet vil gi organisasjonene tilbake forhandlingsretten i trygdeoppkjøret. Trygdeoppkjøret skal så behandles av Stortinget i vårsesjonen, slik praksisen var til og med 2015.

Dette medlem vil oppheve samordningsfellen. Samordningsfellen (samordning av offentlig tjenestepensjon og alderspensjon fra folketrygden) fører til reduksjon, og i verste fall helt bortfall i tjenestepensjon for offentlig ansatte som står i jobb ut over 67 år pluss levealdersjustering. Også i offentlig sektor skal det lønne seg å stå i jobb så lenge som mulig. Bare dette er i samsvar med pensjonsreformens intensjon. For øvrig er dette også i tråd med Arbeids- og sosialdepartementets høringsnotat av 3. desember 2020 om forslag til lovendringer for å øke den generelle aldersgrensen i staten fra 70 til 72 år. Problemet er imidlertid at samordningsfellen motarbeider høringsnotatet sin intensjon før alle som er født før 1. januar 1963.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti minner om at særordningene for flyktninger i trygderegelverket ble innført nettopp i erkjennelsen av at mulighetene for å få opptjent en anstendig pensjon ofte ikke er til stede. Derfor har personer med flyktningstatus vært unntatt botidskravet og får rett til full minstepensjon uansett alder ved ankomst til Norge. Dette medlem viser til at supplerende stønad skal behøvsprøves mot familiens øvrige inntekt og eventuell formue. Dette vil gi en mer usikker økonomisk situasjon. Når ytelsen også skal behøvsprøves mot formue, vil det gjøre det umulig for flyktninger som bor lenge i landet og på sikt spare opp nok penger til egen bolig. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2670 post 70 og 73 økes med 5 mill. kro-

ner. Økningen skal gå til å reversere regjeringens kutt i særordningen for flyktninger.

Dette medlem viser til trygdeoppkjøret som har gitt pensjonister en negativ utvikling i kjøpekraft i fem av de siste seks årene. Trygdeoppkjøret omhandler inntekten til alle landets alderspensjonister, landets utføre og en rekke andre grupper. Sosialistisk Venstreparti vil gi organisasjonene forhandlingsrett, og mener trygdeoppkjøret må behandles fullt ut i Stortinget. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor man øker kap. 2670 post 73 med 339 mill. kroner. Dette vil medføre en økning i minstepensjonen som kan sikre en verdig alderdom også for de som i dag har minst.

Dette medlem viser til at Pensjonsreformen ble vedtatt med et bredt flertall, men ikke enstemmig. Sosialistisk Venstreparti og Fremskrittspartiet har vært kritiske til konsekvensene det har gitt landets alderspensjonister, og har flere ganger fremmet ulike forslag om å oppheve underreguleringen og gjeninnføre forhandlingsrett. Flere andre partier har også i senere tid uttrykt enighet om at reguleringsregimet ikke fungerer etter hensikten. Dette medlem mener det er nødvendig å gjøre noe med pensjonssystemet. Det å avvente pensjonsutvalgets evaluering er uheldig, særlig i en tid med fallende kjøpekraft. Med bakgrunn i dette har Sosialistisk Venstreparti tatt initiativ til å samle partiene på Stortinget om en midlertidig modell som sikrer alderspensjonistene en reell inntektsutvikling frem til Stortinget har behandlet og gjennomgått pensjonsutvalgets arbeid og forslag, og eventuelt vedtatt varige endringer. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor kap. 2670 post 70 økes med 614 mill. kroner, post 71 økes med 1 217 mill. kroner, post 72 økes med 51 mill. kroner og post 73 reduseres med 4 mill. kroner som følge av foreslått endring i regulering av alderspensjon i folketrygden. Dette innebærer snitt av pris- og lønnsvekst.

2.18 Programkategori 29.80 Forsørgertap og enesomsorg for barn mv.

2.18.1 Kap. 2680 Etterlatte

Det foreslås bevilget 1 952 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 1 997,1 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 13 L (2020–2021) og Prop. 15 L (2020–2021), jf. Innst. 128 L (2020–2021) og Innst. 127 L (2020–2021), der Arbeiderpartiet, Senter-

partiet og Sosialistisk Venstreparti går imot innstramninger i etterlatteytelsene i folketrygden og i barnetillegget til alderspensjonen og for forbedringer i barnepensjonen.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti går mot regjeringens forslag om å fase ut en rekke etterlatteytelser, blant annet enkepensjonen. Etterlattepensjonene gir en viktig inntektssikring for sårbare grupper når deres nærmeste går bort. Når regjeringen vil fase ut disse ytelsene, jf. Prop. 13 L (2020–2021), og begrunner det med et endret samfunn, har de en annen virkelighetsforståelse enn Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Disse medlemmer mener at disse gruppene fortsatt er utsatt, spesielt i dagens krevende arbeidsmarked, og erkjenner at gjenlevende ektefelle eller samboer som har lav egeninntekt eller pensjon, får en meget anstrengt økonomi uten etterlattepensjonene.

2.18.2 Kap. 2686 Stønad ved gravferd

Det foreslås bevilget 235 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 220 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at satsen for den behovsprøvede gravferdsstønaden øker fra 1. januar 2021 og er på maksimalt 25 377 kroner. Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.19 Programkategori 29.90 Diverse inntekter

2.19.1 Kap. 5701 Diverse inntekter

Det foreslås bevilget 2 512,9 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 2 378,160 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20 Programkategori 33.30 Arbeidsliv

2.20.1 Kap. 2541 Dagpenger

Det foreslås bevilget 19 086 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021), mot 8 964,8 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at dagpengeordningens hovedformål er å gi delvis kompensasjon for bortfall av arbeidsinntekt ved arbeidsledighet og beregnes på grunnlag av tidligere arbeidsinntekt. Ytelsen er midlertidig og utformet for å motivere til aktiv jobbsøking. Dagpengeordningen er dermed både en del av det sosiale sikkerhetsnettet og et viktig arbeidsmarkedspolitisk virkemiddel for å bidra til økt overgang til arbeid. Dagpenger gis til arbeidssøkere og permitterte.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser til at det ble innført en rekke midlertidige endringer i dagpengeregelverket i 2020 som følge av covid-19-pandemien. Den midlertidige forhøyede dagpengesatsen skulle ned til normalt nivå fra januar 2021. Flertallet viser til enigheten rundt krisepakken mellom regjeringen og Fremskrittspartiet der man valgte å forlenge den midlertidige ordningen ut mars 2021. I tillegg er permitteringsperioden, som gir rett til dagpenger, utvidet til 52 uker.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til at arbeidsledige som selv har sagt opp sin stilling uten rimelig grunn, eller på andre måter forårsaket ledigheten, i dag kan få forlenget ventetid for eller midlertidig bortfall av dagpenger. Regjeringen foreslår å utvide lengden på både ventetiden og tidsbegrenset bortfall fra tolv til 18 uker.

Et tredje flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 1 mill. kroner for å utsette innføringen av arbeidsgiverperiode II til 1. mars 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at det i vår ble gjort en rekke midlertidig utvidelser i dagpengereglene. Nå har aktiviteten i økonomien tatt seg opp, og ledigheten har kommet mye raskere ned enn forventet før sommeren. Selv om antallet nye stillinger er lavere, er det behov for arbeidskraft flere steder. Forskning viser at langvarig ledighet øker sannsynligheten for å falle varig ut av arbeidsmarkedet, og økt kompensasjonsgrad ved mottak av dagpenger reduserer søkeaktiviteten blant de arbeidsledige. Disse medlemmer viser til at det er viktig at vi har tiltak som støtter opp under arbeidslinjen og nødvendige omstillinger. Dagpengeordningen må gi gode insentiver til å søke jobb, og arbeidsgivere må stimuleres til å etterspørre arbeidskraft. Derfor må midlertidige tiltak hele tiden evalueres og avpasses situasjonen i arbeidsmarkedet, særlig når det er inngrepene smitteverntiltak som fører til at arbeidsmarkedet ikke normaliseres. Smitteverntiltak og avdempende økonomiske mottiltak må sees i sammenheng.

FERIEPENGETILLEGG TIL DAGPENGER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til at dagpengeordningen har vært endret i flere omganger. For at dagpenger skal virke etter hensikten, må ordningen spisses mot de som er nærmest knyttet til arbeidsmarkedet. Derfor har regjeringen blant annet flyttet opptjeningsperioden for

minsteinntekt og beregningsgrunnlag nærmere søknadstidspunktet, samt flyttet ekstra oppfølging fra Nav fra seks måneder etter dagpengenes utløp til seks måneder før dagpengenes utløp. I tillegg ble ferietillegget, som ble utbetalt i slutten av januar i året etter mottak av dagpenger, fjernet i 2015, og erstattet av en mulighet til å ta ut ferie med dagpenger for langtidsledige og langtidspermitterte slik at de ikke mistet inntekt når ferien ble avvirket. Disse medlemmer mener dette er en mer rimelig ordning, som dessuten sikrer at langtidsledige kan ta ut ferie når familien har ferie. I den ordningen som foreslås gjeninnført, så mister de dagpenger ved avvikling av ferie i for eksempel juli, men ville fått et tillegg inntil ett år senere. Statistikk viste at de fleste som mottok feriepengetillegg allerede var tilbake i jobb da de fikk utbetalt tillegget. Selv om tillegget for mange var et kjærkomment tilskudd til feriesparing for neste ferie, mener disse medlemmer at velferdsstaten skal innrettes mot de som trenger det mest.

Disse medlemmer vil gjerne minne om at den norske feriepengeordningen er en ordning der arbeidsgiver holder tilbake en andel av arbeidstakers lønnsinntekt, for så å betale denne ut til erstatning for lønn ved uttak av ferie. Det er altså arbeidstakers egen lønn. Feriepengetillegget i dagpengeordningen kan ikke sammenlignes med dette. Disse medlemmer mener den viktigste politiske prioriteringen må være å sørge for at arbeidsledige og permitterte kommer inn i eller tilbake i arbeid, ikke ut i ferie.

FERIEPENGETILLEGG TIL DAGPENGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til sine merknader i Innst. 45 L (2020–2021):

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at arbeidssøkere som mottok dagpenger i mer enn åtte uker i løpet av et år, hadde rett til ferietillegg frem til regjeringen Solberg fjernet ordningen i 2015. Disse medlemmer viser til at det gjennom covid-19-krisen har vært en svært høy andel helt eller delvis ledige blant Norges befolkning. Dette har resultert i at mange har blitt avhengig av dagpenger i korte eller lengre perioder. Disse medlemmer viser til at Stortinget gjennom krisen har fått på plass en rekke sosiale ordninger som følge av permitteringer, arbeidsledighet, sykdom og stans i oppfølging. Når ferien kommer i 2021, vil mottakere av dagpenger i 2020 ikke motta feriepenger, og som følge av dette vil mange oppleve å ha mindre å leve av. Disse medlemmer påpeker at mangelen på feriepenger neste sommer først og fremst vil ramme enkeltpersoner og familier, men også næringslivet og norsk økonomi.»

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ved behandling av Representantforslag 148 L (2019–2020), jf. Innst. 45 L (2020–2021), fremmet forslag om gjeninnføring av

ferietillegget til dagpenger. Forslaget ble nedstemt av partiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2541 post 70 økes med 2 959 mill. kroner for å finansiere en gjeninnføring av ferietillegget på dagpenger, jf. anslagsendringer for dagpengeutbetalinger i salderingsproposisjonen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2541 post 70 økes med 3 400 mill. kroner for å gjeninnføre ferietillegget til dagpenger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2541 post 70 økes med 3 400 mill. kroner for å gjeninnføre ferietillegget på dagpenger.

MIDLERTIDIGE ENDRINGER I DAGPENGEREGLVERKET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener at for at vi som fellesskap skal bekjempe covid-19-viruset på en sosialt rettferdig måte, må de midlertidige endringene i dagpengeregulverket opprettholdes når smittesituasjonen fortsatt er så usikker og arbeidsmarkedet fortsatt så krevende.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til trontaledebatten 2020 hvor Arbeiderpartiet fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forlenge de midlertidige endringene i dagpengeregulverket, samt inntektssikringsordningene for lærlinger og selvstendig næringsdrivende som ble vedtatt i mars, til 31. mars 2021.»

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor man øker kap. 2541 post 70 med 1,8 mill. kroner til å utsette innføring av ventedager, videreføre særlige regler for fastsetting av dagpengenes størrelse, reduksjon av krav til minste arbeidsinntekt, og inntektssikringsordning for lærlinger til 1. juli 2021. I tillegg foreslår Arbeiderpartiet å utvide maksimal periode for mottak av dagpenger til 1. juli 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen forlenge de midlertidige endringene i dagpengeregelverket, samt inntekts-sikringsordningene for lærlinger og selvstendig næringsdrivende som ble vedtatt i mars, til 1. juli 2021.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2541 post 70 økes med totalt 2313 mill. kroner. Denne økningen innebærer følgende:

- Forhøyet sats på dagpenger til permitterte på 80 pst. opp til 3 G til 1. juli 2021.
- Oppheve 3 dager ved permittering frem til 1. juli 2021.
- Videreføre særskilte dagpengeordninger for lærlinger frem til 1. juli 2021.
- Videreføre redusert krav til minsteinntekt på 0,75 G de siste 12 måneder eller 2,25 G de siste 36 måneder til 1. juli 2021.
- Videreføre redusert krav til tapt arbeidstid på 40 pst. til 1. juli 2021.
- Rom til forlengelse av maksimal permitteringsperiode.
- Forhøyet sats på dagpenger til arbeidsledige på 80 pst. opp til 3 G til 1. juli 2021.
- Redusert arbeidsgiverperiode I ved permittering til fem dager, med statlig lønnskompensasjonsordning fra 6. til 10. dag.
- Utvidet maksimal periode for mottak av dagpenger.
- Utsatt arbeidsgiverperiode II til 1. mars 2021.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021 hvor kap. 2541 post 70 økes med 111 mill. kroner for å redusere arbeidsgiverperiode I til to dager frem til 30. juni 2021 og utsette innføring av arbeidsgiverperiode II til 1. mars 2021.

PERMITTERINGSPERIODE

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 360 S (2019–2020) fremmet forslag om å utvide permitteringsperioden. I Prop. 142 S (2019–2020) utvidet regjeringen permitteringsperioden til 52 uker, med fem dagers arbeidsgiverperiode etter 30 uker fra 1. januar 2021. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti støttet utvidelsen, men mener den burde kommet tidligere.

Disse medlemmer viser til at mange permitterte risikerer å bli oppsagt i mars 2021 fordi permitteringsperioden utløper, samtidig som smitteverntiltakene fortsatt kan prege landet sterkt. Disse medlemmer forventer at regjeringen ved behov utvider permit-

teringsperioden, og at dette gjøres i tett dialog med partene i arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021 hvor man øker kap. 2541 post 70 med 85 mill. kroner til å til å finansiere en utvidelse også av permitteringsperioden til 1. juli 2021, dersom dette ønsket kommer fra partene i arbeidslivet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet presset på for å utvide permitteringsperioden da vi så behovet for dette. Disse medlemmer er glad for at regjeringen til slutt innså at det var et flertall i Stortinget som ønsket en utvidelse og dermed utvidet permitteringsperioden i Prop. 142 S (2019–2020). Disse medlemmer følger situasjonen med utviklingen i pandemien nøye og er beredt til å foreta ytterligere justeringer og utvidelser hvis det skulle vise seg nødvendig.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2641 post 70 økes med 85 mill. kroner for å gi rom til forlengelse av maksimal permitteringsperiode samt at kap. 2641 post 70 økes med 800 mill. kroner for å utvide maksimal periode for mottak av dagpenger.

UTDANNING OG DAGPENGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår å utvide unntaket om å kombinere dagpenger med utdanning eller opplæring frem til 1. juli. Disse medlemmer merker seg at regjeringen arbeider med å utforme et permanent regelverk for å kombinere utdanning og dagpenger. Disse medlemmer mener det er positivt at regjeringen har foreslått å utvide perioden for unntaket, og at det arbeides med et nytt permanent regelverk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets merknader i Innst. 360 S (2019–2020):

«Disse medlemmer mener det er positivt at regjeringen har foreslått å utvide perioden for dette unntaket, men vil understreke at det er spesielt viktig at det legges til rette for at ledige uten fullført VGO kan få gjennomført utdanning. For personer som mangler mer enn et semester for å kunne fullføre fagutdanning eller annen VGO, vil perioden ut 2020 ikke være tilstrekkelig til at de kan regne med å fullføre en utdanning de påbegynner til høsten, uten å miste dagpenger. Disse medlemmer mener at personer som ikke har fullført videregående opplæring eller grunnskole, burde kunne fullføre dette uten å måtte tape inntektene fra dagpenger. Det vil likevel være spørsmål om hvordan dette vil

gjøres i forhold til krav til å stå som arbeidssøker mens man mottar dagpenger, mobilitetskrav og eventuell avkorting mot andre ytelser eller studiestøtte.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i nytt regelverk for kombinerings av utdanning og dagpenger legge til rette for at dagpengemottakere over 25 år som ikke har fullført VGO eller grunnskole, skal kunne delta i utdanning uten å miste dagpengene.»

PERMITTERINGSREGLER I FISKEINDUSTRIEN

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i Prop. 1 S (2019–2020) foreslo å redusere perioden med dagpenger under permittering i fiskeindustrien fra 52 til 26 uker i løpet av 18 måneder fra 1. juli 2020. Disse medlemmer merker seg at iverksettelsen er foreslått utsatt til 1. juli 2021. Disse medlemmer er imot å redusere perioden med dagpenger under permittering i fiskeindustrien, og viser til at Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet i Innst. 15 S (2019–2020) fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen beholde dagens permitteringsordning med en maksimumsgrense på 52 uker i løpet av 18 måneder for å motta dagpenger i fiskeindustrien.»

Forslaget fikk ikke flertall.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre og beholde dagens permitteringsordning med en maksimumsgrense på 52 uker i løpet av 18 måneder for å motta dagpenger i fiskeindustrien.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til forslaget i Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 (2020–2021), om å utvide retten til å kombinere arbeid og dagpenger i inn-til 12 uker mot 6 uker i dag. Forslaget vil bedre muligheten for flere mottakere av dagpenger til å ta delvis arbeid, fremfor å forbli passive på dagpenger, for å unngå å miste retten til dagpenger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til covid-19-pandemien som inntok Norge for fullt i mars 2020. Pandemien har siden kastet landet ut i en krise som har rammet mennesker, arbeidsliv og økonomien hardt. Flere hundre tusen mennesker har opplevd å bli permittert fra jobbene sine, og mange har blitt nødt til å

søke dagpenger fra Nav. Befolkningen og næringslivet har stått i en krevende situasjon over lang tid. Disse medlemmer understreker at det er nødvendig med sosiale ordninger og krisepakker som sikrer hjelp og trygghet for hver enkelt og for å trygge arbeidsplasser. Gjennom forhandlinger i Stortinget har det blitt sikret mer sosiale og kraftfulle krisepakker, som har gitt flere retten til dagpenger og forhindret at de med lave inntekter måtte betale regningen for krisen. Viktige sosiale gjennomslag i behandling av krisepakkene har vært enigheten om høyere sats på dagpenger og lavere krav til inntekt for å kunne motta dagpenger. Dette har sørget for at de med lavest inntekter også har noe å leve av gjennom krisen, og at flere har fått kompensert for en høyere del av inntekten sin. Selvstendig næringsdrivende og frilansere har vært en viktig gruppe å kompensere, og som ikke har de samme rettighetene som andre arbeidsfolk. Det ble også besluttet at staten skulle ta en større del av regningen for sykepenger, permittering og omsorgslønn fra bedriftene, og laveste sats på moms ble redusert for deler av 2020. I tillegg ble aktivitetsplikten på sosiale ytelser satt på pause, og folk på tidsavgrensede ytelser fikk disse forlenget. Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår å forlenge økt dagpengesats, men avvirket flere midlertidige tiltak fra 31. oktober 2020, på tross av vedvarende krise med ny smittetopp på samme tidspunkt, som har sørget for flere tusen nye arbeidsledige i november 2020.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2541 post 70 økes med 4 950 mill. kroner. Dette skal sikre at midlertidige covid-19-tiltak som lavere inngangskriterier, kutt i ventedager og redusert krav til tapt arbeidstid på dagpenger forlenges, i tillegg til økt maksimalperiode på dagpenger, og gjeninnføring av ferietillegg på dagpenger.

Dette medlem viser til at flere studenter nå sliter og har det vanskelig som følge av covid-19-pandemien. Sju av ti studenter jobber ved siden av studier, og mange har i år opplevd å bli permittert fra arbeidsplassen sin. 50 000 studenter med inntektsbortfall søkte ekstra lån i vår da ekstra lån og stipendiet gjennom Lånekassen kom på plass. En undersøkelse gjennomført midt under krisen, viser at én av tre studenter har fått pengehjelp fra familiemedlemmer under covid-19-pandemien. Studenter med jobb ved siden av studier bidrar med skatt på lik linje med andre arbeidstakere, og bør derfor ha rett til bistand fra fellesskapet spesielt i en ekstraordinær og krevende situasjon. Det er viktig å sikre at studenter ikke må slutte med studier som kvalifiserer til arbeid.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at også studenter som mottar lån eller stipend fra Lånekassen og opplever inntektsbortfall som følge av covid-19-pandemien, kan motta dagpenger etter folketrygdloven § 4-6, og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget så fort som mulig med et forslag til dette i 2021.»

2.20.2 Kap. 5705 Refusjon av dagpenger

Det foreslås bevilget 27,1 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 19,3 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20.3 Kap. 2542 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.

Det foreslås bevilget 1 170 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 925 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20.4 Kap. 5704 Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs

Det foreslås bevilget 225 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 210 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

2.20.5 Kap. 2543 Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger

Det foreslås bevilget 120 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021).

Komiteen viser til at selvstendig næringsdrivende og frilansere med personinntekt fra næring eller oppdrag over 0,75 G har fått en kompensasjonstiltale dersom de mistet hele eller deler av denne inntekten som følge av covid-19-pandemien. Inntektssikringsordningen til selvstendig næringsdrivende og frilansere har hjulpet mange i en vanskelig periode, og det var nødvendig med en slik generell kriseordning når smitteverntiltakene var mest omfattende.

Komiteen viser til at i tillegg fikk permitterte lærlinger og andre som mistet lærlingplassen som følge av covid-19-pandemien, innvilget en stønadsordning.

Komiteen viser til at begge stønadsordningene har hatt vesentlig mindre omfang enn det som ble lagt til grunn da disse ble vedtatt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten mellom partiene inngått den 1. desember 2020.

Flertallet viser til at partene er enige om å foreslå å bevilge 166 mill. kroner for å videreføre den midlertidige kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere ut februar 2021.

Flertallet viser til at det blir foreslått å bevilge 4 mill. kroner for å forlenge den midlertidige inntektssikringsordningen for lærlinger som blir permittert eller mister lærlingplassen i forbindelse med virusutbruddet, til 31. mars 2021.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti viser til delavtalen om statsbudsjettet for 2021 mellom regjeringspartiene Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet. Ifølge avtalen skal kompensasjonstiltalen for selvstendig næringsdrivende og frilansere videreføres til 1. mars 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen opprinnelig foreslo å avvikle kompensasjonstiltalen for selvstendig næringsdrivende og frilansere ved utgangen av oktober, men at den har blitt forlenget til 31. desember 2020. Etter avtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet forlenges ordningen ytterligere ut februar 2021. Disse medlemmer mener dette ikke gir nødvendig forutsigbarhet og trygghet for inntekt i den pågående pandemien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor man øker kap. 2543 post 70 med 473 mill. kroner til å videreføre kompensasjonstiltalen for selvstendig næringsdrivende og frilansere til 1. juli 2021.

Disse medlemmer viser til at regjeringen opprinnelig foreslo at den midlertidige stønadsordningen for lærlinger skulle avvikles for nye tilfeller fra og med 1. november 2020. Etter avtale mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet forlenges ordningen til 31. mars 2021. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor man øker kap. 2543 post 70 med 7 mill. kroner til å videreføre ordningen til 1. juli 2021.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til krisepakken som Fremskrittspartiet og regjeringspartiene inngikk. Der fikk Fremskrittspartiet gjennomslag for å utvide ordningene for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf.

Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2543 post 70 økes med 665 mill. kroner. Denne økningen innebærer en videreføring av kompensasjonsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere på 80 pst. frem til 1. juli 2021.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at den midlertidige stønadsordningen for selvstendig næringsdrivende og frilansere har medført økonomisk forutsigbarhet for disse gruppene gjennom covid-19-krisen. Oppblomstring av smitte, økt risiko og flere innskjerpinger skaper usikkerhet for mange selvstendig næringsdrivende og frilansere, som vil mangle eller ha betydelig redusert inntektsgrunnlag. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2543 post 70 økes med 665 mill. kroner for å videreføre kompensasjonsordning for selvstendige og frilansere, med høy sats.

Dette medlem understreker at på tross av muligheten til å kombinere dagpenger og utdanning, har regjeringen hevet inntektsgrensen for å motta dagpenger. Dette rammer også lærlinger med lave inntekter. I en krisesituasjon bør det ikke gambles med lærlingeplasser. Dette medlem mener den midlertidige inntektssikringsordningen for lærlinger kan være med på å sikre flere lærlingeplasser fremover, da noe av risikoen for arbeidsgiver ved å ta inn nye lærlinger tas ned. Ordningen med inntektssikringen for lærlinger bør derfor videreføres for nye tilfeller.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 2543 post 71 økes med 4 mill. kroner for å videreføre kompensasjonsordningen for lærlinger.

2.21 Kapitler under andre departement

2.21.1 Kap. 352 Nedsatt funksjonsevne

Det foreslås bevilget 310,365 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 303,4 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til at kapitlet omfatter forsknings- og utviklingsmidler som skal finansiere prosjekter av særlig relevans på områdene nedsatt funksjonsevne, tilskuddsordninger og tilskudd til navngitte mottakere.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at bevilgningene skal bygge opp under følgende mål: færre barrierer mot deltakelse i utdanning og arbeidsliv, fremme universell utforming på de områdene hvor utfordringene er størst, fremme likestilling og ikke-diskriminering internasjonalt gjennom multilateralt samarbeid (FN, OECD, EU/EØS, Europarådet, nordisk samarbeid).

Komiteen viser til at Norge i 2013 ratifiserte FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med ned-

satt funksjonsevne (CRPD), som forplikter Norge til å arbeide for at mennesker med funksjonsnedsettelse får ivaretatt sine grunnleggende menneskerettigheter på lik linje med andre. Komiteen viser i den forbindelse til Representantforslag 3 S (2020–2021) om å inkorporere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i menneskerettsloven, som er til behandling i Stortingets justiskomité, med forventet avgivelse av innstilling i februar 2021.

Komiteen merker seg at regjeringen arbeider med en ny handlingsplan for universell utforming, og at Kulturdepartementet vil sette ned et offentlig utvalg som skal utrede hvordan vi kan sikre et samfunn som gir rom for mangfold og annerledeshet. Komiteen viser i den forbindelse til Stortingets behandling 3. november 2020 av Representantforslag 118 S (2019–2020) om et reelt likestilt og universelt utformet samfunn, jf. Innst. 47 S (2020–2021).

Komiteen viser også til Stortingets behandling 12. juni 2018 av Representantforslag 172 S (2017–2018) om utviklingshemmedes rettigheter og likeverd og om tiltak som styrker de grunnleggende rettighetene til mennesker med utviklingshemming, jf. Innst. 377 S (2017–2018). Stortingsflertallet vedtok der å be regjeringen legge frem en stortingsmelding, basert på anbefalingene i NOU 2016:17 På lik linje. Åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming. Komiteen har merket seg at stortingsmeldingen nok en gang er forsinket, men at den nå er planlagt fremlagt for Stortinget våren 2021.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at budsjettforliket mellom de fire samarbeidspartiene endret prosentsetsatsen i avbyråkratiseringsreformen fra 0,5 pst. til 0,6 pst. Flertallet viser til at bevilgningen på denne posten ble redusert som følge av dette.

POST 70 FUNKSJONSHEMMEDES ORGANISASJONER

Komiteen viser til Stortingets enstemmige vedtak i forbindelse med behandlingen av Innst. 2 S (2020–2021) hvor følgende ble vedtatt:

«Stortinget ber regjeringen utrede Østfoldmodellen for lærekandidater med tilretteleggingsbehov, som er utarbeidet av ASVL (Arbeidssamvirkenes landsforening), og vurdere om dette kan gjøres til en nasjonal ordning, slik det anbefales i NIFU-rapport 18:2018.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Kristelig Folkeparti mener at personer med utviklingshemming i altfor liten grad slipper til i arbeidslivet, og at det trengs tiltak for å øke deres muligheter på arbeidsmarkedet. Disse medlemmer viser i

den anledning til stiftelsen SORs prosjekt «HELT MED» som driver arbeidsinkluderings tiltak for mennesker med utviklingshemming i ordinært arbeidsliv. Gjennom reelle ansettelsesprosesser, med søknadsprosess og intervjurunder, har de så langt gitt over 100 personer jobb i ordinært arbeidsliv. Disse medlemmer viser til at HELT MED har inngått samarbeid med over 20 kommuner og nesten 100 arbeidsgivere, et tall som stadig øker. Disse medlemmer mener en videreføring av midler vil føre til at flere arbeidsgivere melder seg på, noe som vil gi enda flere med utviklingshemming en mulighet for å få en fot innenfor ordinært arbeidsliv.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til felles merknad fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet til statsbudsjettet for 2020 om de gode resultatene HELT MED har når det gjelder integrering av utviklingshemmede i ordinært arbeidsliv. Disse medlemmer støtter at prosjektet får fortsatt støtte, slik det fremgår av budsjettforliket mellom regjeringspartiene og Fremskrittspartiet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at åtte av ti utviklingshemmede går rett fra skolen og over i arbeidsledighet.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets landsmøte 2019 og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et prøveprosjekt med rett til varig tilrettelagt arbeid for personer under 30 år, for eksempel i form av et prøveprosjekt i ett fylke, og der målet er 100 pst. jobbgaranti for utviklingshemmede etter endt skolegang.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Stortingets behandling av Representantforslag 118 S (2019–2020), jf. Innst. 47 S (2020–2021), og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i ny handlingsplan for universell utforming, som er varslet i 2021, sette tidsfrist for at Norge skal være universelt utformet innen 2035.»

Disse medlemmer viser til merknader og forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti til statsbudsjettet for 2020, jf. Innst. 15 S (2019–2020), om at 85 000 personer med nedsatt funksjonsevne ønsker arbeid, men opplever seg utestengt. Disse medlemmer gjentar disse partienes forslag om forbedringer i støtten til tilrettelegging på arbeidsplassen for personer med nedsatt funksjonsevne, og for-

slaget om helsepass for personer med varig nedsatt funksjonsevne.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav endrer praksis når det gjelder tilretteleggingsgaranti på arbeidsplassen for personer med nedsatt funksjonsevne, slik at skriftlig tilretteleggingsgaranti foreligger senest ved endt avklaring til arbeid.»

«Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med helsepass i form av en livslang attest til personer med livslang funksjonsnedsettelse.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til felles merknader og forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti til statsbudsjettet for 2020, jf. Innst. 15 S (2019–2020), om den spesielle situasjonen Nasjonalforeningen for folkehelsen er i, ved at de skal ivareta en hundreårig tradisjon som humanitær organisasjon, samtidig som de for noen tiår siden tok opp i seg det tidligere Demensforbundet.

Disse medlemmer gjentar på denne bakgrunn forslaget fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Nasjonalforeningen for folkehelsen kan få tilskudd over statsbudsjettets kap. 352 post 70, på linje med andre bruker- og pårørendeorganisasjoner, for sitt interesse- og likemannsarbeid for demente.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at for mange personer med utviklingshemming ufrivillig står utenfor arbeidslivet. Disse medlemmer viser til stiftelsen SORs prosjekt HELT MED for å inkludere flere i arbeidslivet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 352 post 70 økes med 6,4 mill. kroner. Tiltakene skal dekke økt satsing på TV BRA med 1 mill. kroner og prosjektet HELT MED med 5,4 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 352 post 70 økes med 1,5 mill. kroner til TV-Bra.

POST 71 UNIVERSELL UTFORMING OG ØKT TILGJENGELIGHET

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative

statsbudsjett for 2021 hvor kap. 352 post 71 økes med 7 mill. kroner til en søkbar pott for universell utforming.

POST 72 FUNKSJONSHEMMEDES LEVEKÅR OG LIVSKVALITET

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at mange utviklingshemmede er utenfor arbeidslivet. Tall viser at fra 1994 til 2017 er utviklingshemmede i dagtilbud eller arbeid, nærmest halvert. Det er flere årsaker til dette. Det er viktig for å oppnå likestilling i samfunnet at også utviklingshemmede kan delta i arbeidslivet. Stiftelsen SORs prosjekt –HELT MED– har vist positive resultatet for å oppnå dette. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett for 2021, jf. Innst. 2 S (2020–2021), hvor kap. 352 post 72 økes med 4,6 mill. kroner.

2.21.2 Kap. 2540 Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn

Det foreslås bevilget 100 mill. kroner for 2021, jf. Prop. 1 S (2020–2021), mot 80 mill. kroner i saldert statsbudsjett for 2020.

Komiteen viser til regjeringens forslag til bevilgning under dette kapitlet og slutter seg til forslaget.

3. Anmodningsvedtak

Komiteen viser til proposisjonens kapittel 3 der oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak er redegjort for.

Komiteen har ingen merknader, men vil understreke at dette ikke er å anse som Stortingets kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene og således ikke kan erstatte den normale behandlingen gjennom regjeringens årlige melding til Stortinget hvor det gjøres rede for oppfølgingen av anmodningsvedtak.

4. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 1

Stortinget ber Stortingets presidentskap snarest komme tilbake med vurderingen av forslaget om å opprette et Nav-ombud.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen satse vesentlig mer på flere tiltaksplasser øremerket arbeidsforberedende trening (AFT). Dette må klart fremgå av tildelingsbrevet til Arbeids- og velferdsdirektoratet, som også må trekke opp en arbeidsdeling mellom Navs egenregi og tiltaksarrangørene for AFT hva angår jobben med økt arbeidstilknytning for personer med nedsatt arbeidsevne.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige tiltak for å sikre at tilskudd som går til arbeidsmarkedstiltak, benyttes til formålet.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sikre at Nav henter inn dokumentasjon fra tiltaksbedriftene som gir grunnlag for å etterprøve at tilskuddene til VTA og AFT går til formålet og at tiltaksforskriften etterleveres.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen sørge for at unge personer med funksjonsnedsettelse og unge blir prioritert i satsingen på nye tiltaksplasser.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med en godkjenningsordning for bilvask gjennom å utvide eksisterende godkjenningsordning for renholdsvirksomheter. Arbeidstilsynet bør forvalte ordningen.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sikre at Arbeidstilsynets og Petroleumsstilsynets tilsyn blir mer virkningsfulle ved at tilsynene øker bruken av overtredelsesgebyr.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen gjøre nødvendige endringer i forskrift om ledelse, organisering og medvirkning som sikrer at det stilles spesifikke krav til vurderinger og risikoreduserende tiltak for arbeidsskader når arbeidsgivere benytter innleide og utenlandske arbeidstakere, herunder krav til vurdering av språkkompetanse og språkopplæring.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen sikre samtlige skadelidte som er og blir rammet av Alpha-konkursen, dekning etter yrkesskedeforsikringsloven, uavhengig av om forsikringen er tegnet direkte fra Danmark.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen komme tilbake med forslag til endring i yrkesskedeforsikringsloven, slik at skadelidte sikres dekning ved konkurs i forsikringselskap.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen tydeliggjøre at yrkesskedeforskriften 220 § 1, bokstav H, punkt 2 skal gjelde likt for alle yrkesgrupper som er definert som å inneha samfunnskritisk arbeid, og som jevnlig utsettes for smittefare på jobb.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen sørge for at de organisasjonene som har vært unntatt fra å betale arbeidsgiverandel til Statens pensjonskasse, ikke får ytterligere opptrapping av pensjonspremien i 2021.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fjerne den innførte karenstiden i AAP-ordningen samt sikre at personer som ikke er ferdig avklart fra Nav og/eller helsevesenet innen utgangen av perioden de kan motta arbeidsavklaringspenger, får rett til forlengelse.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen evaluere bilstønsordningen for å avdekke om den i tilstrekkelig grad bidrar til at funksjonshemmede kan delta i arbeidslivet.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen evaluere om endringene i bilstønsordningen, som medfører at det ikke lenger er mulig å få støtte til trygdebil gruppe 1 for å utføre dagliglivets funksjoner, bidrar til ytterligere isolasjon og ensomhet blant uføre.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen forlenge de midlertidige endringene i dagpengeregelverket, samt inntektssikringsordningene for lærlinger og selvstendig næringsdrivende som ble vedtatt i mars, til 1. juli 2021.

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen i nytt regelverk for kombinerende av utdanning og dagpenger legge til rette for at dagpengemottakere over 25 år som ikke har fullført VGO eller grunnskole, skal kunne delta i utdanning uten å miste dagpengene.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen videreføre og beholde dagens permitteringsordning med en maksimumsgrense på 52 uker i løpet av 18 måneder for å motta dagpenger i fiskeindustrien.

Forslag 19

Stortinget ber regjeringen i ny handlingsplan for universell utforming, som er varslet i 2021, sette tidsfrist for at Norge skal være universelt utformet innen 2035.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen sørge for at Nav endrer praksis når det gjelder tilretteleggingsgaranti på arbeidsplassen for personer med nedsatt funksjonsevne, slik at skriftlig tilretteleggingsgaranti foreligger senest ved endt avklaring til arbeid.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen innføre en ordning med helsepass i form av en livslang attest til personer med livslang funksjonsnedsettelse.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:*Forslag 22*

Stortinget ber regjeringen forlenge maksimal periode for mottak av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker til 1. juli 2021.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 23*

Stortinget ber regjeringen styrke retten til heltid i arbeidsmiljøloven ved å stille krav om at arbeidsgiver må sannsynliggjøre sitt behov for deltidsstilling.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen sikre at alle landets kommuner vedtar en heltidskultur, og opprette en statlig økonomisk tilskuddsordning for prosjekter for heltid og mot deltid.

Forslag 25

Stortinget ber regjeringen sikre at enhver bedrift og deltaker i tiltaket varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet (VTO) får god oppfølging på nivå med oppfølgingen som prosjektet HELT MED har etablert, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte om hvordan dette skal gjennomføres.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen ta initiativ til et prøveprosjekt med rett til varig tilrettelagt arbeid for personer under 30 år, for eksempel i form av et prøveprosjekt i ett fylke, og der målet er 100 pst. jobbgaranti for utviklingshemmede etter endt skolegang.

Forslag 27

Stortinget ber regjeringen sikre at Nasjonalforeningen for folkehelsen kan få tilskudd over statsbudsjettets kap. 352 post 70, på linje med andre bruker- og pårørendeorganisasjoner, for sitt interesse- og likemannsarbeid for demente.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 28*

Stortinget ber regjeringen sikre at ordningen med varig og midlertidig lønnstilskudd gis til 10 000 flere personer i 2021.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 29*

Stortinget ber regjeringen forlenge maksimal periode for mottak av arbeidsavklaringspenger som arbeidssøker til 31. desember 2021.

Forslag 30

Stortinget ber regjeringen reversere kuttene i støtte til barnebriller.

Forslag 31

Stortinget ber regjeringen sørge for at også studenter som mottar lån eller stipend fra Lånekassen og opplever inntektsbortfall som følge av covid-19-pandemien, kan motta dagpenger etter folketrygdloven § 4-6, og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget så fort som mulig med et forslag til dette i 2021.

5. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

**Rammeområde 7
(Arbeid og sosial)**

I

På statsbudsjettet for 2021 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
				Utgifter
352		Nedsatt funksjonsevne		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	21 939 000	
	70	Funksjonshemmedes organisasjoner	239 350 000	
	71	Universell utforming og økt tilgjengelighet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	30 560 000	
	72	Funksjonshemmedes levekår og livskvalitet	24 895 000	
600		Arbeids- og sosialdepartementet		
	1	Driftsutgifter	222 885 000	
601		Utredningsvirksomhet, forskning mv.		
	21	Spesielle driftsutgifter	76 115 000	
	22	Kunnskapsutvikling i IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	33 852 000	
	50	Norges forskningsråd	117 829 000	
	70	Tilskudd	52 510 000	
	71	Tilskudd til bransjeprogrammer under IA-avtalen mv., <i>kan overføres</i>	72 240 000	
	72	Tilskudd til Senter for seniorpolitikk	17 250 000	
604		Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 45</i>	254 747 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	184 700 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Driftsutgifter	12 648 668 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	35 096 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	22	Forsknings- og utredningsaktiviteter.....	60 151 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	315 215 000	
606		Trygderetten		
	1	Driftsutgifter	91 232 000	
611		Pensjoner av statskassen		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	16 400 000	
612		Tilskudd til Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	9 391 000 000	
	22	Sluttoppgjør, <i>overslagsbevilgning</i>	-25 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	249 000 000	
613		Arbeidsgiveravgift til folketrygden		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
	70	For andre medlemmer av Statens pensjonskasse, <i>overslagsbevilgning</i>	21 000 000	
614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Driftsutgifter	32 000 000	
	70	Tap/avskrivninger	2 000 000	
615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
616		Gruppelivsforsikring		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	187 000 000	
621		Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering		
	21	Spesielle driftsutgifter	86 997 000	
	63	Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte, <i>kan overføres</i>	152 085 000	
	70	Frivillig arbeid, <i>kan overføres</i>	131 260 000	
	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner mv.	14 550 000	
634		Arbeidsmarkedstiltak		
	1	Driftsutgifter	309 450 000	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i>	7 956 475 000	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres</i>	1 710 180 000	
	78	Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser	72 550 000	
	79	Funksjonsassistanse i arbeidslivet.....	76 265 000	
635		Ventelønn		
	1	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	4 000 000	
640		Arbeidstilsynet		
	1	Driftsutgifter	731 522 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, regionale verneombud.....	16 600 000	
642		Petroleumstilsynet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 21</i>	301 327 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	30 980 000	
643		Statens arbeidsmiljøinstitutt		
	50	Statstilskudd.....	156 133 000	
646		Pionerdykkere i Nordsjøen		
	72	Tilskudd, <i>kan overføres</i>	3 496 000	
648		Arbeidsretten, Riksmekleren mv.		
	1	Driftsutgifter	20 941 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 1</i>	1 129 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Tilskudd til faglig utvikling.....	2 064 000	
649		Treparts bransjeprogrammer		
	21	Spesielle driftsutgifter – Treparts bransjeprogrammer .	2 473 000	
660		Krigspensjon		
	70	Tilskudd, militære, <i>overslagsbevilgning</i>	40 000 000	
	71	Tilskudd, sivile, <i>overslagsbevilgning</i>	119 000 000	
664		Pensjonstrygden for sjømenn		
	70	Tilskudd	29 000 000	
665		Pensjonstrygden for fiskere		
	70	Tilskudd	42 900 000	
666		Avtalefestet pensjon (AFP)		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	3 010 000 000	
667		Supplerende stønad til personer over 67 år		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	349 800 000	
2470		Statens pensjonskasse		
	24	Driftsresultat:		
	1	Driftsinntekter, <i>overslagsbevilgning</i>	-654 000 000	
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	512 000 000	
	3	Avskrivninger	100 000 000	
	5	Til investeringsformål	60 000 000	
	6	Til reguleringsfond	-35 000 000	-17 000 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	163 640 000	
2540		Stønad under arbeidsledighet til fiskere og fangstmenn		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	100 000 000	
2541		Dagpenger		
	70	Dagpenger, <i>overslagsbevilgning</i>	19 087 000 000	
2542		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv.		
	70	Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs mv, <i>overslagsbevilgning</i>	1 170 000 000	
2543		Midlertidige stønadsordninger for selvstendig næringsdrivende, frilansere og lærlinger		
	70	Stønad til selvstendig næringsdrivende og frilansere, <i>overslagsbevilgning</i>	266 000 000	
	71	Stønad til lærlinger, <i>overslagsbevilgning</i>	24 000 000	
2620		Stønad til enslig mor eller far		
	70	Overgangsstonad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 650 000 000	
	72	Stønad til barnetilsyn til enslig mor eller far i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	120 000 000	
	73	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	38 000 000	
	76	Bidragforskott.....	705 000 000	
2650		Sykepenger		
	70	Sykepenger for arbeidstakere mv, <i>overslagsbevilgning</i>	40 565 000 000	
	71	Sykepenger for selvstendige, <i>overslagsbevilgning</i>	1 575 000 000	
	72	Pleie-, opplærings- og omsorgspenger mv, <i>overslagsbevilgning</i>	1 445 000 000	
	75	Feriepenger av sykepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	2 730 000 000	
	76	Tilskudd til ekspertbistand og kompetansetiltak for sykmeldte, <i>kan overføres</i>	105 265 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
2651		Arbeidsavklaringspenger		
	70	Arbeidsavklaringspenger, <i>overslagsbevilgning</i>	31 380 000 000	
	71	Tilleggsstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	146 000 000	
	72	Legeerklæringer.....	400 000 000	
2655		Uførhet		
	70	Uføretrygd, <i>overslagsbevilgning</i>	103 950 000 000	
	75	Menerstatning ved yrkesskade, <i>overslagsbevilgning</i>	70 000 000	
	76	Yrkesskadetrygd gml. lovgivning, <i>overslagsbevilgning</i> ...	38 000 000	
2661		Grunn- og hjelpestønad, hjelpemidler mv.		
	70	Grunnstønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 576 300 000	
	71	Hjelpestønad, <i>overslagsbevilgning</i>	1 652 400 000	
	72	Stønad til servicehund.....	5 480 000	
	73	Hjelpemidler mv. under arbeid og utdanning.....	117 500 000	
	74	Tilskudd til biler	759 600 000	
	75	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler	3 728 300 000	
	76	Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester	318 700 000	
	77	Ortopediske hjelpemidler	1 765 600 000	
	78	Høreapparater	814 800 000	
	79	Aktivitetshjelpemidler til personer over 26 år.....	83 730 000	
2670		Alderdom		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	80 748 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	159 697 000 000	
	72	Inntektspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	6 561 000 000	
	73	Særtilllegg, pensjonstillegg mv, <i>overslagsbevilgning</i>	6 246 000 000	
2680		Etterlatte		
	70	Grunnpensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	1 080 000 000	
	71	Tilleggspensjon, <i>overslagsbevilgning</i>	785 000 000	
	72	Særtilllegg, <i>overslagsbevilgning</i>	83 000 000	
	74	Tilleggsstønader og stønad til skolepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	1 000 000	
	75	Stønad til barnetilsyn til gjenlevende i arbeid, <i>overslagsbevilgning</i>	3 000 000	
2686		Stønad ved gravferd		
	70	Stønad ved gravferd, <i>overslagsbevilgning</i>	235 000 000	
Totale utgifter			511 787 126 000	

Inntekter

3605		Arbeids- og velferdsetaten		
	1	Administrasjonsvederlag	10 025 000	
	4	Tolketjenester.....	4 128 000	
	5	Oppdragsinntekter mv.	25 310 000	
	6	Gebyrinntekter for fastsettelse av bidrag	26 420 000	
3614		Boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	1	Gebyrinntekter, lån	28 000 000	
3615		Yrkesskadeforsikring		
	1	Premieinntekter.....	79 000 000	
3616		Gruppelivsforsikring		
	1	Premieinntekter.....	100 000 000	
3634		Arbeidsmarkedstiltak		
	85	Innfordring av feilutbetalinger, arbeidsmarkedstiltak.....	3 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3635		Ventelønn mv.		
	1	Refusjon statlig virksomhet mv.	3 000 000	
3640		Arbeidstilsynet		
	4	Kjemikaliekontroll, gebyrer.....	4 875 000	
	5	Tvangsmulkt	6 790 000	
	6	Refusjoner.....	3 405 000	
	7	Byggesaksbehandling, gebyrer.....	22 420 000	
	8	Refusjon utgifter regionale verneombud	16 945 000	
	9	Overtredelsesgebyr	27 865 000	
3642		Petroleumstilsynet		
	2	Oppdrags- og samarbeidsvirksomhet	8 020 000	
	3	Gebyr tilsyn	77 800 000	
5470		Statens pensjonskasse		
	30	Avsetning til investeringsformål	60 000 000	
5607		Renter av boliglånsordningen i Statens pensjonskasse		
	80	Renter.....	378 000 000	
5701		Diverse inntekter		
	71	Refusjon ved yrkesskade.....	879 750 000	
	73	Refusjon fra bidragspliktige.....	205 000 000	
	80	Renter.....	1 000 000	
	86	Innkrevning feilutbetalinger	1 327 000 000	
	87	Diverse inntekter	18 150 000	
	88	Hjelpemiddelsentraler mv.....	82 000 000	
5704		Statsgaranti for lønnskrav ved konkurs		
	70	Dividende.....	225 000 000	
5705		Refusjon av dagpenger		
	70	Refusjon av dagpenger, statsgaranti ved konkurs.....	27 000 000	
	71	Refusjon av dagpenger for grensearbeidere mv. bosatt i Norge.....	100 000	
Totale inntekter			3 650 003 000	

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 605 post 1	kap. 3605 postene 1, 4 og 5
kap. 640 post 1	kap. 3640 postene 6 og 7
kap. 640 post 21	kap. 3640 post 8
kap. 642 post 21	kap. 3642 post 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Omdisponeringsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan:

1. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 1 Driftsutgifter til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.

2. omdisponere inntil 11 mill. kroner fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid i forbindelse med forsøket med VTA i kommunal regi.
3. omdisponere inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 77 Varig tilrettelagt arbeid til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere.
4. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 78 Tilskudd til arbeids- og utdanningsreiser inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 78.
5. omdisponere fra kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 76 Tiltak for arbeidssøkere til kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak, post 79 Funksjonsassistanse i arbeidslivet inntil 10 pst. av bevilgningen under kap. 634 post 79.
6. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 1 Driftsutgifter.
7. omdisponere mellom bevilgningene under kap. 604 Utviklingstiltak i arbeids- og velferdsforvaltningen, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold og kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

IV

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan overskride bevilgningen under kap. 2470 Statens pensjonskasse, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, med inntil 50 mill. kroner mot dekning i reguleringsfondet.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere	3 060,7 mill. kroner
	77	Varig tilrettelagt arbeid	951,8 mill. kroner

VI

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser ut over budsjettåret for gjennomføring av forsøk med velferdsobligasjoner

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan gi tilsagn som pådrar staten forpliktelser ut over budsjettåret for å gjennomføre forsøk med velferdsobligasjoner innenfor en samlet ramme på inntil 10 mill. kroner inkludert tidligere tilsagn på kap. 621 Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering, post 63 Sosiale tjenester og tiltak for vanskeligstilte.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Arbeids- og sosialdepartementet i 2021 kan gi Arbeids- og velferdsetaten fullmakt til å:

1. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av Statens pensjonskasse mot mellomværendet konto 715510 Statens pensjonskasse. Konto 715510 utlignes ved at Statens pensjonskasse resultatfører og rapporterer de utbetalte ytelsene i sitt regnskap.
2. postere utgifter som Arbeids- og velferdsetaten betaler på vegne av ikke-statlige aktører knyttet til AFP-ordningen og kommunal tilleggspensjon mot mellomværendet med statskassen.

VIII

Stortinget samtykker i at med virkning fra 1. januar 2021 skal følgende ytelser i folketrygden gis etter disse satsene¹:

	Kroner
1a. Grunnstønad for ekstraavgifter grunnet varig sykdom, skade eller lyte etter lovens § 6-3 (laveste sats)	8 232
1b. Ved ekstraavgifter ut over laveste sats, kan grunnstønaden forhøyes til	12 564
1c. eller til	16 464
1d. eller til	24 252
1e. eller til	32 868
1f. eller til	41 052
2a. Hjelpstønad etter lovens § 6-4 til de som må ha særskilt tilsyn og pleie grunnet varig sykdom, skade eller lyte	14 748
2b. Forhøyet hjelpstønad etter lovens § 6-5 til barn under 18 år som må ha særskilt tilsyn og pleie	29 496
2c. eller til	58 992
2d. eller til	88 488
3. Behovsprøvet gravferdsstønad opptil	25 377
4. Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) ²	
for første barn	50 340
for to barn	65 688
for tre og flere barn	74 436

1 Satsene under 1, 2 og 4 er årsbeløp for ytelsene.

2 Stønad til barnetilsyn etter lovens §§ 15-10 og 17-9 første ledd bokstav a) gjelder fra 1.1.2016 stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere og etterlatte som er i arbeid. Stønaden dekker 64 pst. av dokumenterte utgifter til barnetilsyn. Beløpene i tabellen er maksimale refusjonssatser. Stønaden er inntektsprøvet.

Oslo, i arbeids- og sosialkomiteen, den 9. desember 2020

Erlend Wiborg

leder og ordf. for kap. 646, 2620, 2661 og 5701

Elise Bjørnebekk-Waagen

ordf. for kap. 614, 3614 og 5607

Lise Christoffersen

ordf. for kap. 352, 604, 605, 2655 og 3605

Arild Grande

ordf. for kap. 613, 642, 643, 2542 og 3642

Margret Hagerup

ordf. for kap. 606, 635 og 648

Solfrid Lerbrekk

ordf. for kap. 611, 615, 616, 3615 og 3616

Heidi Nordby Lunde

ordf. for kap. 2541, 2543, 5704 og 5705

Per Olaf Lundteigen

ordf. for kap. 634, 640, 649, 664, 666, 3634 og 3640

Torill Selsvold Nyborg

ordf. for kap. 601, 621 og 2686

Kristian Tonning Riise

ordf. for kap. 660, 2650 og 2651

Gisle Meininger Saudland

ordf. for kap. 612, 665, 667, 2540, 2670 og 2680

Rigmor Aasrud

ordf. for kap. 600, 2470 og 5470

